ПОЛИТИКИН
ЗАБАВНИК
13. 8. 1982 • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ • ГОДИНА XLIII • 20 ДИН.
БРОЈ 1598

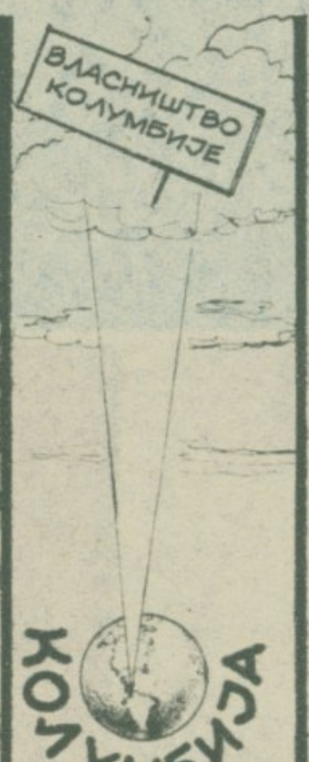
Веровали или не!

ОПЕРАЦИЈА ИКС-ЗРАК

ЈЕ АМЕРИЧКИ ПЛАН У II СВЕТСКОМ РАТУ ЗА БОМБАРДОВАЊЕ ЈАПАНСКИХ ГРАДОВА И ЊИХОВИХ КУЋА ОД ДРВЕТА И ПАПИРА ПОМОЋУ ЈАТА СЛЕПИХ МИШЕВА ЗА КОЈЕ СУ БИЛЕ ВЕЗАНЕ МАЛЕ ЗАПАЉИВЕ БОМБЕ.

© 1982 King Features Syndicate, Inc. World rights reserved.

ТВРДИ ДА ПОЛАЖЕ ПРАВО НА ВАЗДУШНИ ПРОСТОР ИЗНАД КОЛУМБИЈЕ ДО ВИСИНЕ ОД 23000 МИЉА (1 МИЉА = 1609,3 М).

ЗАЛИВ САН ФРАНЦИСКО

ЈЕДАН ОД НАЈВЕЋИХ ПРИРОДНИХ ЛУКА НА СВЕТУ, ОТКРИВЕН ЈЕ С КОПНА, А НЕ С МОРА. ДОГОДИЛО СЕ ТО 1769. КАДА ГА ЈЕ СА ВРХА БРЕЖУЉКА УГЛЕДАО ШПАНАЦ ГАСПАР ДЕ ПОРТОЛА.

ЈАВОРОВ ЛИСТ

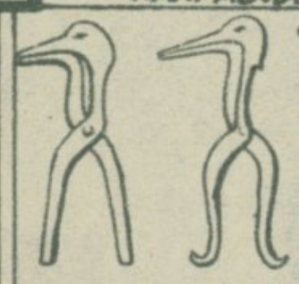
ПОЛА ЦРВЕН - ПОЛА ЗЕЛЕН ПРОНАШЛА ЈЕ КЕТЛИН БАРБАРО ИЗ ЊУЈОРКА.

ВОДОПАДСКА МУВА

ЈЕДНА ВРСТА ЦРНЕ МУВЕ, ПОЛАЖЕ ЈАЈА ИСПОД ВЕЛИКИХ ВОДОПАДА.

КЛЕШТА

КОЈА СУ КОРИСТИЛИ ИНДИЈСКИ ЗУБАРИ ПРЕ 2500 ГОДИНА ИМАЛА СУ ОБЛИК ПТИЦЕ.

—Алфредов драјул—

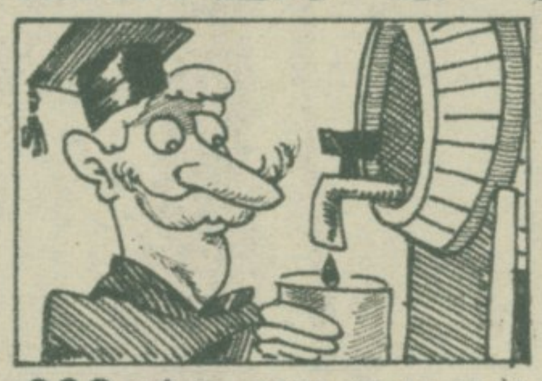
ЈЕ УКРАС ОД ЗЛАТА ИЗ 9. ВЕКА КОЈИ ЈЕ ПРИПАДАО ЕНГЛЕСКОМ КРАЉУ АЛФРЕДУ ВЕЛИКОМ И НА ЊЕМУ ЈЕ ПИСАЛО: **„АЛФРЕД МИ ЈЕ НАРЕДИО ДА БУДЕМ НАПРАВЉЕН."**

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА ●●●

●●● Доктор Артур Линтген из Ридала (САД) не мора пустити грамофонску плочу да би препознао мелодију. Довољно је да баци један поглед на жлебове на плочи па да зна о ком је делу класичне музике реч.

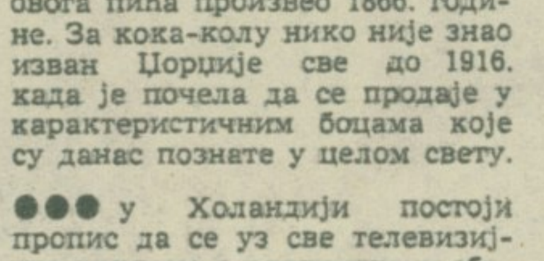

●●● жене ће ускоро моћи да бирају фризуру са ТВ-екрана, тврди проналазач из Манчестера (Велика Британија). У фризерским салонима биће постављена видео-камера која снима лице муштерије на екран. У апарат се онда убацују слајдови с различитим фризурама које уоквирују лице на екрану, па жена одабере фризуру која јој највише одговара. Ако јој се њен изглед на крају ипак не допадне, за то више неће моћи да криви свог фризера.

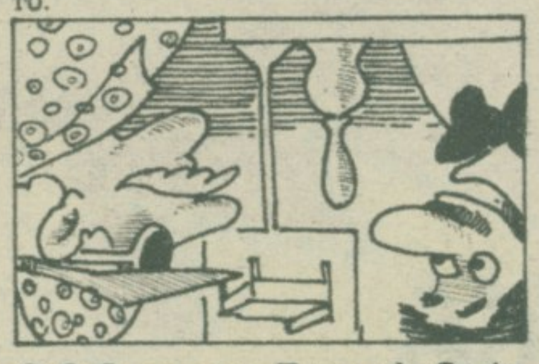

●●● већина људи мисли да је кока-кола пиће нашег доба. Међутим, њу је измислио Џон С. Пемлертон, хемичар из Џорџије (САД), који је прво буре овога пића произвео 1866. године. За кока-колу нико није знао изван Џорџије све до 1916. када је почела да се продаје у карактеристичним боцама које су данас познате у целом свету.

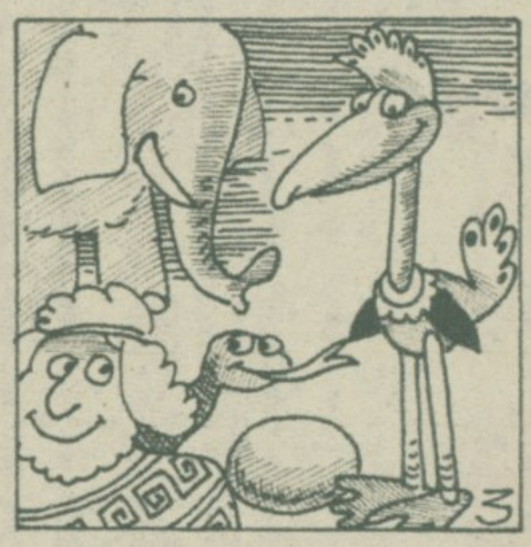
●●● у Холандији постоји пропис да се уз све телевизијске рекламе о слаткишима обавезно на екрану прикаже четкица за зубе.

●●● пошто никако није успела натерати суседе да се не паркирају пред улазом у њену зграду, извесна Рошел Винјал из Лила (Француска), одлучила је да ступи у акцију. Једне ноћи искрала се из куће и ауто, потпуно нов „ситроен" који је стајао пред њеним вратима, изгребала металном четком, избушила му све гуме и полила фарбом. Ујутро је доживела прави шок када јој је муж казао да је тај „ситроен" поклон који јој је он купио за годишњицу брака, а не суседов ауто.

●●● у луци Порт оф Спејн (Тринидад) постоји јединствен хотел у свету: окренут је наопачке. Његови гости улазе с крова и лифтом се спуштају у своје собе. У ствари, хотел је саздан на једној стрмини изнад специјално уређеног терена за карневалске свечаности и прилаз му је могућ једино с горње стране.

●●● стари грчки мудрац Аристотел написао је „Историју животиња" у којој је набројао 454 врста животиња, и напомену да је тај број сигурно много већи. У 18. веку шведски природњак Карл Лине у својој класификацији разматра пет хиљада врста животиња, а пре сто година у Немачкој познати зоолог Алфред Брем говори о 50000 врста у својој књизи „Живот животиња" и поручује научницима да се не задовоље његовим открићем. У овом тренутку, тврде научници, на нашој планети има више од два милиона врста животиња и тај се број сваке године увећава за неколико хиљада.

ЈЕДИНИ КОЈИ СЕ ОЖЕНИО

МНОГИМ ПРЕДСЕДНИЦИМА САД ПОШЛО ЈЕ ЗА РУКОМ ДА ПО ИСТЕКУ ПРВОГ МАНДАТА ОПЕТ ПОБЕДЕ И ОСТАНУ НА ПОЛОЖАЈУ ЈОШ ЧЕТИРИ ГОДИНЕ, А САМО ЈЕ ЈЕДАН У ИСТОРИЈИ ОВЕ ЗЕМЉЕ УСПЕО ДА СЕ ВРАТИ У БЕЛУ КУЋУ ПОСЛЕ ПОРАЗА НА ИЗБОРИМА.

Грувер Кливленд, рођен 1837. године у сиромашној породици, почео је каријеру као шериф у родном Кедвелу, савезна држава Њу Џерси. Прича се да је у том звању лично обесио два криминалца осуђена на смрт. Кад је постао гувернер државе Њујорк, прочуо се по енергичности, строгој праведности и борби против корупције, па је 1884. године привукао гласове демократа који су га истакли као свог кандидата за председника Сједињених Америчких Држава. Дошло је до бурне, дотад невиђене предизборне кампање у којој су демократи напали републиканског кандидата Џејмса Блеина због немарног управљања администрацијом на штету добра народа.

Како се Кливленду ништа слично није могло приписати, супарнички табор почео је да претура по његовом приватном животу и пронашао да Грувер Кливленд, иначе нежења, има ванбрачног сина с женом ниског порекла. Такво откриће би и данас могло да упропасти политичку каријеру не само председника већ и било ког министра Сједињених Држава, о пуританском времену прошлог века да се и не говори. Избио је прворазредан скандал, спеване су подсмешљиве песмице и, уопште, републиканци су дали све од себе да упропасте демократског кандидата.

Упркос свему Кливленд је победио на изборима 1884. и следеће године се уселио у Белу кућу у Вашингтону. Не обазирући се на гласине о ранијој ванбрачној вези нови четрдесет деветогодишњи председник САД оженио се у пролеће 1886. Млада је била двадесет двогодишња Френсис Фолсом, кћерка Кливлендовог рано преминулог најбољег пријатеља. Брак је, и поред толике разлике у годинама супружника испао веома срећан.

Свадбена свечаност обављена је у плавом салону Беле куће у коме се раније венчала и кћерка председника Гранта. Брак Грувера Кливленда представљао је и још увек представља велики изузетак: ниједан председник САД ни пре ни после њега није се оженио у току председничког мандата.

Кливлендов мандат од четири године није био нимало лак. Председниково упорно и непоколебљиво одбијање да се дају специјалне повластице које је тражила индустрија окренуло је против њега велике предузимаче који су постајали све моћнији и утицајнији и на изборима 1888. године потукао га је републиканац Бенџамин Харисон, унук председника САД Виљема Хенрија Харисона који је умро 1841.

Напуштајући Белу кућу млада Кливлендова жена Френсис окупила је послугу и рекла:

— Молим вас, држите домаћинство у најбољем реду. Желим да нађем сваку ствар на месту кад се кроз четири године вратимо!

Њене речи су схваћене као шала на растанку, али су јој догађаји дали за право.

Четири председничке године Бенџамина Харисона протекле су у знаку пораста сиромаштва и првих радничких покрета који су озбиљно уздрмали државу. Грувер Кливленд се сасвим логично наметао као једини погодан кандидат на следећим изборима. У читавој историји Сједињених Америчких Држава то је једини случај да је неко поново постао председник после претходног пораза на председничким изборима.

Нови мандат од 1893. до 1897. године био је за Кливленда још тежи од претходног јер је земљу потресала једна од тешких економских криза која је нарочито погодила раднике. Запослени у фабрици Пулман у Чикагу су, на претњу да ће доћи до отпуштања и смањења плата, заузели железничку станицу. Председник је послао војску која је на раднике отворила ватру.

Овакав поступак изазвао је талас огорчења и Кливленд је постао крајње непопуларан не само у народу већ и у својој рођеној партији. На изборима 1896. године потучен је до ногу после чега се заувек повукао из политичког живота земље. Умро је у Принстону 1908.

Б. Д.

ХОП, ХОП, ХУЛАХОП

Нови светски рекорд у обртању хулахопа поставила је двадесет двогодишња Кло Џонсон из Лос Анђелеса. Кло је покушала да одједном заврти сто пластичних обруча, али јој је то пошло за руком само са седамдесет и пет. Ипак довољно за рекорд, а за тим је Кло, уосталом, и чезнула док је данима и данима вежбала.

БУРМУТ ИЛИ ЈА!

Прво место на овогодишњем светском првенству у ушмркивању бурмута освојио је Гинтер Несбеда из западнонемачког града Куче. Шампиону је титулу донео нос којим је за мање од минута ушмркао 6,3 грама миришљавог дувана. Недавно је Гинтер објавио да се повлачи заувек. Зашто? Светски првак толико кија и када се не такмичи да му је девојка поставила услов: бурмут или ја.

РЕНТ-А-ШТРАЈКАЧ

У неколико локалних листова у Портланду у америчкој држави Орегону три дана је излазио оглас под насловом „Изнајмите штрајкача". Оглас је дело извесног Пола Олденбурга који је на тај начин обавестио заинтересоване грађане да је спреман да по цени од 8 долара на сат (око 384 динара) изађе на улицу и уместо њих носи протестне транспаренте или виче, већ како им драго.

„Одмените себе. Изразите своје незадовољство због посла, политичара, непопуларних закона, неразумних супружника..."

Да ли зато што у Портланду нико нема на шта да се жали или из неког другог разлога, тек на Полов оглас нико се није јавио.

ОСТАВИТЕ МЕ У ЗАТВОРУ

Најстарији затвореник САД, сто петогодишњи Питер Костер, упутио је ових дана жалбу једном вишем суду. На шта се Питер жали? Затворске власти решиле су да га ослободе, а он — неће ни за живу главу... Треба га разумети. У државни затвор Тексаса доспео је давне 1922. године. За шездесет година заточеништва толико се сродио са средином да му слобода значи — казну.

ГЕСТАПОВЦИ ПУЦАЈУ У ПЛАТНО

Петнаестогодишњи Никола Радошевић нашао се на правој муци после шестоаприлског бомбардовања Београда: оца су му одвели у заробљеништво, мајка се споро опорављала од повреда задобијених у бомбардовању. А требало је живети и преживети, па се Никола запослио као физички радник у Удружењу биоскопа (у данашњој улици 7. јула). На послу му се, међутим, ли филмова спремних за топљење, Никола је угледао кутију са натписом „Велики диктатор". Нешто га је привукло да пажљивије погледа налепницу и умало није поскочио од радости кад је прочитао име Чарлија Чаплина. Тада је само тај податак нешто значио Николи Радошевићу, дечак уопште није знао садржину филма чак није ни чуо за њега. Пазећи да га неко од радника и надзорника не види, сакрио је кутију са филмом у дворишту Удружења биоскопа.

Љубиши је заиграла брада

На Хаци-Поповцу у малој Албанској улици била је неугледна трафика Љубише Гудовића. Око две шаховске табле, постављене на столичицама ту је увек било младића који су се по цео дан шахирали. Међутим, била је то само камуфлажа за шпијуне којих је тада у Београду било на сваком ћошку. Трафика Љубише Гудовића била је у ствари састајалиште младих скојеваца и родољуба. Између шаховских потеза двадесет двогодишњи правник повлачио је много опасније, организовао многе акције у окупираном Београду.

Никола Радошевић често је свраћао у трафику у Албанској улици а Љубиша Гудовић имао је поверења у плавокосог дечака. Породица му је честита... Посматрајући како старији играју шах, Никола је често био у прилици да чује договарања за разне акције. Наравно, никог ништа није питао, поштовао је правила конспирације. Често је са прозора свог стана у Приморској слушао експлозије које су одјекивале Београдом и смешкао се задовољно. Знао је да су многе од њих дело илегалаца који су се окупљали код Љубише.

У једном разговору Љубиша је, онако узгред, рекао Николи:

— Ако наиђеш на неки совјетски, рецимо, „Пастира Костју", „Њих тринаесторица", склони кутију са ролном на сигурно место и, кад буде згодно — дотури ми! — Од совјетских филмова није било ни трага али му је Никола, петнаестак дана касније, чисто се снебивајући, рекао да је нашао Чаплинов филм „Велики диктатор". Хладнокрвном Љубиши од узбуђења је заиграла брада.

— Ту кутију одмах склони на сигурније место — рекао му је шапатом. Дечак се тргао од тих речи.

Ти си на потезу

Три дана касније кутија са Чаплиновим филмом нашла се дубоко испод угља у подруму породице Радошевић. Никола ноћима није могао ока да склопи, претпостављао је да је тај Чаплинов филм изузетно вредан за Љубишу Гудовића али га је копкало то што није знао и због чега. Чаплин је ипак само глумац који прави смешне гегове!

Ближио се крај фебруара 1942. кад је код Николе Радошевића, сав задихан, дотрчао Миле Слобода, комшија из улице.

— Никола, зове те Љубиша на партију шаха! — рекао му је.

— Како?... Мене зове на партију шаха?! — Па он је прави мајстор! Ја једва знам да вучем фигуре.

— Ја то не знам. Само ми је рекао да си ти сад на реду! — рекао је Миле и отишао.

Идући ка трафици у Албанској улици Никола се сетио да партија шаха може да буде само изговор. Љубиша Гудовић га је дочекао обично, као и кад би случајно навратио. И онда, док је повлачио фигуре у игри са једним младићем, рекао му:

— Раније си ми помињао да имаш деду у Ваљеву. И сам видиш каква је несташица... Могао би од оних из кварта да затражиш одобрење да одеш у Ваљево по намирнице, само да наговориш мајку да ти потпише захтев...

— Могу ја то, могу — брзо је одговорио Никола очекујући да ће му Љубиша поверити и неки озбиљнији задатак.

— Е, видиш, ако би то успео да средиш — наставио је Гудовић не дижући поглед са шаховске табле — онда бих ти још нешто рекао...

Никола је остао у трафици још сат-два очекујући да ипак одигра ту партију шаха. Узалуд. Најзад је схватио да је Љубиша са њим већ „одиграо" партију, да је сада он на потезу. И потез је био успешан: Никола је успео да добије дозволу да може код деде у Ваљево по намирнице.

— Никола, — рекао му је Љубиша кад му је дечак дрхтећи саопштио да је „због" оне из кварта — сад је неопходно да одеш до „Тесла-филма" и распиташ се кад и које филмове шаљу у Ваљево за приказивање. Онда ћемо да прошетамо до железничке станице да тамо испитамо терен, за

ХИТЛЕР У ВАЉЕВУ

Док је Хитлерова војска певајући »Лили Марлен« парадирала Паризом, Африком и Украјином, у унутрашњости Србије немачким официрима је приказан филм »Велики диктатор«!

Тек 1958. Чаплинов „Велики диктатор" приказан је у Немачкој, у једном од најеминентнијих берлинских биоскопа. Тада нико није знао да је 16 година раније Хитлер у Чаплиновој интерпретацији доживео своју претпремијеру пред Немцима у Ваљеву.

Свет је био запањен када је, захваљујући напису у једном енглеском часопису, много година после рата сазнао да је мали град у Србији први и једини у Европи видео „Великог диктатора".

срце цепало јер је био задужен да сече ролне филмова у целулоидну траку и шаље на топљење. Окупатор је све што није немачко уништавао.

На Хаци-Поповцу, делу београдске Палилуле, Никола Радошевић је у предратним данима важио као „главни" за филмове. Обожавао је Чарлија Чаплина и успешно имитирао његове гегове, сваки филм ненадмашног Шарла гледао је по неколико пута. И све друго што се приказивало у Београду. Због тога му је и било врло тешко да учествује у уништавању копија.

Зима 1942. била је неуобичајено оштра, снег до колена. И управо једног јануарског дана, на гомилу филмова спремних за топљење, Никола је угледао кутију са натписом „Велики диктатор". Нешто га је привукло да пажљивије погледа налепницу и умало није поскочио од радости кад је прочитао име Чарлија Чаплина. Тада је само тај податак нешто значио Николи Радошевићу, дечак уопште није знао садржину филма чак није ни чуо за њега. Пазећи да га неко од радника и надзорника не види, сакрио је кутију са филмом у дворишту Удружења биоскопа.

Љубиши је заиграла брада

На Хаци-Поповцу у малој Албанској улици била је неугледна трафика Љубише Гудовића. Око две шаховске табле, постављене на столичицама ту је увек било младића који су се по цео дан шахирали. Међутим, била је то само камуфлажа за шпијуне којих је тада у Београду било на сваком ћошку. Трафика Љубише Гудовића била је у ствари састајалиште младих скојеваца и родољуба. Између шаховских потеза двадесет двогодишњи правник повлачио је много опасније, организовао многе акције у окупираном Београду.

Никола Радошевић често је свраћао у трафику у Албанској улици а Љубиша Гудовић имао је поверења у плавокосог дечака. Породица му је честита... Посматрајући како старији играју шах, Никола је често био у прилици да чује договарања за разне акције. Наравно, никог ништа није питао, поштовао је правила конспирације. Често је са прозора свог стана у Приморској слушао експлозије које су одјекивале Београдом и смешкао се задовољно. Знао је да су многе од њих дело илегалаца који су се окупљали код Љубише.

У једном разговору Љубиша је, онако узгред, рекао Николи:

— Ако наиђеш на неки совјетски, рецимо, „Пастира Костју", „Њих тринаесторица", склони кутију са ролном на сигурно место и, кад буде згодно — дотури ми! — Од совјетских филмова није било ни трага али му је Никола, петнаестак дана касније, чисто се снебивајући, рекао да је нашао Чаплинов филм „Велики диктатор". Хладнокрвном Љубиши од узбуђења је заиграла брада.

— Ту кутију одмах склони на сигурније место — рекао му је шапатом. Дечак се тргао од тих речи.

Ти си на потезу

Три дана касније кутија са Чаплиновим филмом нашла се дубоко испод угља у подруму породице Радошевић. Никола ноћима није могао ока да склопи, претпостављао је да је тај Чаплинов филм изузетно вредан за Љубишу Гудовића али га је копкало то што није знао и због чега. Чаплин је ипак само глумац који прави смешне гегове!

Ближио се крај фебруара 1942. кад је код Николе Радошевића, сав задихан, дотрчао Миле Слобода, комшија из улице.

— Никола, зове те Љубиша на партију шаха! — рекао му је.

— Како?... Мене зове на партију шаха?! — Па он је прави мајстор! Ја једва знам да вучем фигуре.

— Ја то не знам. Само ми је рекао да си ти сад на реду! — рекао је Миле и отишао.

Идући ка трафици у Албанској улици Никола се сетио да партија шаха може да буде само изговор. Љубиша Гудовић га је дочекао обично, као и кад би случајно навратио. И онда, док је повлачио фигуре у игри са једним младићем, рекао му:

— Раније си ми помињао да имаш деду у Ваљеву. И сам видиш каква је несташица... Могао би од оних из кварта да затражиш одобрење да одеш у Ваљево по намирнице, само да наговориш мајку да ти потпише захтев...

— Могу ја то, могу — брзо је одговорио Никола очекујући да ће му Љубиша поверити и неки озбиљнији задатак.

— Е, видиш, ако би то успео да средиш — наставио је Гудовић не дижући поглед са шаховске табле — онда бих ти још нешто рекао...

Никола је остао у трафици још сат-два очекујући да ипак одигра ту партију шаха. Узалуд. Најзад је схватио да је Љубиша са њим већ „одиграо" партију, да је сада он на потезу. И потез је био успешан: Никола је успео да добије дозволу да може код деде у Ваљево по намирнице.

— Никола, — рекао му је Љубиша кад му је дечак дрхтећи саопштио да је „због" оне из кварта — сад је неопходно да одеш до „Тесла-филма" и распиташ се кад и које филмове шаљу у Ваљево за приказивање. Онда ћемо да прошетамо до железничке станице да тамо испитамо терен, за то имамо времена јер ти пропусница важи тек за седам дана.

У просторијама „Тесла-филма" Никола Радошевић је наишао на једног постаријег човека кога је познавао из Удружења биоскопа. Трудећи се да овај ништа не посумња, успео је да сазна да управо сада спремају филмску пошиљку за војни биоскоп у Ваљеву, да ће немачким официрима бити приказан филм „Концерт по жељи" са згодном Илзом Вернер у главној улози.

„Концерт по жељи"

— Молим вас, дајте ми њену слику! — готово је ускликнуо Никола. — Много ми се свиђа.

— Добро, добро, кад си толико запео — насмешио се човек. — У другој је соби. Причекај само да је нађем.

Дечак је реаговао мушевито: док је човек тражио слику немачке глумице, он је са стола зграбио неколико налепница и стрпао их испод капута. Наиме, чим је стигао у „Тесла-филм" приметио је да човек мастилом исписује назив филма, затим податке где се и ко га упућује и налепницу туткалом лепи на кутије са целулоидним тракама. Пет минута касније Никола Радошевић је, захваљујући човеку на фотографији Илзе Вернер, изишао на улицу и готово трчећи стигао до трафике Љубише Гудовића.

Два дана после тога у подруму Приморске улице број 7 Гудовић, Миле Слобода и Никола Радошевић пажљиво су на кутију са филмом „Велики диктатор" залепили налепницу на којој је писало да се филм „Концерт по жељи" упућује у војни биоскоп „Централ" у Ваљеву и да га шаље „Тесла-филм". Остало им је само да још једном на железничкој станици провере могућности да филм неприметно гурну у поштански вагон воза који иде за Ваљево. Било би много идеално кад би у исто време узели кутију са ролном филма „Концерт у жељи". Али, не би било страшно ни ако и у томе не успеју јер ће кино-оператер, вероватно, приказати ролне из обе кутије мислећи да је филм из два дела.

Замена на железничној станици

Половином маја 1942. са цаком на леђима Гудовић, Слобода и Радошевић стигли су на железничку станицу. На перону одакле је кретала композиција за Ваљево била је прилична гужва и, срећом, тек два-три наоружана стражара. Испред поштанског вагона гомила сандука, вреће, корпи. Утовар још није био почео, два железничара су се гласно свађала око тога треба ли још нешто да стигне. Бесни што не знају да ли да одмах почну са утоваром, одјурили су то шефа станице.

Гудовић, Слобода и Радошевић, са унапред разрађеним планом, стали су уз гомилу ствари и одмах спазили да је ту и кутија на којој је писало „Концерт по жељи". Гудовић је спустио цак испред себе, примакао га гомили и док су Слобода и Радошевић пазили да их неко не изненади, кутију са Чаплиновим филмом ставио поред других пошиљки. У истом тренутку успео је да у врећу убаци прави „Концерт по жељи"...

Уз једва чујно „здраво" Гудовић и Слобода опростили су се од Радошевића који је ушао у воз. Његов задатак је гласио: треба да прати да ли ће филм стићи тамо куда је упућен и какву ће реакцију изазвати његово приказивање. „Ако све буде у реду, биће то за Немце већи ударац од многих пушака и бомби", сећао се Никола Љубишиних речи док се воз приближавао Ваљеву.

На железничкој станици у Ваљеву није могао да сакрије осмех кад је видео да је кутију са филмом лично дочекао и преузео Карл Енгл, сувласник биоскопа „Централ". Никола га је одмах препознао јер га је неколико пута видео у Удружењу биоскопа где је радио. Није могао да претпостави да ће се и овај сетити његовог лика.

Он је... он је то учинио!

Испред биоскопа „Централ", у центру Ваљева, већ је била истакнута плаката да се вечерас приказује филм „Концерт по жељи" са чувеном Илзом Вернер. Немачки официри су се, гласно коментаришући, скупљали око биоскопа јер је требало на време обезбедити карту.

Никола је пред само приказивање стигао у гостионицу која се налазила тик уз биоскоп и, једва савлађујући немир, наручио кабезу. Овде ће сачекати даљи развој догађаја, одлучио је, мада је то било супротно наредби Гудовића. Једноставно, није могао да одоли жељи да се сам, на лицу места, увери у развој догађаја.

У сали је било као у кошници, немачки официри и тек поједини цивил испунили су дворану до последњег места. Када се на платну у замраченој сали појавила прва слика, сви су занемели: пред њима је био њихов фирер у својој карактеристичној пози са руком подигнутом у поздрав. Ништа необично. Међутим, убрзо су схватили да то није њихов вођа већ неко ко му се подсмева.

Кино-оператер је, мирно седећи поред апарата-ре на којој се премотавао филм, прво зачуо узвике а онда и пуцње. Уплашено се тргао, погледао и ужасну се кад је на платну видео Хитлера и у разноразним смешним позама. Није обичавао да посматра филм који приказује па није ни знао шта се догађа на платну.

А у сали је настао прави хаос: док су „најхрабрији" празнили шаржере на слику која им је стално измицала, други су, у општој паници, помислили да су партизани напали град и наврат-нанос навалили ка излазу...

Никола је, пијући већ трећу чашу кабезе, прво зачуо крике из сале а онда и пуцњаву. „Значи, успело је", помислио је једва се савлађујући да и сам не почне да виче. И тада је направио грешку: уместо да одмах напусти гостионицу, пожелео је да и даље остане и посматра успаничене Немце. То га умало није стало живота

У хајци која је настала у центру Ваљева нашао се Карл Енгл. Видевши Николу како, сав у неком чудном заносу, посматра читаву ту гужву, и сетивши се да ради у Удружењу биоскопа, одмах то повезао и потрчао према њему позивајући Немце.

— Он је... он је то учинио! — тешко долазећи до даха говорио је. За неколико секунди Николу су са свих страна опколили немачки војници.

x x x

Кундаци, шамари, глад, жеђ, све је то петнаесто-

годишњи дечак доживео прво у Ваљеву, затим у Београду и, на крају, у Берлину. По неким сведоцима Хитлер је, само у друштву Еве Браун, одгледао у своме бункеру баш ову ролну која је из Ваљева послата са Николом — и то у блиндираном возу. После једног савезничког бомбардовања успео је да побегне из Немачке и крај рата дочекао као борац Космајског партизанског одреда.

Петар Милатовић

ПЉАЧКА СТОЛЕЋА

ВИКЕНД У БАНЦИ

НИ ДО ДАНАС НИСУ ОТКРИВЕНИ ПРОВАЛНИЦИ КОЈИ СУ ПРЕ ШЕСТ ГОДИНА ИЗ БАНКЕ „СОСИЕТЕ ЖЕНЕРАЛ“ У НИЦИ ОДНЕЛИ РЕКОРДНИХ ОСАМНАЕСТ МИЛИЈАРДИ СТАРИХ ДИНАРА. УРАДИЛИ СУ ТО МАЈСТОРСКИ И НАТЕНАНЕ.

Понедељак, 19. јун 1976. године. Рано јутро. Први службеници као и обично после викенда долазе у банку „Сосиете Женерал“ на посао. Убрзо за њима стижу и прве странке. Отварају се сефови, касе, фиоке, благајне. Новац кружи на све стране. Али никако да се отворе врата великог трезора који је смештен у подруму. Шеф трезора није се због тога превише узбуђивао. Јер, већ месецима централна банка у Ници муку мучи са бравом трезора која је стара преко педесет година, и све чешће се квари.

Главобоља је почела кад се испоставило да се ни после неколико часова труда није ништа учинило. Врата су и даље била затворена. Шеф трезора одлучио је да у помоћ позове ватрогасце који су пијуцима пробили зид трезора. Тек тада су службеници банке ушли у највећу просторију у којој се већ годинама чувају новац, вредносни папири, драго камење, приватне збирке уметничких предмета, тајни документи. Међутим, трезор је био потпуно празан.

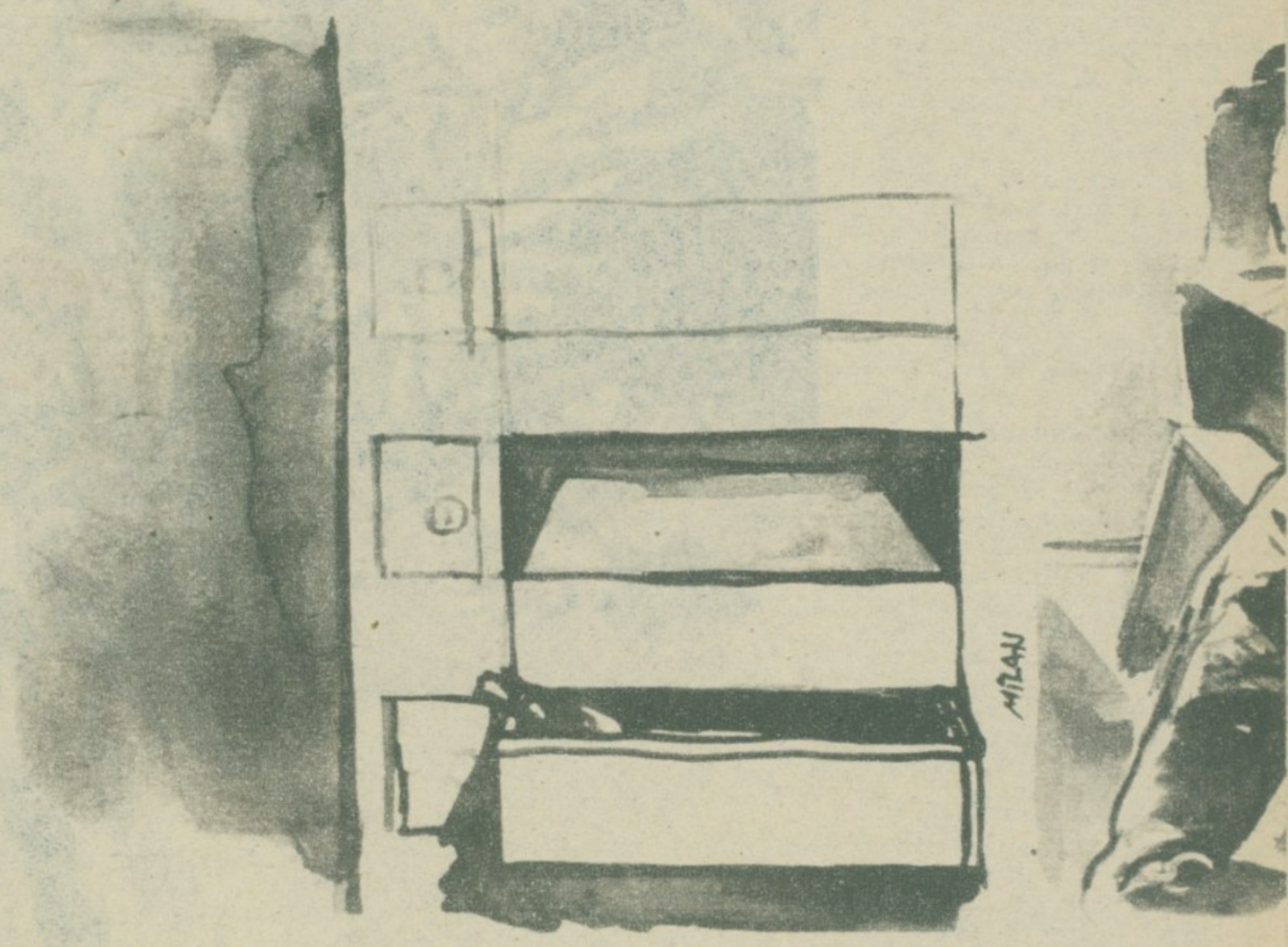
Људи из канализације

Банкари су се скаменили. Убрзо је стигла полиција, а за њом и сва банкарска елита Ницe. Сви су могли само да констатују да су сведоци суперпљачке. Установили су, грубо, из прве руке, да је из банке нестало 50 милиона нових франака (18 милијарди старих динара) у готовини, драгуљима, вредносним папирима, заправо све што је било у великом трезору, у девет сефова и преко 4.000 каса приватних лица. Они који су знали за сличну пљачку банке „Пуролатор инц“ из Чикага када је однесено „само“ дванаест милијарди старих динара, лако су закључили да је крађа у Ници највећа пљачка столећа.

Почела је истрага која је трајала годинама, али ни до данас није откривен ниједан од провалника у банку „Сосиете Женерал“, па се не зна ни ко је, ни колико људи, ни како успело да изведе овај „подвиг“. Реконструкција коју је извршила полиција из Ницe није могла да пружи праву слику онога што се догађало у банци пре понедељка, деветнаестог јуна 1976. На основу материјала који је нађен у банци и канализацији испод банке претпоставља се да су пљачку извршили високи професионалци. И то натенане. Нису се никуд журили јер су имали довољно времена да из банке изнесу све што су желели. Провели су читав викенд у њој, од петка 16. јуна 1976. од петнаест часова, до понедељка, деветнаестог, у зору.

Непознати провалници ушли су у банку одоздо, из канализације. Наиме, полиција претпоставља да су лопови кренули на свој поход са оближњег паркинга. Чак мисле да им је неко од радника тог паркинга дао идеју за улазак у трезор јер је знао да је соба дежурног паркинг-чувара директно повезана са канализацијом. А ова читавом својом дужином у кварту пролази баш испод подова „Сосиете Женерал“.

Утврђено је такође да је један од провалника сасвим мирно отишао у општину и представљајући се као купац зграде у близини затражио и добио комплетан план комуналних инсталација у граду. Заједно са њим добио је и податке о дубини, дужини, висини и проходности канализације која се завршава у подземним водама речице Пелон. Ови детаљни подаци омогућили су лоповима да детаљно разраде читаву операцију и изврше темељне техничке припреме. Купљено је 400 метара жице, уведено је светло и струја у канализацију, направљен је плато, као у руднику, испод подова банке. Ту је помоћу

гуменог чамца дотерано двадесет боца са кисеоником за заваривање, односно сечење метала, неколико хидрауличних бушилица, десетак пијука, вреће за спавање и ранац са храном и пићем.

Доручак у трезору

Кад су припреме обављене, прешло се на копање тунела од канализационог зида до трезора и то у време кад људи иду на посао и град подрхтава од бректања мотора аутомобила и аутобуса. И тако пуних шест дана. Онда је услелио предах, да би у петак, чим су се врата банке затворила, зид трезора био коначно пробијен. У банци, која је штедела на чуварима и алармним уређајима, није било ни живе душе. Лопови су запушили унутрашњу вентилацију и тиме спречили да било какав звук изађе напоље.

Док је једна група гуменим чамцима сву коришћену опрему спустила до ушћа канализације у реку, где их је чекао камион, друга је пуних педесет сати празнила трезор, сефове и касе. Чим би „почистили“ једну просторију, лопови су се селили у другу. И тако редом. Нису узимали све. Имали су довољно времена да бирају само највредније ствари. Међу њима нашла се и необична колекција порнографских слика. Да би пљачку учинили веселијом, провалници су направили изложбу слика!

Кад су у једном приватном сефу нашли златни прибор за јело, непознати гости банке нису одолели жељама својих стомака. Сели су и доручковали месо, сир, парадајз и колаче. Наравно, као прави Французи нису дозволили да гозба прође без вина. За оне који су попили више

велика сребрна ваза из трезора послужила је као ноша!

Можда би пљачкаши сасвим опустели централну банку у Ници да им се није догодио непредвиђени пех. Тог викенда пала је јака киша, па је ниво воде у канализацији нагло порастао. Због тога је превоз украдених вредности чамцем до ушћа, а потом камионом, морао да буде обављен што хитније. У банци су им у журби остале гумене рукавице, пијуци, апарат за заваривање којим су отворили а касније и заварили врата трезора. Међу остављеним стварима нашла се и једна порука за банкаре и полицију. На зиду је нацртан наопачке симбол мира, а испод њега порука: „Без ватреног оружја, без насиља и без мржње".

Похвала криминалцима

Кад је откривена пљачка трезора, настала је неописива паника међу богаташима Ницe. Врло брзо испред банке се окупила маса власника приватних каса и сефова који су не бирајући речи грдили банку. Кад се један службеник појавио на тренутак напољу, не би ли умирио разбеснеле клијенте, умало није изгубио главу. Разјарени богаташи пуцали су на њега.

Касније се испоставило да власнике новца и драгоцености није мучила толико сама пљачка, нити чињеница да банка нема чувара, ни алармне уређаје. Нервирао их је захтев банке и полиције да тачно и јавно изјаве шта су све имали у својим приватним трезорима. Осигурање ће им све надокнадити, али шта ће бити кад се сазна истина. Како да признају да су лагали и ћутали о свом богатству, кад порезници сазнају за улоге у банци и дођу по свој део колача.

После многих непроспаваних ноћи највећи број банчиних клијената избегао је да каже шта им је украдено. Једна стара госпођа је чак „признала" како је већ излапела и неспособна да преброји своје златнике и медаље свога мужа.

Али, без обзира на све ове шпекулације, полиција је одмах покренула истрагу, али није ни до данас далеко с њом отишла. На заборављеним гуменим рукавицама није било отисака прстију. Није нађен ниједан доказ о броју провалника. Један локални лист на основу свега закључио је да су овако успешан посао могли даураде само професионалци и то из иностранства. Ова вест врло је наљутила шефа полиције на Азурној обали који је изјавио:

— Какви странци! Француски криминалци довољно су интелигентни да изведу такву провалу.

Касније су се чак чула мишљења да провалници могу бити и клошари и полицајци, или радници. Јер, испоставило се да су послови обављени стручно као да је екипа била састављена од професионалних рудара, електричара, зидара, варилаца, стручњака за канализацију, као и шофера, минера и, наравно, лопова. Чуле су се и ироничне изјаве у штампи. „Кад не можеш да ухватиш лопова, а ти му се придружи". Похвали га, покажи како су они који су извели највећу пљачку столећа заправо најбољи лопови на свету. Тако је Француска добила нове светске шампионе!

М. Л.

ОДРЖАНА СЕДНИЦА ИЗДАВАЧКОГ САВЕТА »ПОЛИТИКИНОГ ЗАБАВНИКА«

САЧУВАТИ ОПТИМИЗАМ

Редовна седница Издавачког савета одржана је овог пута у проширеном саставу из редова људи СР Србије и Федерације који прате материју образовања и васпитања младих. Разлог је значајна тема о којој се расправљало: средњорочни план развоја НО Политика.

На основу материјала и усмене информације делегата листа о томе како ООУР за младе „Политикин забавник" сагледава себе у томе плану чула су се интересантна размишљања како да једно такво угледно издање југословенског значаја, са дугом традицијом и великим утицајем, у отежаним условима привређивања (недостатак папира, боје и осталог репроматеријала) сачува репутацију занимљивог, лепог и корисног листа који читају и млади и стари широм земље. (Као што се зна „Забавник" излази у три издања: ћирилицом, латинична ијекавска варијанта и на словеначком језику).

Сви присутни сложили су се да редакција без обзира што се сукобљава с великим тешкоћама, између осталог недавно је смањено осам страница у листу, мора да учини максималан напор да се мобилишу све снаге како би се превладиле бројне тешкоће. У ситуацији стабилизације, смањења куповне моћи и недостатка девизних средстава то неће бити лако, али се може превазићи побољшањем квалитета писања, обогаћивањем и освежењем садржаја. У том правцу је већ доста учињено. Похваљена је иницијатива успостављања низа контакт рубрика и посебно акција „Помозимо зоолошком врту". Такође је констатовано да у склопу ООУР-а треба форсирати матично издање „Политикин забавник", улагати у његов развој и модернизацију. Ту се првенствено мисли на стварање својеврсне „Забавникове" школе стрипа која би, дугорочније гледано, бар делимично заменила скупе стране материјале. Сматра се да снаге за то постоје, али да су разбијене и предложено је да на једном од следећих састанака главна тема разговора буде домаћи стрип. Биће позвани теоретичари стрипа, писци сценарија, цртачи.

Анализирајући писање у протеклом периоду посебно је одато признање „Политикином забавнику" у популарисању науке, написима из историје и НОБ-а, неговању заједништва као и за ведрину и оптимизам који лист традиционално негује и шири.

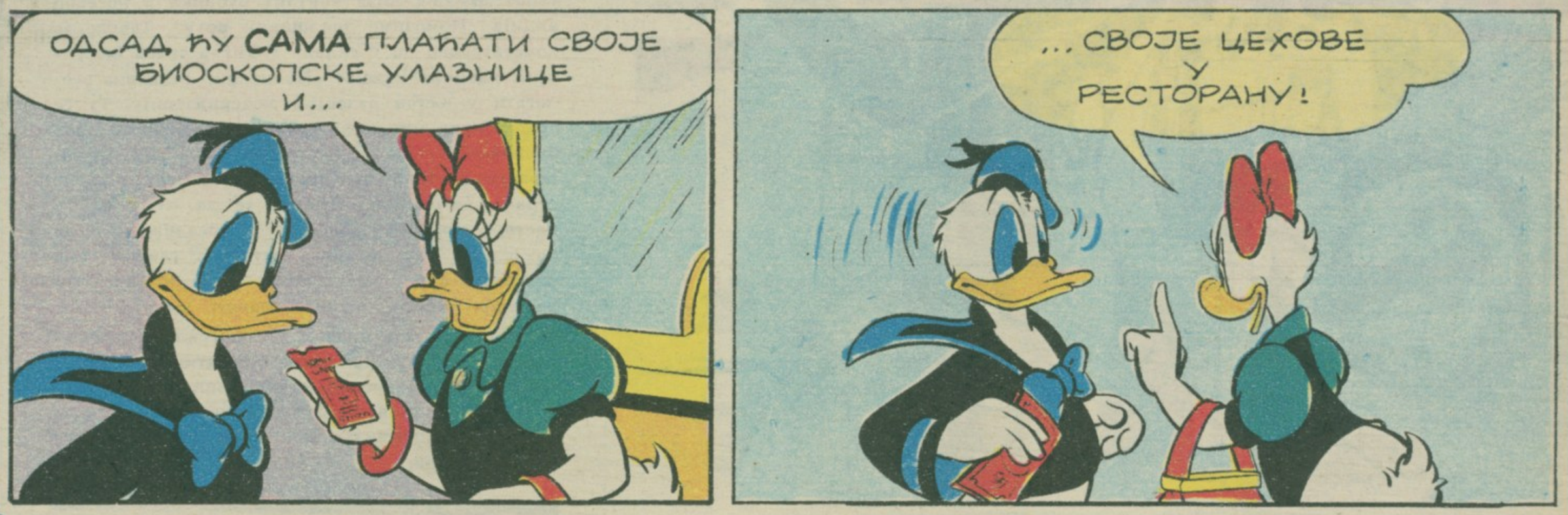

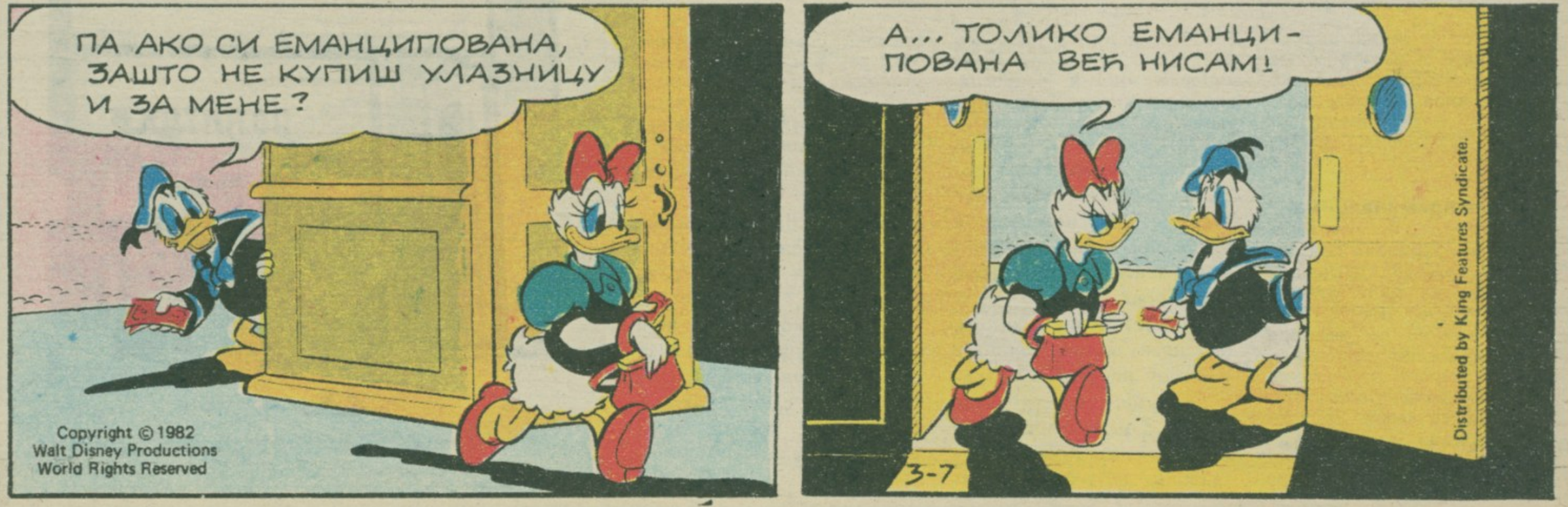
Walt Disney

ПАЈА ПАТАК

Copyright © 1982
Walt Disney Productions
World Rights Reserved

Distributed by King Features Syndicate.

ИСТИНИТА ДЕТЕКТИВСКА ПРИЧА

ОПТУЖБА ПРИЈАТЕЉА

Мада се пуних двадесет година дружио са Јосипом Перићем, Милоје Орловић није се нимало устезао да га оптужи за крађу новца у предузећу у коме су обојица били запослени.

У току сваке истраге постоје тренуци кад се чини даље се не може. После низа непроспаваних ноћи, безброј разговора са осумњиченима и свима онима који имају било какве везе са случајем, крут се затвори. Прелиставајући белешке пред собом, инспектор Бора Јањић је имао утисак да се с истрагом коју је водио управо то догодило. Случај који му је поверен почео је првог дана нове године када је у Станицу дошао благајник предузећа „Слога" и пријавио крађу веће суме новца из свог стола. Крађа је, како је он мислио, извршена уочи Нове године а онај ко је то учинио несумњиво је рачунао с тим да ће нестанак новца бити примећен тек после празника и да ће дотле имати довољно времена да обезбеди алиби. Међутим, иако нико првог јануара није радио, благајник Милоје Орловић је ипак дошао на посао да би, како је рекао, сравнио неке рачуне. Крађу је приметио тек када је дошао до стола и видео да је фиока обијена и да новаца нема. Ништа друго необично није приметио у канцеларији.

Сви су сумњиви

Из оног што је Милоје Орловић испричао, инспектор је сазнао да се 31. децембра долазак Нове године славио до касно поподне. Пошто су сви изишли, у предузеће се више нико није враћао, тако је бар тврдио портир. То тврђење а и чињеница да никаквих трагова обијања осим на фиоци није било, навело је Бору на помисао да је крађу извршио неко из предузећа. Само, ко?

Разговор са благајником, стасложеним педесетогодишњаком проређене косе и доброћудног лица, изгледало је да ће дати одговор на ово питање.

— Мада претпостављам да сам и ја један од сумњивих — рекао је — морам да кажем да знам ко је извршио крађу. Доказе наравно немам, али сам сигуран да вама неће бити тешко да их прибавите. Новац је, по мом дубоком уверењу, узео Јосип Перић а ево зашто то тврдим: он је, једини био присутан када сам ја, мимо обичаја, паре уместо у касу, ставио у сто. А од њега самог сам у последње време имао више пута прилике да чујем да мора да врати неке дугове и да је без новца.

Ова недвосмислена оптужба натерала је Бору да се дубоко замисли: да ли је прича коју је чуо истинита или је то само покушај благајника да сумњу скине са себе и истрагу усмери у другом правцу? Без обзира шта је, требало је поразговарати и са Јосипом Перићем.

Срачуната лаж или . . .

Чим је Јосип ушао у канцеларију, Бора је запазио да је овај приближно истих година као и Милоје. За саму истрагу, то можда и не мора бити од посебног значаја. Јосип је у разговору рекао да са Милојем ради већ двадесет година у „Слози" и да су добри пријатељи. Када му је Бора рекао да благајник сумња да је он узео новац, најпре се изненадио а онда јетко насмејао:

— Изгледа да сам грдно грешио кад сам мислио да смо пријатељи. Милоју очито није право што сам ја унапређен а он није, па ми се на овај начин свети. Нисам то хтео раније да кажем, али у последње време готово да ми се више није ни јављао а сада ме, ето, оптужује и за крађу. Сигурно је да је направио неки мањак па на овај начин покушава да се извуче.

Бора је био у недоумици: коме веровати? Свака за себе, и једна и друга прича могла је да буде прихватљива. Оно што је у целом овом случају уносило посебну забуну било је то што се Милоје нимало није устезао да оптужи свог дојучерашњег пријатеља. А у целој пракси Бора још никада није имао прилику да се сретне са благајником који је симулирао крађу и при том указивао на неког другог као кривца. Обично би изненађено слегао раменима и говорио да не сумња ни у кога. Ако је Милоје био тај који је узео новац, морао је да зна да ће му оптужба невиног човека само отежати положај.

Криминалистички техничар је при увиђају показао Бори трагове обијања на фиоци. Рекао је да се крадљивац по свој прилици послужио неком алатком, највероватније столарским длетом или нечим сличним.

Длето или ренде?

Требало је покушати и пронаћи алатку којом је сто обијен. Бора је одлучио да то прво учини у Перићевој кући. И заиста, у малој импровизованој радионици пронађено је и старо столарско длето. Инспектор је рекао да га донесу у његову канцеларију и да позову Јосипа.

— Да ли се у слободно време бавите неким занатом? — упитао га је чим је овај сео преко пута њега.

— Не — одговорио је без двоумљења Јосип — али имам нешто алата за ситне поправке у кући.

— А имате ли столарско длето? — интересовао се даље Бора.

Јосип се мало тргао а онда брзо одговорио:

— Имам неко старо. Пре петнаестак дана позајмио сам га Милоју. Проверите код моје жене: она га је баш и донела из радионице.

Мада је Јосип деловао убедљиво, Бора је ипак одлучио да га задржи у Станици док не поразговара са његовом женом. Пола часа касније већ је био на вратима Перићеве куће. Отворила му је средовечна жена нимало љубазног изгледа. Кад је чула да су Јосипа задржали у Станици, засула је Бору бујицом речи:

— Шта то значи? Хапсите невиног човека! Па Јосип је најпоштенији човек у граду: сигурно сте чули неку интригу и . . .

Ко зна колико би то трајало да је Бора није прекинуо:

— Могу ли да уђем? — упитао је.

Нарогушена жена пропустила га је у кућу. Ушавши у собу сео је за сто док се она спустила на ивицу кауча и одмах прихватила плетива које је лежало на њему. Мачка која је дотле лежала у углу скочила је на кауч и почела да се игра клупчадима вуне. Два су пала на под. Пре него што је стигла да се сагне, Бора их је подигао и спустио крај ње. У једном тренутку, учинило му се да је мање нешто теже од већег. Седнувши поново на столицу, упитао је:

— Да ли сте били присутни када је ваш муж позајмио ренде Милоју Орловићу?

— Ренде? Ах, да, јесте. Дао му га је пре неколико дана. Милоје је рекао да треба нешто да поправи на улазним вратима.

— Нема потребе да говорите неистину — рекао је Бора — ваш муж није ништа позајмио и ви то добро знате као што знате и где је сакрио украден новац!

Знате ли где је Јосип Перић сакрио новац који је украо? Да ли сте погодили, проверите на страницама „Мале поште".

ПРИЧА ИЗ ЖИВОТА

ШТА ЈА ТО РАДИМ?

У ТРЕНУТКУ НЕСРЕЋЕ У АВИОНУ СЕ ПОРЕД ПИЛОТА НАЛАЗИО ЈОШ САМО ФОТОГРАФ КОЈИ ЈЕ СНИМАО СНОВЕ, АЛИ НИ ОН, И ПОРЕД НАЈБОЉЕ ВОЉЕ, НИЈЕ ЗНАО ШТА ДА ПОМОГНЕ МЛАДИЋУ ЧИЈИ СЕ ПАДОБРАН ЗАКАЧИО ЗА РЕЗУ КРАЈ САМИХ ВРАТА.

Руи Виеира је погрешно разумео. Схватио је да Енслин жели да пилот атерира. Погледавши га забринуто, још једном се упутио ка пилотској кабини.

Замисао с атерирањем можда и не би била тако лоша да је падобранац висио уза сам

Забијени један уз другог уз сама врата авиона десеторица падобранаца напето су чекали наредбу за искакање. Требало је да скоче у размаку од само једне секунде и да одмах затим, обгрливши се око рамена, направе звезду.

зду.

Тамнопути, брадати Хју Енслин био је један од најискуснијих у тиму: имао је двадесет осам година и иза себе осамсто педесет скокова! Овај, осамсто педесет и први, убрзо се претворио у ужасавајући окршај са смрћу 2700 метара изнад града Тампе у Флориди.

Када је на њега дошао ред, увежбаним трзајем тела бацио се напоље, али уместо да као и остали настави да пада, одједном је осетио снажан трзај уназад. Падобран му се закачио за резу која се налазила на метар од врата авиона и сада је, беспомоћан, висио над безданом. Да несрећа буде већа, платно падобрана почело је да се пара.

Како је био последњи поред пилота, једина особа која се у том тренутку налазила у авиону — „шортс скајвену" — био је фотограф Руи Виеира. Он је направио неколико снимака тима при искакању и већ окренуо леђа вратима спремајући се да промени сочива на апарату, кад му је пажњу одједном привукло силовито клопарање.

— У први мах уопште нисам знао шта се то дешава — сећа се Руи. — Пришао сам вратима и инстиктивно испуцао неколико

У тренутку несреће у авиону се налазио фотограф који је снимио Енслиново драматично рвање са смрћу.

Сви се слажу да се неко други на Енслиновом месту (други слева) највероватније не би снашао.

снимака. Тек потом ми је синуло: „Шта ја то радим! Па он се запетљао!"

И да је хтео, Виеира није одмах могао да прискочи у помоћ падобранцу: да би могао с ивице врата да сними тим падобранаца-акробата, био је ланцем везан за под. Кад га се најзад дрхтавим рукама ослободио, фотограф је не усуђујући се да устане, пузећи кренуо ка пилоту да га обавести о несрећи.

— Пресеци конопце! — довикнуо му је овај и истог часа почео нервозно да спипава чепове на свом пилотском комбинезону све док најзад из једног није извукао дугачак нож на расклапање.

Тетурајући се, Виеира се упутио натраг с перорезом у руци. Није себи дао времена да размисли о ономе што се спремао да уради: држећи у једној руци нож, другом се грчевито ухватио за ивицу врата, легао потрбушке и нагнувши се вратоломно над амбис почео да замахује сечивом покушавајући да пресече и ослободи запетљане конопце и платно.

Разрогачених очију Хју Енслин је посматрао узалудне покушаје свог спасиоца — конопци су тврдоглаво остајали за свега неколико центиметара ван његовог домашаја. И сам Виеира се поигравао са животом — шта ако му у једном тренутку рука склизне с врата?

— Нисам га чуо, али сам му са усана прочитао да ми довикује „Не, не!" — прича данас Руи. Свестан застрашујуће чињенице да му се падобран цепа, Енслин је покретима руку покушавао да објасни фотографу шта очекује од пилота: да прво нагло одузме гас, а затим исто тако нагло убрза. Надао се да би тај трзај могао да га ослободи.

бок авиона. У том случају можда би и могли да се спусте, а да Хју при том не претрпи озбиљне повреде. Али, за то је било прекасно. Енслина су сада вукли далеко иза себе што је могло да значи само једно: у тренутку када би точкови дотакли тле, вукли би га за собом по писти убиственом брзином од 165 километара на час и то 136 или више метара. А то је, опет, могло да значи само једно: смрт!

Пошто је пилоту пренео поруку, Виеира се исцрпљен сручио на под. Урадио је све што је могао и умео. О томе шта ће се даље збити, није смео ни да мисли. Неколико тренутака је дахћући лежао све док није зачуо парање тканине и онај звук од ударања тканине нагло је престао. Отпузао је до врата и провирио напоље. Од Енслина ни трага.

Касније су се сложили да се на Енслиновом месту налазио неки други, мање искусан падобранац, највероватније се не би извукао.

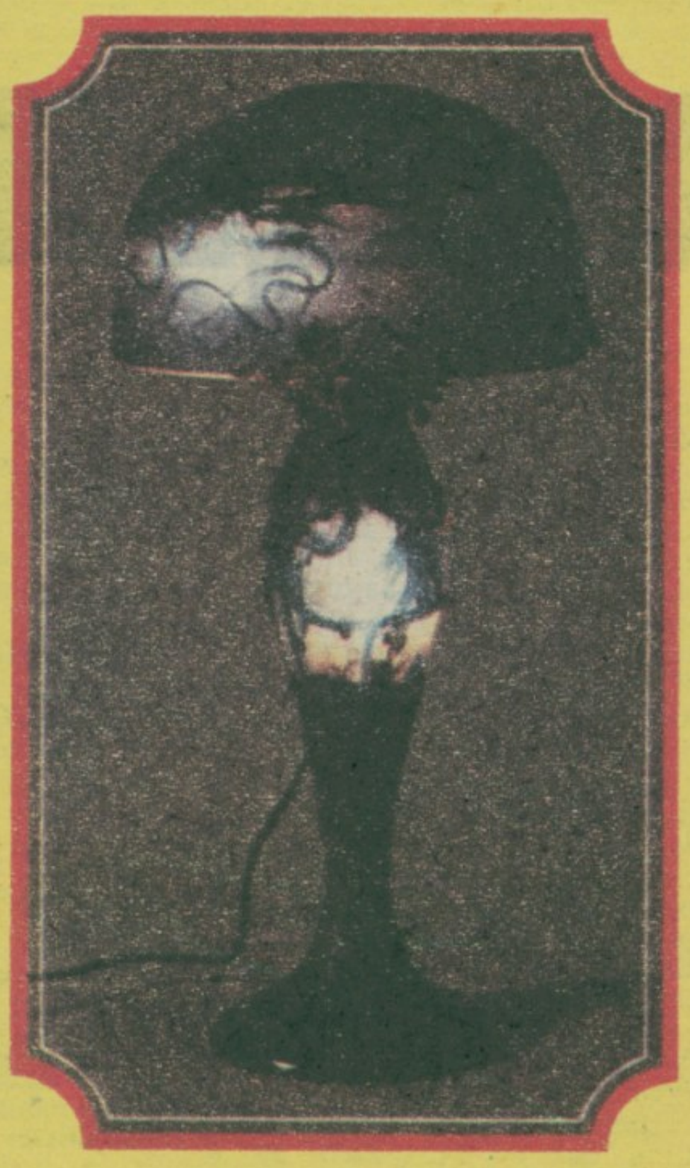
— Кад се падобран докраја исцепао и откачио од резе знао сам — једини спас ми је резервни падобран. Али, знао сам да постоји велика могућност да се два падобрана упетљају. Како бих то спречио, док сам падао, ногама сам чврсто обухватио поцепану куполу. Чинило ми се да је протекла вечност пре него што се други падобран коначно отворио и пре него што сам најзад искусио оно мени тако познато осећање да безбедно лелујам ка земљи.

И осамсто педесет и први скок Хју Енслина био је, кажу очевици, савршено изведен. Хју је прошао без иједне огреботине.

М. И.

Уљана слика Едвина Лонга (1898. година) засад је због прескупе цене остала у Италији.

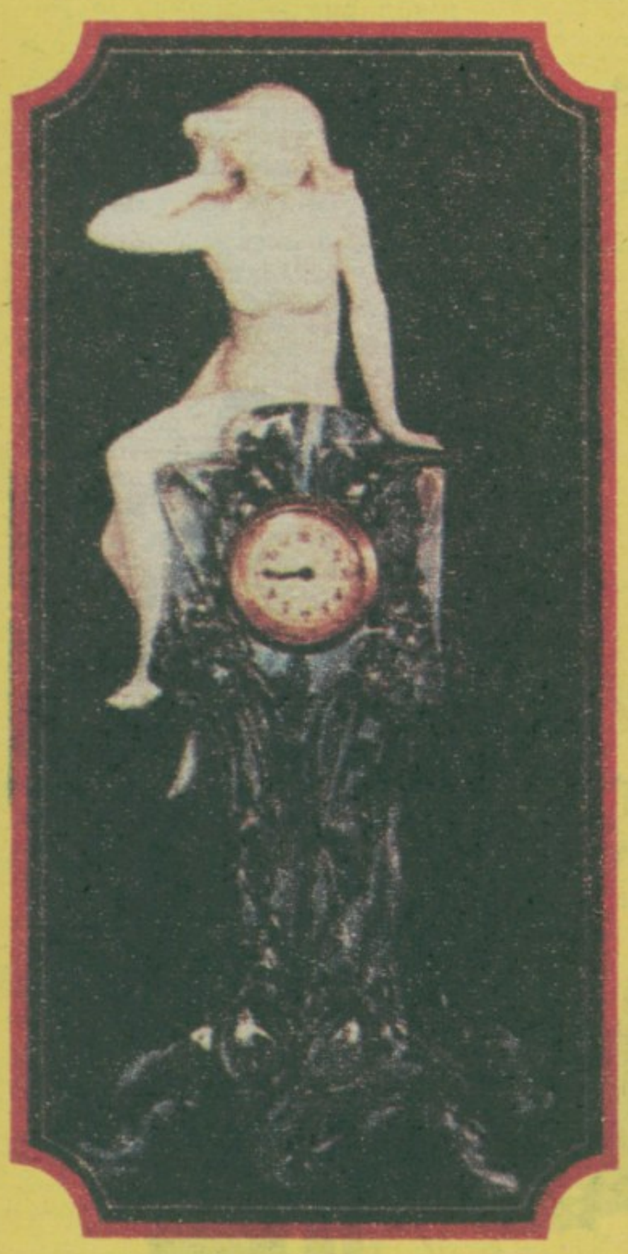

Ова је стона лампа стајала „само“ двадесет милиона

Тифанијева лампа „вилин коњиц“ продата је за осамдесет милиона динара.

Часовник фирме Бакарини о који се колекционари просто отимају.

ПОШТО НОСТАЛГИЈА?

СА ОТПАДА У НАЈЧУВЕНИЈЕ АНТИКВАРНИЦЕ

НА ЛИЦИТАЦИЈИ У ИТАЛИЈИ ПЉУШТЕ ЛИРЕ! ТРГОВЦИ, КОЛЕКЦИОНАРИ, БОГАТИ СНОБОВИ БЕЗ РАЗ МИШЉАЊА ДАЈУ МИЛИОНЕ, САМО АКО СЕ РАДИ О „ЛИБЕРТИ“ СТИЛУ.

Најпознатије фирме „либерти“ стила: Гале, Лалик, Дом, Даржантел, Мажорел и Тифани, биле су, наравно, највећи изазов за све заинтересоване мада су добро прошли и Италијани који су на свим претходним аукцијама били при самом врху. За Бугатијев параван из три дела, од пергамента обојеног црвено, почетна сума је удвостручена, док је трокрилни креденац старог произвођача по имену Терањи, амерички антиквар Нико Норсје однео плативши преко педесет милиона динара.

Пронаћи и сакупити ове делове намештаја није било нимало лако, већина таквог намештаја и предмета пропала је у рату или је завршила на отпаду. У ствари, до пре неколико година најпре су се могли наћи на отпаду! Сада су антиквари полудели за њима.

На крају мало објашњење: назив „либерти“ потиче од једне фирме у Енглеској чији је оснивач, 1875, био Артур Ласемби Либерти, а односи се на предмете израђене између последње деценије прошлог века и првих десет година двадесетог. У Француској се овај стил назива „нова уметност“, у Немачкој „младалачки стил“... Наша порука вам је: прегледајте подруме и таване. Можда тамо чучи неко скупо парче у „младалачком стилу“.

Д. В.

Најјевтинија је била стона лампа фирме Гале, од стакла плаве боје са розикастим украсима у облику стилизованих цветова и вијугавих бразда. Један колекционар из Болоње платио је за њу — двадесет милиона динара! Не, нисмо се шалили. Најскупље плаћена била је лампа „вилин коњиц“, начињена од светлозеленог стакла налик на мермер, са шарама тамнозелене боје, постољем од бронзе и, наравно, потписом: Tiffany Studios New Yourk. За њу је колекционар из Милана хладно избројао ништа мање него осамдесет милиона старих динара!!!

Мартинуцијева амфора од стакла прошла је још боље: њој је девет пута скакала цена док није премашила цифру од тридесет милиона.

НЕОБИЧНА ПУТОВАЊА

ДО ПАРИЗА У „КАРОЦИ" С ЈАРЦИМА

Одлуку Петра Зељка многи су дочекали са подсмехом. Ипак, на улице Сиња 19. јула 1929. сјатило се све што је могло да хода.

Пре рата се много мање путовало него данас. За обичне људе то је био луксуз, путовати су могли само они богати. А такав свакако није био и Сињанин Петар Зељко. Рођен у радничкој породици рано је морао да напусти школу и прихвати се физичког рада. Тако је, већ у дванаестој години, напустио Сињ и неко време лутао нашом земљом а онда се окуражио да пређе границу. Радећи у рудницима обишао је Аустрију и Немачку. Кад је дошло време за женидбу вратио се натраг у родни Сињ.

Али, и кад је засновао породицу Петра је нешто стално вукло на старе стазе. Чезнуо је за путовањима! Новца за тако што, међутим, никада није било доста. Зато је Петар, заједно са сињским гусларом Перканом Ефендићем дошао на необичну идеју: одлучио је да крене на пут у Париз у малој кочији-фијакеру која се у Далматинској загори зове „кароца" а вуку је два снажнија јарца!

Ко ће њих укротити!?

У Сињу су многи ту Петрову и Перканову одлуку дочекали с подсмехом, али они се нису обесхрабрили. Чак ни онда кад им се најближа родбина ругала.

— Само се ви смејте — узвраћао је Петар. — Знате оно: „Ко се последњи смеје...

Не обазирући се на подругљиве примедбе Сињана, Петар је кренуо у околину да тражи животиње за вучу. Тек у једном селу надомак Ливна сусрео је Марка Рга, богатог домаћина, у чијим је шталама било неколико снажних јараца, управо онаквих који су могли да издрже напорну вучу „кароце" до Париза и натраг.

Плативши своју запрегу хиљаду динара Петар се задовољан вратио у Сињ. Тек су сад шале на његов рачун постале неиздржљиве. Купљени јарци били су полудивљи. Како ће их Петар присилити да вуку „кароцу"?

— Нека њих мени — тврдоглаво је понављао Петар. — Кад кренемо на путовање, биће кроткији од најплеменитијих коња!

Тако је и било. Мада су се јарци у почетку јогунили, нису чак хтели ни да једу ни да пију, он их је мало-помало кротио и навикао на своје присуство. Убрзо су почели да слушају његове команде. Петар их је водио стално са собом, као псе, и они су извршавали све што би наредио.

„Дресура" јараца тешких седамдесет килограма трајала је пуних годину дана: од лета 1928. до лета 1929. Онда је Петар послагао у „кароцу" све потребне ствари за дуго путовање и, укрцавши до себе пријатеља Перкана Ефендића фијукнуо бичем.

Опљачкан на Бледу

Тог дана, 19. јула 1929. године, сјатило се на улице Сиња све што је могло ходати. Такав испраћај није до тада доживео још нико у малом алкарском граду надомак мора. Мада су се у почетку смејали Петровом будућем путовању, Сињани су се касније загрејали за подухват па је у поласку Петар имао муке да се одбрани: сви су хтели да га дарују нечим што ће му сигурно требати на дугом путу.

Много пре поласка Петар је с Перканом направио марш-руту. Прво су намеравали да обиђу Загреб и Београд. Потом ће окренути „кароцу" према Бечу а одатле — право на Париз. На повратку из француске метрополе наумили су да сврате у Рим и виде све те старине о којима су, још као деца, толико тога слушали.

Свако путовање, па чак и оно одлично организовано и финансирано, има своја непланирана изненађења и неприлике. Петра је прва задесила већ у Шибенику! Прве кише, које су неколико пута облиле „кароцу" на путу за Шибеник, брзо су охладиле гуслара.

Кад се Перкан вратио у Сињ, сви су очекивали да и Петар одустане. Он је, међутим, и овог пута изненадио своје суграђане: наставио је преко Госпића у Загреб као да се ништа није догодило! Тако је чинио при свакој новој незгоди на дуготрајном путовању „кароцом". Чак и онда када је био потпуно покраден: десило се то на Бледу: Петар, уморан од труцкања у „кароци", попустио у пажњи и вешт лопов покрао га је до голе коже.

Већ у Загребу Петар је могао своје необично путовање да претвори у добар посао. У граду је било доста богатих људи који су за „кароцу" и снажне издресиране јарце били спремни да дају право богатство. Узалуд!

— Шта би мени паре кад не бих могао наставити путовање без јараца — одбијао их је одлучно Петар.

— Али, можеш путовати неким другим средством, много удобније и брже — убеђивали су га.

Девет пари чизама

— Тиме не бих добио ништа — тврдио је Петар. — Кад путујеш на брзину, ништа ти оку не запне. И какво ти је то путовање, кад не продиваниш с времена на време са људима уз цесту?

Пошто је напустио Загреб, Петра су, чак и у малим местима, дочекивали као чудо. Новине су писале о његовом необичном подухвату па се у целој Југославији чуло за путника из Сиња. У Ђакову му је Штросмајерова сестра даровала чек да би га охрабрила у његовом подухвату. И на другим местима људи су му новчано помагали колико су могли а кад је стигао на улице Београда, дочекао га је лично ондашњи министар за саобраћај!

— Најдраже ми је било да видим оне најмлађе, школарце — причао је Петар. — Њих су наставници редовно изводили из школа кад би се чуло да наилазим у својој „кароци". Увек сам се заустављао и причао с њима. У њиховим

У ЛОНЦУ И КАРИКАТУРИ

СКУВАТИ И ОДМАХ ИСТРЕСТИ

Француска покрајина Прованса, колевка трубадура, лежи на југу, између доњег тока реке Роне и Приморских Алпа. У VI веку пре нове ере Грци на том подручју оснивали су своје колоније, једна од њих била је и Масалиа (Марсеј). Почетком II века пре нове ере, у свом походу по западној Европи, Римљани освајају Провансу и од ње стварају сенатску Нарбонску провинцију. Крајем VIII века Пипин Мали припојио је Провансу

сам очима читао највеће охрабрење. Видео сам да би многи истог тренутка оставили све и кренули са мном на необично путовање до Париза и натраг. И мојим су јарцима најмлађи били најмилији: деца су их товила свакојаким слаткишима. Ја мислим да су јарци за ту годину појели више чоколаде него стотину деце!

Необично Петрово путовање до Париза и натраг потрајало је пуних осамнаест месеци. За то време се састао са многим угледним људима, био код њих на свечаним ручковима и конаку. Неки му је мађарски гроф нудио читаво имање ако остане код њега.

— Све је то било лепо, али ја сам се после неког времена зажелео родног краја — то је био разлог зашто сам одбијао све поклоне. Једва сам чекао да се нађем опет под старом тврђавом и подиваним о свему и свачему са својим алкарима.

Јарци су без проблема прешли пут до Париза и натраг. Петар их је, уз помоћ оних који су га стално гостили, добро тимарио па им ништа није недостајало. Имали су чак и чизме које је, посебно за то путовање, Петру израдио пријатељ Душан Грујић из Главице, села надомак Сиња. Осам пари те необичне обуће остало је за јарцима. Тек са деветим на ногама утапкали су почетком 1931. у Сињ где је Петар дочекан уз право народно весеље!

В. Б.

ПОМОЗИМО ЗООЛОШКОМ ВРТУ

ЗА ОНЕ КОЈИ ДОЛАЗЕ

Ученици VI/5 Основне школе „Бранко Радичевић" из Панчева шаљу свој прилог од 702,00 динара и пишу:

— Придружујемо се акцији „Помозимо ЗОО врту са жељом да буде што више учесника како би следећи нараштаји имали пун ЗОО врт својих љубимаца".

Основна школа **„Ђорђе Крстић"** из Жаркова, Београд, представља заиста пријатно изненађење — њена 453 ученика ових дана су уплатили 13.388,00 динара. Највише је прикупило V/4 са разредним старешином **Славком Јовановић** — 1.767,00 динара а онда следе: II/4 са учитељицом **Милунком Ђурђевић** 1.401,00, III/5 **(Арсеније Живковић)** 1.050,00, IV/2 **(Радмила Пенић)** 1.009,00, I/1 **(Душанка Стаменковић)** 1.000,00 III/7 **(Милица Лукић)** 910,00, III/1 **(Мирослава Вуловић)** 883,80, IV/5 **(Олга Јовичевић)** 800,00, II/2 **(Анђа Ерцег)** 660,00, II/1 **(Олга Мартинов)** 630,00, IV/1 **(Софија Максимовић)** 620,00 II/3 **(Предраг Крстић)** 600,00, III/6 **(Бранислава Мијаиловић)** 510,00 IV/3 **(Јагода Ђерковић)** 440,00, III/3 **(Софија Стевановић)** 435,00, I/6 **Надежда Миленковић)** 400,00 и III/2 **(Венета Петровић)** 272,20 динара.

Своје учешће у акцији накнадно су пријавила 22 одељења Основне школе **„Владислав Рибникар"** из Београда што значи да су се од 56 одељења ове школе у акцију укључиле 54 разредне заједнице! У другом кругу су уплатили 4.990,80 динара што са претходном уплатом износи 21.842,60 динара. Ово је уједно и највећи улог једне школе за набавку будућег становника ЗОО врта. Акцију у овој школи је водио Савет пионира, тачније **Драгица Михаљевић**, учитељица и благајник. У другом кругу уплатила су ова одељења: VIII/2 са разредним старешином **Слободанком Божовић** сакупило је 1.100,00 динара, VII/2 **(Катарина Пешић)** 615,00, V/2 **(Лепосава Бабић)** 351,00, VI/5 **(Илија Илић)** 264,00, VIII/5 **(Иванка Козарац)** 240,00, V/6 **(Јован Милошевић)** 216,00, II/2 **(Круна Милановић)** 200,00, VI/7 **(Зорица Бјелица) 200,00, VII/7 (Гордана Витановић)** 190,00, V/3 **(Олга Костић)** 189,00, VI/1 **(Слободанка Перовић)** 167,40, II/3 **(Градимир Ћирић)** 150,00, VIII/7 **(Весна Кајганић)** 150,00, VII/5 **(Оливера Благојевић)** 150,00, VII/6 **(Катарина Максимовић)** 145,00, VII/3 **(Ружица Грачић)** 140,00, VI/3 **(Гордана Бабовић)** 140,00, VI/2 **(Јован Крунић)** 130,00, V/4 **(Весна Георгијевић)** 100,00, VII/1 **(Босиљка Крстић)** 100,00, V/7 **(Бранка Јаковљевић)** 100,00, и VIII/6 **(Велимир Томић)** 90,00 динара.

Основна школа „22. октобар" из Сурчина код Београда уплатила је 2.415,00 динара. У акцију су се укључили ученици млађих разреда. Највише је уплатила „Мала школа" са учитељицом **Весном Ђурић** — 540,00 динара, а онда следе: IV/1 са учитељицом **Миром Ћирић** уплатило је 330,00 динара, III/3 **(Смиља Спасић)** 300,00, IV/3 **(Анђелка Радовановић)** 297,00, IV/2 **(Нада Мијалковић)** 270,00, II/1 **(Јовица Зарић)** 270,00, I/2 **(Марија Опачић)** 211,00, I/1 **(Иванка Правдић)** 210,00, I/3 **(Катица Басара)** 155,00 и II/2 **(Цветана Марковић)** 142,00 динара.

ПОЈЕДИНАЧНЕ УПЛАТЕ

Смиљка Корелс из Кључа 500,00 динара, **Јадранка Лесендрић**, Црепаја 200,00, **Бранко Рудић**, Ужичка Жежевица 200,00, **Марко и Миша Ћирић**, Београд 200,00, **Ирена Рот**, Београд 100,00, **Мартина Литавски**, Стара Пазова 100,00, **Јаворка Бекић**, Загреб 100,00, **Горан Стричевић**, Београд 100,00, **Александра Гојковић**, Славонски Брод 100,00, **Раде Дакић**, Земун 100,00, **Сабина Станојевић** 100,00, **Валерија Катник**, Врхника 50,00 и **Слободанка Ђеновић**, Београд 50,00 динара.

Молимо све дародавце да на уплатници упишу своју тачну адресу како бисмо могли да им пошаљемо чланску карту.

Франачком Царству а тек 1481. она постаје саставни део Француске. Становништво у Прованси веома рано је примило хришћанство. Захваљујући новој вери многе животне навике су се изгубиле док су се друге из корена измениле. Битне промене су настале и у начину исхране. У неким записима који потичу из XVI века хвали се кулинарско умеће људи у Прованси а остали су забележени многи рецепти и савети за припремање хране. Данас кухиња Провансе важи за једну од најпризнатијих у Француској.

Већина јела која се данас спремају у Прованси није ништа друго до стари рецепти који су нормално с временом претрпели извесне промене. Славни француски књижевник Александар Дима Стрији поред бројних романа и драма написао је и један велики кулинарски лексикон у неколико свезака. **Специјалитети** Провансе заузимају видно место у његовом лексикону. „Бујабесо", старо народно јело из Провансе, било је једно од најомиљенијих јела славног књижевника. Име овог јела од рибљег меса у буквалном преводу гласи: „скувати и одмах истрести". Бујабесо се не сме дуго кувати, мора се изнети на сто кад је рибље месо још доста чврсто и не распада се. По жељи се уз рибље месо јелу могу додати шкампе или шкољке. Правило од којег се код овог јела не сме одступити: рибље месо и супа се послужују одвојено.

Да бисте у својој кухињи осетили заносне мирисе Провансе, потребно је да набавите следеће: 1 кг морске рибе (различите врсте), 5 кашика маслиновог уља, 2 парадајза, 2 чена белог лука, 2 главице црног лука, 1 кромпир, 1 веза мирођије, мајчина душица, першун, 3 зрна клекове бобице, со, бибер, на врх ножа шафрана, 1/2 чаше белог лука у праху, 4 кришке белог хлеба, 125 грама мајонеза (може и куповни).

Рибу очистимо и нарежемо, од глава и репова скувамо супу коју касније користимо за доливање. У великом лонцу загрејемо маслиново уље, додамо крупно исечен црни лук, здробљени бели лук, нарезан парадајз и кромпир. Све то пропржимо да се зажути, а потом додамо ситно исецкану мирођију, рибље месо и зачине, долијемо вино и супу па кувамо 10 минута. Дагње и месо од ракова додамо на крају, добро протресемо суд да се све измеша и кувамо још око 8 минута на јакој ватри. Када је рибље месо скувано (мора се пазити да се не распадне), извадимо га и ставимо га на загрејани тањир за рибу. Супу процедимо и посолимо по укусу. Мајонез измешамо с белим луком у праху па њиме намажемо кришке белог хлеба које ставимо на већи тањир и потом прелијемо супом. Рибље месо и остатак мајонеза послужујемо одвојено. Зелене маслинке и кисела чебулица (мали лук из туршије) обавезан су прилог уз ово јело.

Црта и пише:

Бошко Стаматовић

ИДЕЈЕ ПОЈЕЛЕ ПАРЕ

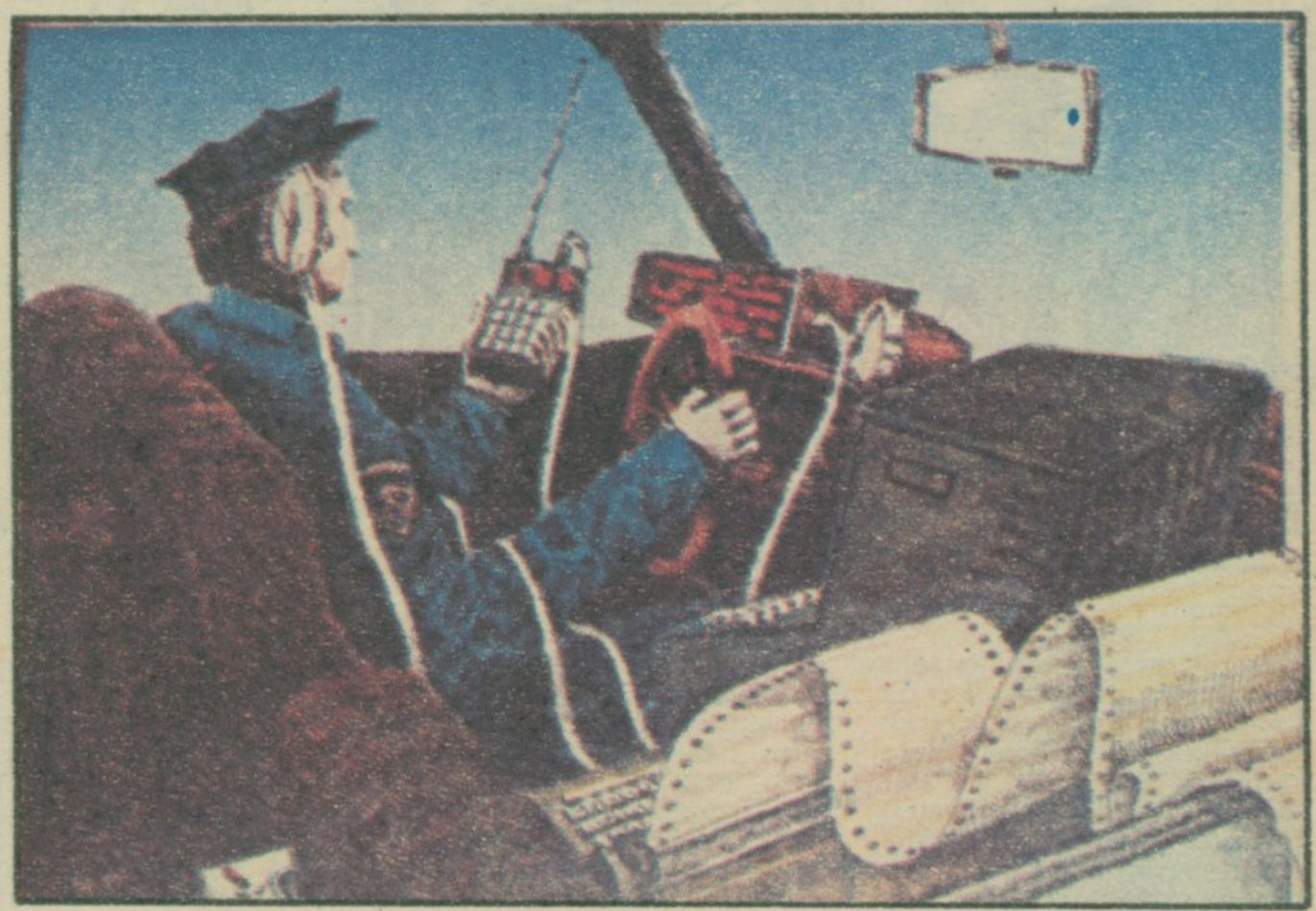
У ИСТОРИЈИ НАУКЕ БИЛО ЈЕ МНОГО ЗАМИСЛИ КОЈЕ СУ ИЗГЛЕДАЛЕ ЗАИСТА ПРИВЛАЧНО И КОРИСНО, ПА СУ У ЊИХОВО ОСТВАРЕЊЕ УЛОЖЕНА ПОЗАМАШНА СРЕДСТВА, А ОНЕ СУ НА КРАЈУ ПАЛЕ У ВОДУ. ЕВО ЈЕДНОГ МАЛОГ ИЗБОРА ТАКВИХ ИДЕЈА КОЈЕ СУ УЗАЛУД ПРОГУТАЛЕ ГРДАН НОВАЦ.

ВЕЛИКО ПУТОВАЊЕ ГУБАРА

Француски ентомолог по имену Леополд Трувело одлучио је 1869. да нађе своје место у уносној америчкој индустрији свиле. Донео је у Медфорд у Масачусетсу велику кутију гусеница са намером да их укрсти са оријенталним свиленим бубама и добије нове свилене инсекте који ће се развијати на америчким храстовима.

Укрштање, међутим, није успело. Гусенице — посреди су били губари (!) — имале су другачији план. Олуја је преврнула кутију, гусенице су изашле кроз отворен прозор куће у Медфорду, а затим су се, оне и њихови потомци, запутиле кроз пола Америке брстећи крошње дрвећа. Само 1891. губари су појели лишће на око четири милиона хектара што представља штету од отприлике седам милијарди (нових) динара.

ПОЛИЦИЈА ПРОТИВ СУПЕРКОЛА

Средином седамдесетих година овог века америчка Управа криминалистичке службе одлучила је да посао полицајаца олакша бољом опремом у њиховим колима. Истраживачи су од њујоршке полиције посудили један „шевролет" и опремили га низом уређаја, између осталих и компјутером од четири милиона динара, ТВ монитором и преносивим радиом — што је све укупно стајало близу 100 милиона, наравно нових динара.

Опрема се, међутим, није баш много прославила. Проблем је био у томе што полицајац није могао истовремено да користи радио-дигитални терминал, држи поглед на разним сензорима и прати извештаје са компјутера. Сложени електронски систем напросто је превазилазио могућности човека за воланом. На крају се одустало од плана да се уради десет експерименталних кола која би се испитала у другим полицијским одсецима. Суперкола су враћена у Њу Орлеанс где им је уклоњена апаратура и враћен првобитни изглед.

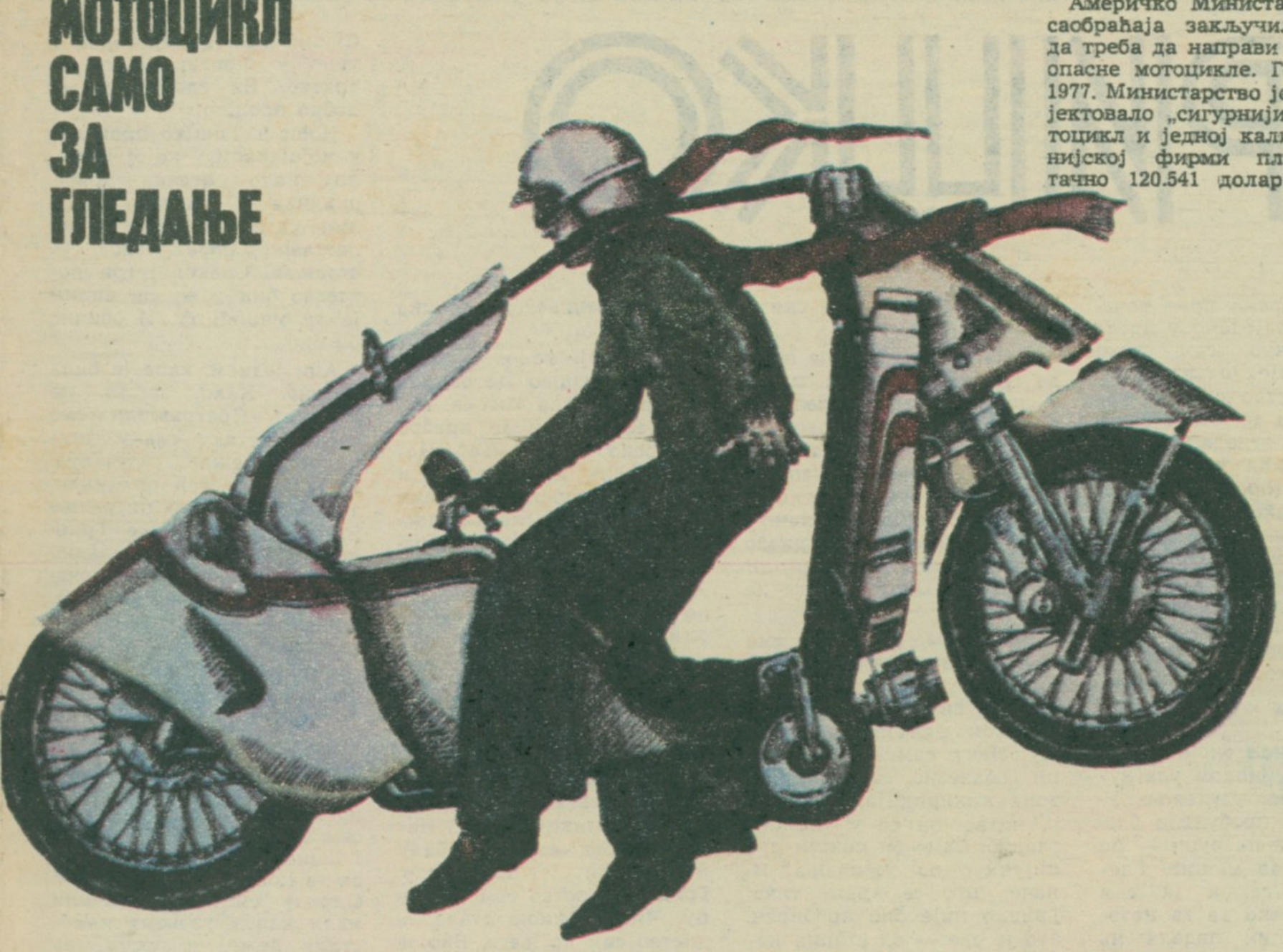
НАЈСКУПЉИ КИКИРИКИ НА СВЕТУ

После другог светског рата у Великој Британији је владала несташица јестивог уља, што је за нацију било доиста незгодно. Кад су неки чланови владе предложили да се у тадашњој енглеској колонији Танганьики (данас у саставу Танзаније) узгаја кикирики који би се претварао у уље, круна је одмах пристала да уложи три стотине милиона динара да се раскрчи око милион и по хектара афричког тла под грмљем.

Стабла баобаба и других афричких биљака, међутим, била су толико жилава да се највећи део опреме убрзо поломио, раскрчена је само једна десетина планираног земљишта. Ствари су кренуле низбрдо: ветар је брзо одувавао огољено тло, сунце је исушило хранљиве састојке, а кише као за пакост — ретке. Да све буде још горе, Британци су уништили коров који је тлу давао чврстину и снабдевао га хранљивим састојцима. Од планираних 600.000 тона кикирикија годишње произведено је свега 9.000 тона. Фармери су онда покушали да узгајају соју, дуван, памук и сунцокрет — али тврдоглаво афричко тло се томе упорно опирало. Британци су 1954. одустали од пројекта који их је стајао преко 80 милиона долара (400 милиона динара) — један долар по једном кикирикију.

МОТОЦИКЛ САМО ЗА ГЛЕДАЊЕ

Америчко Министарство саобраћаја закључило је да треба да направи мање опасне мотоцикле. Године 1977. Министарство је пројектовало „сигурнији" мотоцикл и једној калифорнијској фирми платило тачно 120.541 долар (око шест милиона динара) за његову израду. План је предвиђао да се возилом управља на задњем точку, а да погон буде на предњем — супротно од дотад уобичајеног. Возач би седео ниже, односно ближе тлу, чиме би се смањила опасност од превртања.

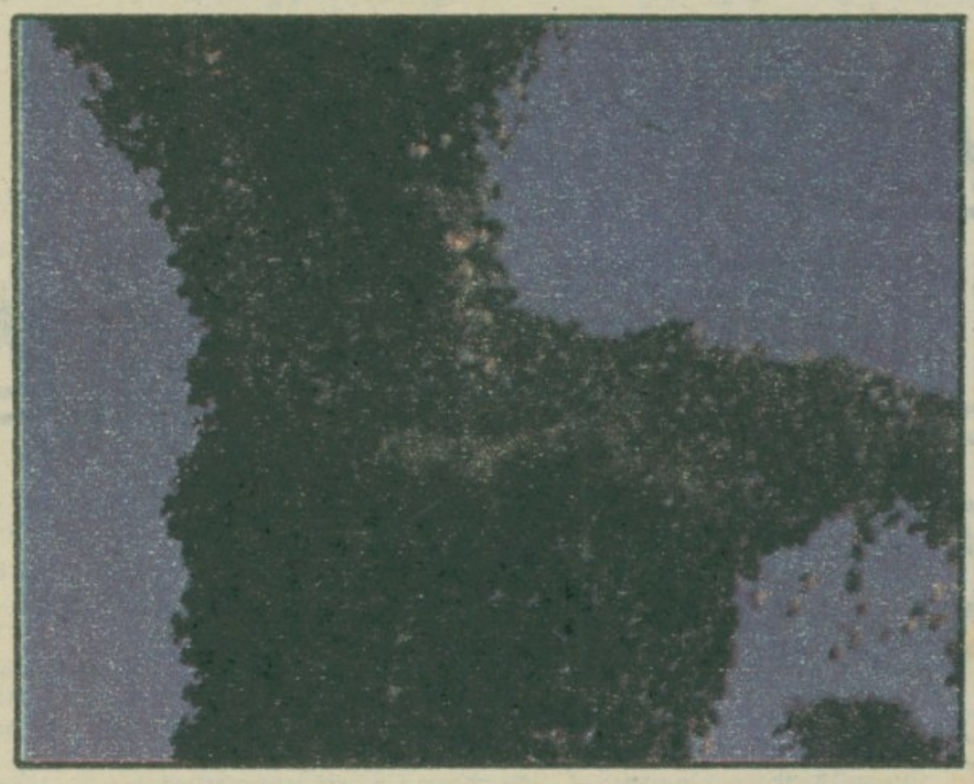
Фирма је после годину дана саветовала Министарство да одустане од пројекта, пошто се показало да је управљати таквим мотоциклом готово немогуће. Мада је и само још у почетку страховало да ће бити потешкоћа у том смислу, Министарство се није поколебало и рад на пројекту је продужен. Затим се фирма јавила са другом примедбом: мотоциклисту који седи на свега 13 центиметара од тла други возачи напросто неће моћи да примете. Тврдоглаво Министарство, међутим, није одустајало. Када је прототип коначно направљен, стрепње његових пројектаната су се обистиниле: ни најбољи пробни возач није успео да вози мотоцикл дуже од две и по секунде, иако су возилу били придодати помоћни точкови за тренинг! Мора се једино признати да је мотоцикл лепо изгледао — ако то може да буде нека утеха.

АУТО-ПУТ ИЗГУБЉЕНИХ НАДА

Био је то доиста дивовски посао: просећи кроз амазонску прашуму ауто-пут дуг три хиљаде километара. Али, бразилска влада је пре дванаест година, када је читав подухват изведен, очекивала да њиме потече жив саобраћај односно навалу насељеника у дотад потпуно неприступачна подручја земље. Рачунало се да ће се до 1976. у нове крајеве доселити сто хиљада, а до 1980. чак милион породица — и да ће се прашума постепено претворити у пољопривредна добра.

Данас, међутим, упркос готовини коју влада додељује као подстрек, око Трансамазонског ауто-пута живи свега 8.000 породица. Тешко би се могло рећи да су оне задовољне: земљиште је неплодно, са насељеницима су стигле болести житарица, жестоке кише претварају нови ауто-пут у каљугу, па фармери не могу да превезу жито до пијаце... Овај најобимнији програм насељавања који је икада предузет у свету коштао је око две и по милијарде (нових) динара — што по једној досељеној породици износи добрих 300.000 динара.

ПОХОД ЛОЗЕ КРОЗ АМЕРИКУ

Године 1876. америчко Министарство пољопривреде увезло је из Јапана лозу кудзу — „савршено погодну за заштиту од ерозије и јефтину исхрану стоке на југу" Сједињених Држава. После другог светског рата лоза кудзу узгајана је од Мериленда на истоку до Тексаса на југу, а у Алабами је чак бирана лепотица „Краљица кудзу".

На југу САД, међутим, ерозија и није неки нарочити проблем. У ствари, тешко је уопште наћи слободан терен за кудзу. Али, исто тако, данас је готово немогуће наћи шуме, тротоаре или куће без ове лозе. Издржљива лоза која се брзо шири (расте преко тридесет центиметара дневно), прекрила је све на свом путу. Комуналне компаније троше милионе долара годишње на чишћење електричних и телефонских водова од ове биљке. Највише су угрожене комерцијалне шуме, које служе за потребе индустрије, пошто одговарајући хербициди наносе огромну штету и стаблима. Само у држави Џорџија угрожено је преко 25.000 хектара борових и других белогоричних шума — проблем који кошта више од 500 милиона динара. Е. Ј.

МОЈ КУЋНИ ЉУБИМАЦ

ГРИЦКО

Тај мали, бели створ увукао се у мој живот кроз отвор на поду предшатора наше камп-приколице. Не могу рећи да је био „кућни" љубимац, јер...

Све је почело прошлог лета, кад сам са родитељима отишао на одмор. Као по неком обичају, свако лето проводимо на Преспанском језеру које својом бистром водом и околним пејзажом Пелистера и Галичице оставља дубок утисак на посматрача.

Након дугог и напорног путовања стигли смо у камп „Отешево" и пронашли добро место за приколицу. Одмах смо поставили и предшатор, распоредили опрему и намирнице, надували наш гумени чамац и, ставивши мотор, извезли се на језеро да уживамо у природним лепотама Преспе.

Већ за време прве вечере у кампу (једемо у предшатору) чуо сам тихо гребање које је допирало из угла. Устао сам да видим шта би то могло бити, кад тамо, угледах малог, белог мишића који се уплео у шаторски конопац. Био је толико мален да ми је комотно стао на длан. Показао сам га тати и мами. Много им се свидео, а пошто нисмо знали коме припада, одлучили смо да га, уз његов пристанак, задржимо код нас.

х х х

Ту прву ноћ он је мирно преспавао у малом улегнућу поред мог узглавља. Ујутро ме је пробудило благо голицање по руци — по њој је шетао мишић. Гледали смо се, а ја сам смишљао како да га назовем. Није ми падала на памет никаква добра идеја, па сам „крштење" оставио за касније. Он ми је сам у томе помогао.

Моја мајка највише воли да грицка кикирики, па је у приколици, на полици, било доста залиха овог укусног семена. Кад сам после доручка ушао у приколицу, имао сам шта да видим: мишић је нањушио кикирики, прогризао велику кутију и слади ли се, слади. Одлучио сам да га назовем — Грицко!

Врло брзо постали смо нераздвојни другови. Како ја много волим да читам, обично бих са књигом и Грицком одлазио на плажу. Њега сам носио у капи, обавезно са неколико зрна кикирикија. Док сам ја читао, он се у тишини сладио. Само би покоји пут цијукнуо од уживања. Иначе, што се хране тиче, Грицко није био пробирач. Јео је све — од старих новина до коре лубенице. Волео је да гло цка коштицу од трешње, да грицка траву.

Само, није волео купање. Када би дошао његов ред за прање, сав би се накострешио, али је храбро подносио „туширање". Напунио бих шаку водом и лагано га поливао. Првих неколико пута гласним цијукањем отворено је изражавао своје незадовољство. Касније је навикао и тачно је знао време кад долазим да га оперем.

Грицко је био редован путник при дугим крстарењима чамцем по језеру. Завукао би се под пешкир и тамо прележао сву вожњу. Једном нас је у повратку ухватила непогода. Био је велики пљусак. Насукали смо чамац на обалу и побегли у приколицу. Грицко је остао сам у чамцу. Чим је киша стала, одлетео сам по њега. Био је потпуно мокар. Лепа, бела длака сва му се слепила. Сушио сам га пешкиром и увио у фротир, а он је дрхтао. На срећу, све је добро прошло!

Ноћи је Грицко проводио у мојој капи у којој је било мало песка, траве, шљунка и обавезно посудица са водом. Ту капу сам поставио поред свог узглавља. Сваког јутра погледао бих у њу да видим је ли мишић ту. И обично би био...

Али једном, капа је била празна. Како, зашто, па где је? Претражили смо сваки кутак, сваку шупљину, лежај... узалуд. Кад смо га већ оплакали, зачули смо тихо цијукање из моје леве патике. Грицко! Сав срећан, извадио сам га, помиловао и почастио шаком кикирикија. Захвално је цијукао и весело нас гледао. Све више сам волео мог малог другара.

х х х

Ближио се дан нашег поласка за Београд. Припреме су биле у току. Ја сам све време проводио са Грицком. Намеравали смо да га поведемо са собом. У Охриду смо му набавили мали кавез, у њему наместили лежај и посуду за воду. Све је било спремно. Дошла је и последња ноћ.

ДАЧА ШТО ИМА СУЗИ

Већ две недеље тата ми обећава одлазак у Делиблатску пешчару, али време никако да одлучи да се побољша и пружи ми прилику за фантастичан провод. Коначно, осванула је сунчана субота. Подсетио сам тату на обећање и кроз један сат били смо у колима. Као и увек ишли смо ка „нашем" месту. Била је то једна увала у коју нико није долазио. У њој није било ни траве ни дрвећа, само песак.

Јурили смо се по песку, пратили трагове разних животиња, причали и сунчали се. Прошло је тако неколико сати од нашег доласка, огладнели смо. Потражисмо шумарак да у хладу поједемо сендвиче. Одједном, приметих некакву чудну живу масу како се котрља на неколико метара од нас и, збуњен, уперих прст у њу. Тата дохвати фото-апарат и шкљоцну неколико пута. Кад је завршио са сликањем, притрчао је и, уз бол који му се оцртавао на лицу, ту живу масу раздвојио. На моје запрепашћење у једној руци држао је змију, а у другој јежа! Рекао ми је да ће јежа пустити а змију убити. Било ми је жао змије и замолио сам га да и њој поштеди живот. Послушао ме је.

Када их је пустио, змија је побегла остављајући вијугав траг у песку, а јеж се полако одгегао, обоје у правцу оближњег шумарка. Тата ми је рекао да у близини вероватно има неко легло. Одмах сам почео да трагам и после двадесетак минута нашао сам једну рупу у којој се налазило око двадесет јаја, повезаних некаквом желатинском масом. Одвојих једно јаје са намером да га однесем кући и одгајим змију.

Дошао сам кући држећи у руци мало јаје. Мама није била баш одушевљена, али после кратког убеђивања успео сам да је наговорим.

Са јајетом сам поступао тачно онако како ми је тата рекао. Ставио сам га у теглу са песком, одозго набацао мало песка и ставио иза фрижидера где је увек топло.

Дани су пролазили споро као вечност. Сваких пет минута гледао сам да ли се нешто догодило. Знао сам и сагима да чучим поред тегле очекујући да се излеже змија. Тек после десет дана напетог ишчекивања десило се!

Једне среде пред полазак у школу погледао сам у теглу и имао шта да видим! У тегли је лежао склупчан мали створ. На глави је имао две беле мрље, дуж кичме два низа тамних. Одмах ми је било јасно да се ради о белоушки. Сав радостан истрчао сам из куће и трчећи наставио све до школе како бих што пре јавио друговима радосну вест. Нисам стигао ни да размислим о томе како да је назовем, а моји другови су јој већ дали име. Назвали су је СУЗИ. Постао сам прва личност у школи. Сви су о мени причали са много зависти. У разговору се чуло: „Како не знаш Дачу? Па то је онај што има змију."

Када бих изводио Сузи у „шетњу", пустио бих је да ми се обмота око руке или врата. Идући тако улицом за неке сам представљао атракцију, а за неке „лудог самоубицу". Једном сам тако због ње од неког човека добио штапом по леђима. Хтео је наводно да удари Сузи. Али све то није ништа према ономе што ми се једном догодило у школи.

Сигурно сам заборавио да Сузи вратим у теглу и, спремајући књиге за школу, нисам ни приметио да се она увукла у торбу. У школи је све било у најбољем реду, све до трећег часа кад сам имао историју. На часовима историје седео сам у клупи са Иваном, девојчицом која није могла да ме поднесе и ,као за баксуз, Сузи се баш на њу окомила. Негде на средини часа зачуо се ужасан крик и када се окренух, бидех Ивану како са очајничким изразом лица вришти гледајући у своју свеску на којој је лежала Сузи. Дечаци су прснули у смех, а наставница је вичући покушавала да смири разред. Мени није преостало ништа друго него да вратим Сузи у торбу. Срећом, за ово нисам био кажњен.

Такви су били њени несташлуци, али она је понекад била толико чудна да у тој малој змији нисам могао да препознам Сузи. Знала је да се склупча и тако мирује и по неколико дана, а онда одједном живне. Понекад је и по недељу дана одбијала муве, мушице и друге инсекте за којима сам се ломио по стану.

Како је време пролазило а Сузи расла, све више сам размишљао о томе шта да радим с њом када порасте преко метра. Већ дуже време одбијала је и храну и воду, што ме је такође забринуло. Почела је да мења изглед, мршави и тада сам одлучио да је вратим тамо одакле сам је и

Као да је осетио шта се спрема, Грицко је исто онако нечујно као што је и дошао кроз рупу на предсобљу шатора, отишао у току ноћи. За успомену остала ми је капа у којој је спавао и празна кутија кикирикија.

Капу и кутију ставио сам у фиоку заједно са делом свога живота. Из те фиоке допире мирис лета и, понекад, као да чујем тихо гребуцкање и покоји цијук.

Љубомир Ристић,
Београд
Ул. Трише
Кацлеровића 10
(Хонорар: 1500,00 динара)

узео. Она је ипак дивља, а не домаћа животиња. Замолио сам тату да ме одвезе до Пешчаре, до места на којем сам годину дана раније нашао мало јаје и одлучио да га понесем кући.

Пре растанка, обележио сам фломастером Сузи са надом да ћу пронаћи змијску кошуљицу која ће имати малу плаву мрљу.

Месец дана касније поново сам дошао у Пешчару и тражио легло змија како бих нашао Сузи. Тражио сам веома дуго док нисам налетео на легло пуно јаја. Можда баш Сузино.

Данило Миладиновић
(Хонорар 1.500,00 динара)

Занимљива имена

ТУ НЕШТО НИЈЕ У РЕДУ

Чега имају заједничког наш човек по имену Ковачевић, Француз Лефевр, Италијан Фабри, Немац Шмит и Рус Кузњецов?

Одговор је: сви су они заправо презименьаци, односно сви су имали неког давног претка који је био ковач. На руском ковач се каже **кузњец**, на италијанском **fabbro** и тако даље. Према занимању оца породице, у време кад су први пут увођена презимена, и деца су названа ковачима или „ковачевићима“ (ковачевим синовима), а потом се та ознака пренела и на касније поколења.

На исти начин изведена су и многа друга пре~имена од назива занимања. Енглеско Тејлор, француско Сартр, италијанско Сарти и Дел Сарто, немачко Шнајдер, руско Партној, наше Терзић показују да је неки предак био кројач (терзија). Потомци пекара презивају се на немачком Бекер, на енглеском Бејкер, на француском Фурније или Буланже (обе речи значе „пекар“), на италијанском Форнари. Од назива за млинара потичу руско презиме Мељников, енглеско и немачко Милер, италијанско Молинари, шпанско Молинер и многа друга.

Највише презимена изведено је ипак из свештеничких занимања. Ту спадају грчко Папас и Пападопулос (од грчке речи која је дала и наше „поп“); код нас Поповић, Попадић, Протић, Калуђеровић; у руском Попов; у француском Претр (свештеник), Прево (парох), Левек (бискуп); у енглеском Кларк (од латинског **clericus**, свештено лице), Бишоп (бискуп), Монк (калуђер); у немачком Пфаф (поп)...

Само... чекајте. Ту нешто није у реду.

Како је могло „свештеничко“ презиме да се пренесе на потомство, кад свештеник по правилу нема потомство? У православној цркви, истина, поп може да има попадију и с њом децу, али у католичкој цркви о браку нема ни говора, поготову не за бискупе, а понајмање за калуђере који живе у манастирима, далеко од света. А управо у једној изразито католичкој земљи као што је Италија оваквих презимена има највише: Прети (поп), Дел Монако, Дел Фрате, Калођеро (све — монах, калуђер), Абате (опат), Лојаконо (ђакон) и тако даље. Како то објаснити.

Ствар постаје разумљивија кад сазнамо да је у немачком често и презиме Папст (папа) а у енглеском Поуп, са истим значењем. Честа су презимена и немачко Кениг (краљ), Кајзер (цар), француско Лероа (краљ), Лепренс (принц), па и код нас (нарочито у Хрватској и Словенији) Краљ и Цар. Очигледно је да сви ти људи не могу бити потомци краљева, царева и папа. Посреди је, значи, надимак који је дат неком давном претку, највероватније у шали, зато што је био озбиљан као поп, уображен као цар, или је живео усамљенички као неки монах. Претпоставља се такође да су овакве надимке добијали они који су служили на двору бискупа, краља и тако даље, као и они који су у позоришним представама, приликом народних светковина, играли улоге достојанственика.

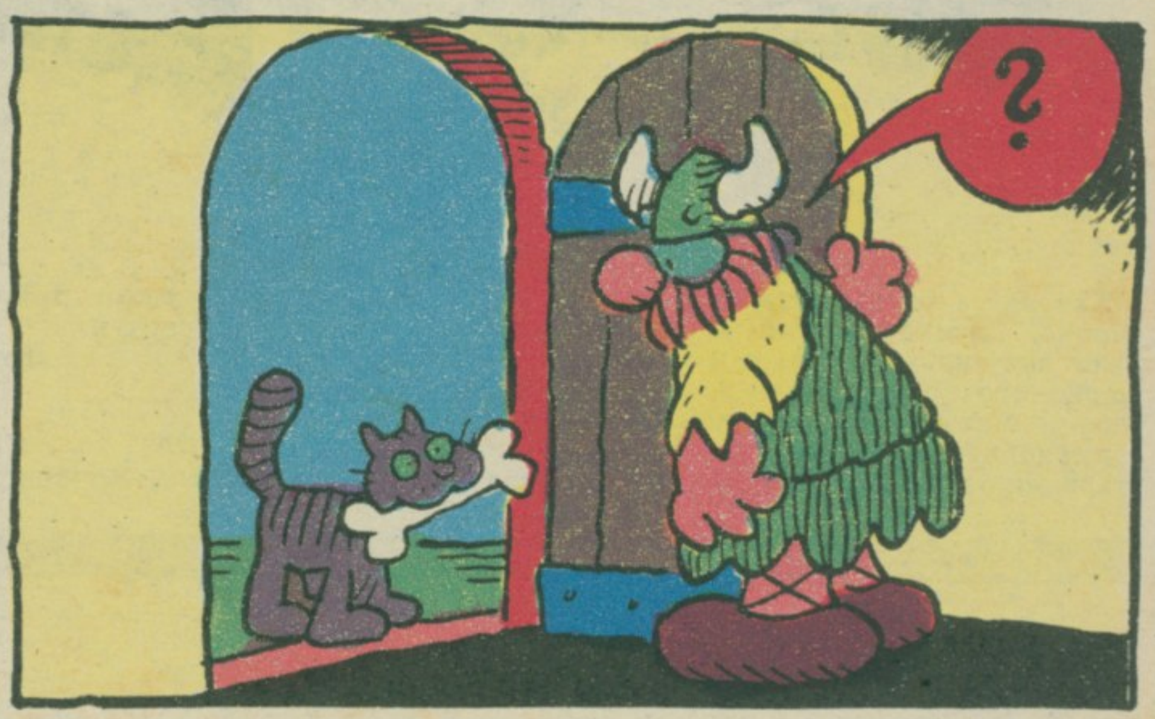
DIK BROWNE

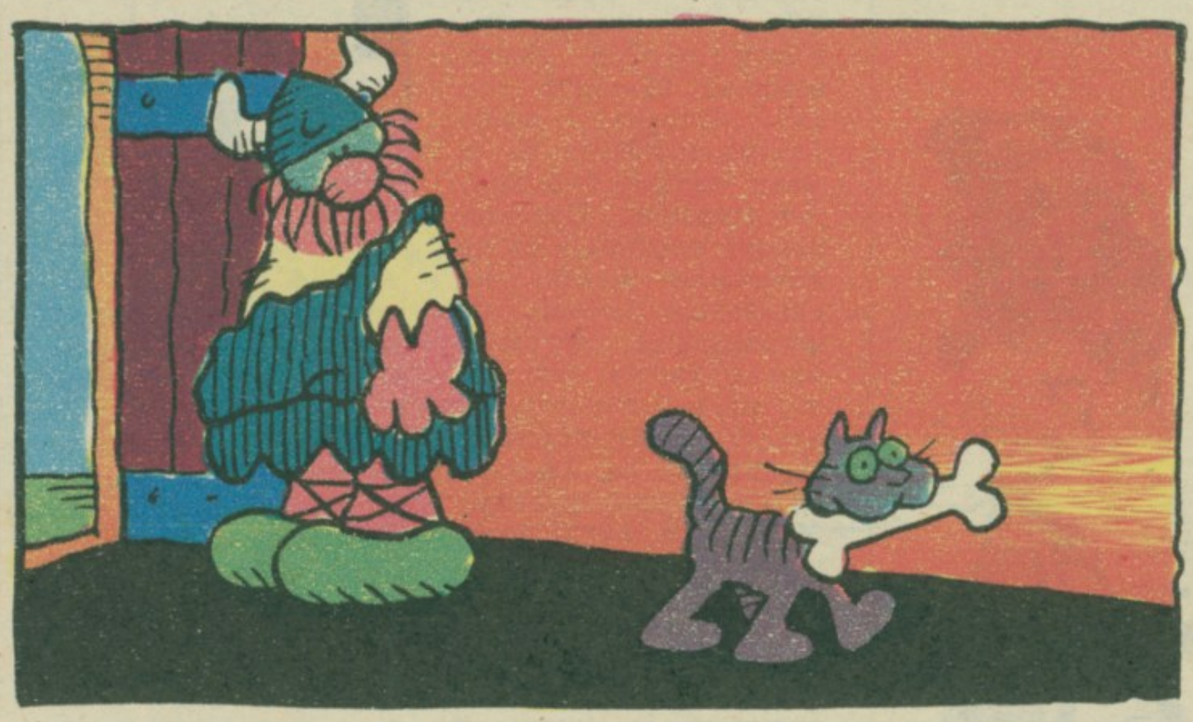
ХОГАР СТРАШНИ

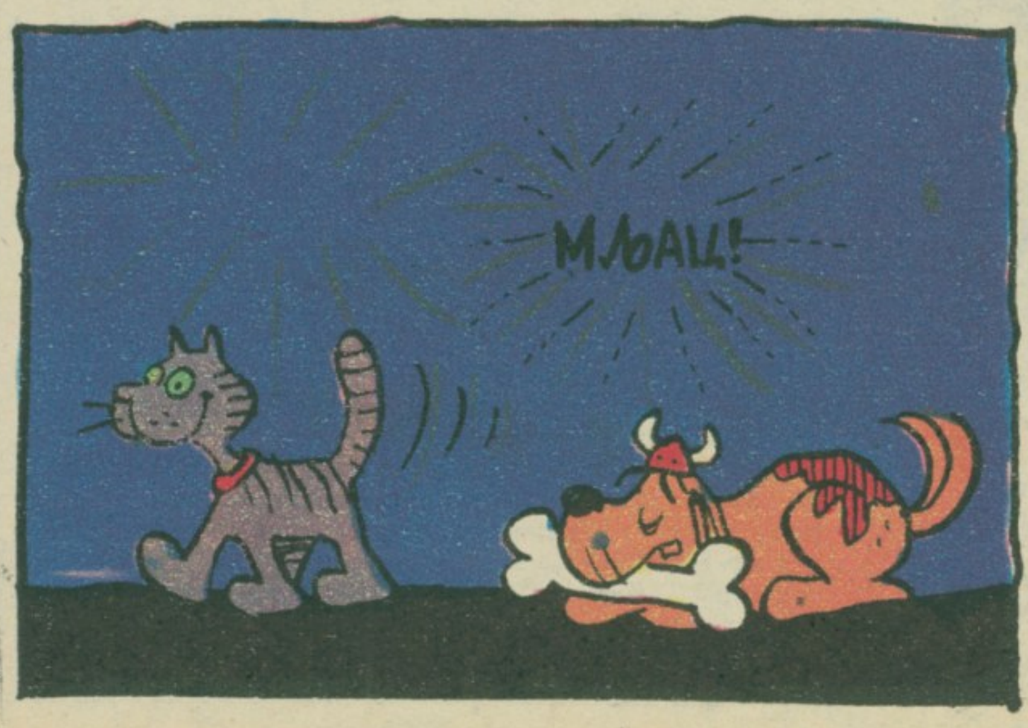

АРТУР, НЕСТАШНИ ДУХ:

НЕСТАО ВЕЛИКИ КАКТУС

ОСЕЋАШ ЛИ И ТИ МИРИС ПАЉЕВИНЕ?

АХА, КАО МИРИС ФИТИЉА...

ДИНАМИТ

АРТУР И ЧАРЕ МАГИЋ СУ СЕ УПУСТИЛИ У ЈЕДНУ НОВУ АВАНТУРУ...

БУУУМ!

УХ, КАКВА КАТАКЛИЗМА!

ОХ!

БИО СИ У ПРАВУ! ИПАК ЈЕ ТО БИО ФИТИЉ!

ВОЛЕО БИХ ДА ВИДИМ КО СЕ ТАКО ЛЕПО ЗАБАВЉА!

ММММ!

ОДАНДЕ ДОПИРУ ЗВУЦИ!

СИГУРНО СУ ТАМО ОНИ ШТО СУ МИ ИСПРЉАЛИ ОДЕЛО!

ТИ, ИЗГЛЕДА, НИСИ ИМАО ПАМЕТНИЈА ПОСЛА!

НИЈЕ ОН! ВИДИШ ДА ЈЕ ВЕЗАН!

ЈЕСАМ, ЈА!

ЗОВУ МЕ СТАРИ НУГАТ! КОПАЧ САМ ЗЛАТА И НАШАО САМ ВЕЛИКИ ГРУМЕН! АЛИ, НАПАО МЕ ЈЕ ДЕБЕЛИ ЏЕО И ЊЕГОВИ БАНДИТИ! ПОКРАЛИ СУ МЕ, УВЕЗАЛИ И СТАВИЛИ НА САНДУК ДИНАМИТА!

ЈЕДВА САМ ИМАО ВРЕМЕНА ДА ГА БАЦИМ ПРЕ НЕГО ШТО ЕКСПЛОДИРА!

МИ СМО ИЗВУКЛИ ДЕБЉИ КРАЈ!

СВА СРЕЋА ШТО ИМАМ ДРУГО ОДЕЛО У МОМ ПРТЉАГУ! АЛИ, ГДЕ МИ ЈЕ?

МОРАМ ВАМ СЕ ИЗВИНИТИ ПРЕ НЕГО ШТО ОДЕМ КОД ШЕРИФА БЛАГАТАБА СИТИЈА!

НАДАМ СЕ ДА ЋЕМО СРЕСТИ ДЕБЕЛОГ ЧЕФА!

НЕ БИХ ВАМ ТО ПОЖЕЛЕО! ЗБОГОМ!

ГДЕ ЛИ ЈЕ МАЗГА ШТО МИ ЈЕ НОСИЛА ПРТЉАГ!

МЕЕЕ!

ЕВО ЈЕ!

ЗАБОРАВЉАШ ДА ТРЕБА ДА ЊАМЕШ, А НЕ ДА МЕКЕЋЕШ!

НЕШТО КАСНИЈЕ...

ТРАЖИ СЕ $5000

ОВА ДВОЈИЦА СУ ВЕРОВАТНО АСИСТЕНТИ!

ЗГОДАН МОМАК!

АХА! ЈЕДНОГ ДАНА ЋЕ И МОЈЕ СЛИКЕ ТАКО ВИСИТИ!

УХ!

ШТД?

ЈА САМ ПОСЛЕДЊИ ИЗ БАНДЕ ДЕБЕЛОГ ЧЕФА И НАДАМ СЕ ДА ЋУ СЕ КОТИРАТИ БОЉЕ НЕГО ОН!

ИСКРЕНО СЕ НАДАМ ДА НИСТЕ ЦИЦИЈЕ! ЈА САМ МАЛИ ШОШ!

СРАМ ТЕ БИЛО! МЛАД, А ТАКО НЕВАЉАО!

БЕЗ ПРИЧЕ! БРЗО, ИНАЧЕ...

ДОБРО! НИСМО БАШ БОГАТИ...

НЕЋЕШ МУ ВАЉДА ДАТИ ЗЛАТО, ЧАРЕ?

ИМАМ САМО НЕКОЛИКО ЗЛАТНИКА!

?

И НИЈЕ ТАКО ЛОШЕ!

НАДАМ СЕ ДА ЋЕШ СЕ ЈЕДНОГ ДАНА ПОСТИДЕТИ ЗБОГ СВОГ НЕДЕЛА!

МЕЕЕ!

НИЈЕ ТРЕБАЛО ДА МУ ДАШ ТЕ ЗЛАТНИКЕ! МОГЛИ СМО ДА ГА СРЕДИМО!

УРА! УРА!

ПСТ!

ЈАХ! ЈАХ!

ЧИНИ МИ СЕ ДА СУ ОСТАЛИ БИЛИ ИЗА СТЕНЕ!

?

?

2

ЧАРЕ СЕ НИЈЕ ПРЕВАРИО...

ШТА ЈЕ БИЛО?

БАШ САМ ТАЛЕНТОВАН! ПРВА ПЉАЧКА ЗЛАТНИЦИ!

ДАЈ ДА ВИДИМ!

ПУН ШЕШИР!

ДЕБЕЛИ ЧЕФ ЈЕ БРЗО ИЗВУКАО РУКУ...

ЈАААООО!

ПРЕШЛИ СУ ТЕ! НИСИ ВИШЕ ЧЛАН БАНДЕ, НЕСПОСОБЉАКОВИЋУ!

ЈЕСИ ЛИ ЧУО?

НИШТА НЕ РАЗУМЕМ! ВИДЕО САМ ИХ!

ЧАРЕ ЈЕ ИСПРИЧАО АРТУРУ ШТА ЈЕ УЧИНИО...

ХА! ХА! БОДЉИКАВИ ЗЛАТНИЦИ!

ТО МИ ЈЕ НЕКАДА БИЛА ГЛАВНА ТАЧКА!

ПАЖЊУ ИМ ЈЕ СКРЕНУО ОБЛАК ПРАШИНЕ...

!

БУДИМО ОПРЕЗНИ! НИКАД СЕ НЕ ЗНА!

ХАУГ!

МАЛИ ИНДИЈАНАЦ, ПРАВЕЋИ ОБЛАК ПРАШИНЕ ЗА СОБОМ, ПРОШАО ЈЕ ПОРЕД ЊИХ...

ТРАС!

СКРИ!

НИСАМ ОЧЕКИВАО ОВАКО НЕШТО!

ОВО ЗНАЧИ ДА СУ ИНДИЈАНЦИ БЛИЗУ!

?

У ПРАВУ СИ, АРТУРЕ!

АПАЧКА ТЕРИТОРИЈА
ПЛЕМЕ СА ЛОШОМ РЕПУТАЦИЈОМ
КАКАВ МАЛЕР!
ИЗГЛЕДА ДА НИСУ ГОСТОЉУБИВИ!
ШТА ДА РАДИМО? УКЛЕШТИЛИ СМО СЕ ИЗМЕЂУ ДЕБЕЛОГ ШЕФА И ОВИХ ЛОШИХ РЕПУТАША!
У ТОМ МОМЕНТУ, ИНДИЈАНСКИ СТРАЖАР СЕ ПРОБУДИО МРЗОВОЉАН...
ЈА ВИДЕТИ БЛЕДОЛИКЕ! ОНИ НЕ СМЕТИ ШЕТАТИ ОВУДА!
НЕМАМО ИЗБОРА! МОРАМО... УХ!
ТОК!
...СЛЕДИТИ СТРЕЛУ!
ИНДИЈАНАЦ СЕ ОКЛИЗНУО...
ЗАМАЛО ДА МЕ ПОГОДИ!
ЈАООО!
ЈЕСИ ЛИ ЧУО КРИК? ШТА ТО ЗНАЧИ НА ЊИХОВОМ ЈЕЗИКУ?
ХОЋЕ ДА КАЖЕ: СПРЕМИТЕ ЈАСТУКЕ, ЈА СТИЖЕМ!
МАЂИОНИЧАР ЈЕ НАПРАВИО ПОКРЕТ РУКОМ...
БРАВО ЧАРЕ! СПАСАО СИ МУ ЖИВОТ!
УХ!
ТАМАН ЈЕ ИНДИЈАНАЦ ХТЕО ДА СЕ ЗАХВАЛИ, КАД МУ СЕ ГРОМАДА СРУШИЛА НА ГЛАВУ...
БУМ!
ШТА БЕШ, ДРУШКАНЕ! СУДБИНА!
ГАДАН УДАРАЦ!
ИМА ВРЕМЕНА ДВА-ТРИ САТА ДА САЊА!
НЕ ВЕРУЈЕМ ДА ЈЕ БИО ЗЛОНАМЕРАН КАД ТЕ ЈЕ ГАЂАО!
ОНДА ГА НЕЋЕМО ОСТАВИТИ ОВДЕ! ОДНЕЋЕМО ГА У ЊЕГОВО СЕЛО!

ДОБРО ЈЕ СЕЛО МУ ЈЕ БЛИЗУ!
АПАЧИ СИТИ
ДАЉЕ ЈЕ ЗАБРАЊЕНО
БЛЕДОЛИКИ, ПАЗИТЕ!
ЗАБРАЊЕНО ЗА ТУРИСТЕ
ЊЕГОВИ ЋЕ ЗНАТИ ДА ГА ИЗЛЕЧЕ БОЉЕ ОД НАС... ЊИХОВИ ВРАЧЕВИ ПОНЕКАД ПРАВЕ ЧУДА!
НЕКО СЕ НИСИ ВРАТИО!
ВРАТИТЕ СЕ КАД ИМАТЕ ВРЕМЕНА

МАЛО ДАЉЕ ТРИ АПАЧА ПАЗЕ ДА ЛИ СЕ ЗНАЦИ НА ПУТУ ПОШТУЈУ...
ХАУГ!
ХАУГ!
БЕЗ РАЗГОВОРА, ВАС ДВОЈИЦА!

БЛЕДОЛИКИ НИСУ БИЛИ РАДО ВИЂЕНИ У ТОМ КРАЈУ, ПА ЈЕ ЗАТО НАПАД БИО ЖЕСТОК...
НА ЊИХ!
!!
ЗАРОБИЛИ СУ НАШЕГ!

ЧАРЕ НИЈЕ УСПЕО НИ РЕЧ ДА ПРОЗБОРИ...
ТРАС!
ГРОЊ!
БУМ!
НИ АРТУР НИЈЕ ИЗБЕГАО УДАРЦЕ...

ПОШТО ЈЕ ВЕЛИКИ САВЕТ ЗАВРШИО, УЉЕЗЕ СУ ПРИВЕЗАЛИ ЗА ТОТЕМ...
ЕХ!
ОХ!

ХЕЈ, ПОЛАКО! ЧИНИ МИ СЕ ДА СТЕ НАМ ПРЕБРЗО ПРЕСУДИЛИ!

ТИШИНА, БЛЕДОЛИКИ! АКО НЕ УЋУТИТЕ, УМРЕЋЕТЕ МИНУТ РАНИЈЕ!

ЈЕДИНА ШАНСА НАШИХ ЈУНАКА БИЛА ЈЕ ДА СЕ ОНЕСВЕШЋЕНИ СТРАЖАР ПРОБУДИ...
ЖЕЛИМ ДА СЕ ПРОБУДИШ..

И НА ДРУГОМ КРАЈУ ОДИГРАВАЛА СЕ ДРАМА. МАЛИ ИНДИЈАНАЦ ПО ИМЕНУ ВЕЛИКИ КАКТУС, СТИГАО ЈЕ У БЛИЗИНУ БЛАГАТАВА СИТИЈА...

ЧУО СЕ САМО КРИК...

ИНДИЈАНЦИ!

СПА-САВАЈТЕ СЕ!

У СКЛОНИШ-ТЕ!

МАМА, ПОМОЗИ!

САЛОНОМ ЈЕ ЗАВЛАДА-ЛА ПАНИКА...

АЛИ, БИЛО ЈЕ И ОНИХ КОЈИ СЕ НИ-СУ УЗБУЂИВАЛИ...

ЈЕ Л' РЕКО-ШЕ ИНДИ-ЈАНЦИ?

ДВА ПУБА!

ТРИ ДАМЕ!

ПЕРИКЕ, МОМЦИ!

БАР НЕЋЕМО БИТИ СКАЛПИРАНИ!

ЧЕТИРИ КРАЉА!

ПЕТ КЕЧЕВА!

ХМ, БЛЕДОЛИКИ СЕ МНОГО УЗБУЂИ-ВАТИ...

ИМА ЛИ ИХ МНОГО?

НЕ ВИДИМ ДОБРО! КРАТКОВИД САМ!

РЕКЛО БИ СЕ ДА ЈЕ ОВАЈ САМ!

МОЖДА ЈЕ КЛОПКА! БУДИТЕ ОПРЕЗНИ, ИДЕМ!

БЕЛИ ШЕФ ИДЕ ПРЕМА ВЕЛИКОМ КАКТУСУ! НЕ ИЗГЛЕДАТИ МНОГО ЉУБАЗАН!

ШТА РАДИШ ТУ? АПАЧИ НЕ СМЕ-ЈУ ДА НАПУШТАЈУ РЕЗЕРВАТ! БРИШИ ОДАВДЕ!

БРР!

ОВО БИТИ ЗЕМЉА МОЈИХ ПРЕДАКА!

МАЛИ ИНДИЈАНАЦ НИЈЕ СХВАТИО ЗНАЧАЈ СВОГ ПОСТУПКА...

ЈАО!

РАНИО ЈЕ ШЕРИФА! СРЕДИМО ГА!

ЗА ТО ВРЕМЕ ЧАРЕ И АРТУР СУ СЕ ПРЕЗНОЈАВАЛИ...

ИГРА ЈЕ ПРЕСТАЛА! ШТЕТА, БАШ ЈЕ БИЛО ЗАБАВНО!

АЛ' ВИШЕ НИЈЕ...

ЗАР НЕ ЗНАШ НИКАКАВ ТРИК?

НИСАМ БАШ У ФОРМИ!

МИСЛИШ ЛИ ДА ЋЕ ОВИ ЧЕКАТИ? ОПЕТ ЈА МОРАМ ДА НАС...

МАЛО ЛЕВО МАЛО ДЕСНО И АРТУР ЈЕ БИО СЛОБОДАН...

ЕВО!

БРАВО, АРТУРЕ! ПАЗИ ДА НЕ ПАДНЕШ У ЊИХОВЕ РУКЕ!

ГОСТ НАМ ЈЕ ПОБЕГАО!

СПРЕМИТЕ СТРЕЛЕ!

АЛИ, СТРЕЛЕ СУ СЕ ОКРЕНУЛЕ КАДА СУ ДОШЛЕ ДО АРТУРА...

УФ!

УУХ!

ТАК!

ТАК!

ВРАН ЈЕ УПРАВО ИЗГОВОРИО РЕЧИ КОЈЕ СУ ТРЕБАЛО ДА ПРОБУДЕ ПОВРЕЂЕНОГ...

ШТА?! ГДЕ САМ? ШТА ТО ВИДИМ?

!

НЕБЕТЕ ИХ ВАЉДА ЖРТВОВАТИ? БЕЗ ЊЕГА БИХ САДА БИО У ВЕЧНИМ ЛОВИШТИМА!

СКАЧЕ НАМ ВРЕДНОСТ!

ИНДИЈАНАЦ КОЈИ СЕ У МЕЂУВРЕМЕНУ ПРОБУДИО, ИСПРИЧАО ЈЕ ШТА СЕ ДОГОДИЛО..

НИСМО ТО ЗНАЛИ! СУДЕЋИ ПО ТВОМ ИЗГЛЕДУ МИСЛИЛИ СМО САСВИМ ДЕСЕТО!

СВИ МИ ГРЕШИМО!

У ТОМ МОМЕНТУ ВАЗДУХОМ СЕ ПРОЛОМИО ПРОДОРАН КРИК...

КУКУ!

УХ! ТО ЈЕ МОЈА СКВО! ПРЕПОЗНАЈЕМ ЊЕН НЕЖНИ ГЛАСИЋ!

ШТА ЈЕ БИЛО, ЦРВЕНА ГАЗЕЛО? ЗАШТО ПЛАЧЕШ?

?

ШМРК! ШМРК!

ХУ! ХУ!

ВЕЛИКИ КАКТУС ЈЕ ОТИШАО! ОСТАВИО ЈЕ САМО ОВО ПИСМО!

ВЕЛИКИ КАКТУС?

БУДАЛО, ТО ЈЕ НАШ СИН!

ВРЛО НЕРАЗУМЉИВО! ИЗГЛЕДА ДА ЈЕ ОТИШАО ДА ВИДИ ЗЕМЉУ СВОЈИХ ПРЕДАКА КОЈУ САД ДРЖЕ БЛЕДОЛИКИ!

НИСМО У ЉУБАВИ СА БЕЛЦИМА! БОЈИМ СЕ ЗА ВЕЛИКОГ КАКТУСА!

БИЋЕ СВАШТА АКО МУ И ДЛАКА БУДЕ ФАЛИЛА!

НЕМА ВРЕМЕНА ЗА ГУБЉЕЊЕ! ИДЕМ ДА ОТКОПАМ РАТНУ СЕКИРУ!

ЈА ОДОХ ДА ПОШАЉЕМ ДИМНЕ СИГНАЛЕ!

ПОЛАКО, МОМЦИ! ЧЕКАЈТЕ!

СИГУРНО ПОСТОЈИ ДРУГИ НАЧИН!

!

ЈЕ ЛИ ВЕЛИКИ КАКТУС ОНАЈ МАЛИ ИНДИЈАНАЦ?

СРЕЛИ СМО ГА КАД СМО ДОЛАЗИЛИ ОВАМО!

ТАЈ ЈЕ!

ДО СУТРА ЋЕМО ВАМ ГА ДОВЕСТИ!

ДА ТО НИЈЕ СУВИШЕ БРЗО?

ИМАМО ПОВЕРЕЊА, БЛЕДОЛИКИ! АЛИ, АКО СУТРА НИСТЕ ТУ, ЗАРАТИЋЕМО!

ВАЖИ!

НЕ ТРЕБА ГУБИТИ ВРЕМЕ...

У ГРАДУ, ШЕРИФ ЈЕ ЛЕЧИО РАНЕ, А ИНДИЈАНАЦ БИО У ЗАТВОРУ...

ЈАО, ЈА-ДАЈ ЈА!

НЕ БРИНИ, ШЕРИФЕ, УХВАТИЛИ СМО ОНОГ ЗОГУНАСТОГ ИНДИЈАНЦА!

БРАВО, БИЛИ!

ОВДЕ СМО ГА СРЕЛИ!

ТАМО ЈЕ ИШАО!

Били су далеко од циља...

НОЋ ПАДА!

И ЈА... ТАКОЂЕ!

ПОТРУДИ СЕ ДА УСПОРИШ ПАД... ЈА СТИЖЕМ!

Захваљујући својој изузетној покретљивости Артур је успео да ухвати свог пријатеља...

...АЛИ ЧАРЕ МАГИЋ ЈЕ БИО ПРЕТЕЖАК ЗА АРТУРА...

Освестили су се тек пред зору...

УХ, МОЈЕ НОГЕ!

ЗНАШ ЛИ ГДЕ СМО?

ЗНАМ САМО ДА ЈЕ СВАНУЛО!

ОТКУД ТО ДА СПАВАМО У ОВОЈ РУПИ?

ИЗГУБИЛИ СМО МНОГО ВРЕМЕНА, А ИОНАКО ГА МАЛО ИМАМО!

БРЖИ СМО БИЛИ КАД СМО ИШЛИ НА ТАМО!

ДРАГИ ХИХАНЕ, ДОБРО ЈЕ ШТО СИ НАС ЧЕКАО!

ГЛЕ, ЧАРЕ, БИЛИ СМО ТАКО БЛИЗУ!

БЛАГАТАБА СИТИ 1/2 МИЉЕ

ДРАГСТОР

ПИТАЋЕМО ШЕРИФА ДА НИЈЕ ВИДЕО ОНОГ МАЛОГ НЕСТАШКА!

ЈЕСИ ЛИ МОГАО ДА СПАВАШ, ШЕРИФЕ?

НАРАВНО, ЗАХВАЉУЈУЋИ ТРИ ФЛАШЕ ВИСКИЈА!

ДРАГ

БАРУТ

ГЛЕ, НЕКИ СТРАНЦИ!

ДА НИСТЕ МОЖДА ВИДЕЛИ ЈЕДНОГ МАЛОГ, БЕЗОПАСНОГ АПАЧА, ШЕРИФЕ?

ШТА?

КАЖЕШ БЕЗОПАСАН?! А КО МИ ЈЕ ОНДА ОВО НАПРАВИО?

У ЗАТВОРУ ЈЕ! АКО ПЛАТИТЕ КАУЦИЈУ, БИЋУ СРЕЋАН ДА ГА СЕ ОТРЕСЕМ!

ПА ТУ НЕМА НИКОГА!

ШТА?

ПРАЗНО!

ИСКОПАО ЈЕ РУПУ И ЗБРИСАО!

НЕШТО СЕ НА ДНУ МРДА!

ДИРЕКТОР БАНКЕ! ШТА ТРАЖИТЕ ТУ?

ОВА РУПА ИЗЛАЗИ У СЕФ! НАЧИСТО ГА ЈЕ ИСПРАЗНИО И НЕСТАО!

ОН ЈЕ НА СВЕ СПРЕМАН! НАПАДНЕ ШЕРИФА, ЗБРИШЕ ИЗ ЗАТВОРА, ОПЉАЧКА БАНКУ!

10

ОВО МИ ИЗГЛЕДА ВРЛО ПРОСТО!

ГДЕ БЕШ, АРТУРЕ?

СПАЗИО САМ ЈЕДНОГ ПОЗНАНИКА!

ЧЕКАЈ И МЕНЕ! ГДЕ СИ?

ОВДЕ!

ШОШ, ОТКУД ТИ ОВАКО РАНО У ГРАДУ?

О, ТО СТЕ ВИ!

РАДУЈЕМ СЕ ШТО ВАС ВИДИМ! ТРЕБА ДА ВАМ СЕ ЗАХВАЛИМ...

ЈЕ Л'?

А НА ЧЕМУ?

ЗАХВАЉУЈУЋИ ВАМА, ОПЕТ САМ НА ПРАВОМ ПУТУ!

ДЕБЕЛИ ШЕФ МЕ ЈЕ ИЗБАЦИО ИЗ БАНДЕ! РЕШИО САМ ДА БУДЕМ ПОШТЕН!

БРАВО! ЈОШ КАД БИ НАМ РЕКАО ГДЕ ЈЕ САД ДЕБЕЛИ ШЕФ!

НАРАВНО! НЕМА РАЗЛОГА ДА ГА КРИЈЕМ!

ШТА ЋЕМО ТАМО?

МАЛО ЈЕ ПРЕТЕРАНО ДА МАЛИША ИСКОПА ЗА НОЋ ОНОЛИКИ ТУНЕЛ И ОДНЕСЕ ЛОВУ!

СИГУРНО МУ ЈЕ НЕКО ПОМОГАО!

ЧИНИ МИ СЕ ДА ЗНАМ ШТА МИСЛИШ!

ХА! ХА! ХА!

У ПЛАНИНИ, БРВНАРД СЕ ОРИЛА ОД СМЕХА...

ХА! ХА! ХА!

ЧУЈЕШ ЛИ, АРТУРЕ?

ДА, ДОЛАЗИ ОДАНДЕ!

ОВО ЈЕ ШЕФОВО СКРОВИШТЕ!

ТРЕБА БИТИ ОПРЕЗАН! НЕКИ МЕТАК МОЖЕ И ДА ЗАЛУТА!

ХА! ХА! ОДЛИЧАН ПОСАО, ЗАР НЕ, МОМЦИ?

ДА, ШЕФЕ! ПОТПУНО САМ ИСЦРПЉЕН ЈЕР САМ САМ КОПАО ОНАЈ ТУНЕЛ!

ШТА ХОЋЕШ, ЈА САМ ДОВДЕ ДОНЕО СЕФ!

А ЈА САМ ОРГАНИЗОВАО ПОСАО!

СВИ ЋЕ МИСЛИТИ ДА ЈЕ ОВАЈ ТО УРАДИО И ПОБИ ЋЕ ЗА ЊИМ!

ГРР!

САМО НАЈПАМЕТНИЈИ И НАЈХРАБРИЈИ МОГУ ДА ОРГАНИЗУЈУ ТАКО НЕШТО!

ЧУЈЕШ ЛИ ОВО, ЧАРЕ?

ШТА ЋЕМО С ОВИМ БАЛАВЦЕМ? НЕ МОЖЕМО ГА ДРЖАТИ ОВДЕ!

ТРЕБА ГА...

ВРАТА СУ СЕ НАГЛО ОТВОРИЛА...

ПРЕДАЈТЕ СЕ, ПРОТУВЕ!

САМО ЈЕДНА РЕЧ И НЕМА ВАС!

ДА НИСТЕ ПИПНУЛИ МАЛОГ... ОВАЈ, ВЕЛИКОГ КАКТУСА!

!

ОДАКЛЕ ОВИ ИСПАДОШЕ, ШЕФЕ?

ТОЛИКО СУ СМЕШНИ! ОВО ЈЕ НЕКА ШАЛА!

12

ДОСТА ПРИЧЕ! БОЛЕ МЕ УШИ!

ПРЕДАЈТЕ СЕ! УХАПШЕНИ СТЕ!

ОВИ СУ СТВАРНО СМЕШНИ! НЕМАЈУ ЧАК НИ ОРУЖЈЕ!

НАЈЗАД СУ ЧАРЕ И АРТУР СХВАТИЛИ ДА СУ БИЛИ МАЛО БРЗОПЛЕТИ...

МАЂИОНИЧАР СЕ БРЗО СНАШАО...

А ВИ МИСЛИТЕ ДА СТЕ У БОЉЕМ ПОЛОЖАЈУ?

ДИВНО, ЧАРЕ! ОПЕТ СИ У ФОРМИ!

БАНДИТИ СУ СЕ МАШИЛИ ЗА ОРУЖЈЕ, АЛИ...

ОХ!

ТРУ! ТРУ!

ШТА ЈЕ ОВО?

ХА! ХА!

ОТКУД ЛУК?

Е, А САД ПОГЛЕДАЈТЕ ОВО!

НИЈЕ МОГУЋЕ!

?

БЕНГ!

АЛИ, МОЖЕ ДА БУДЕ И ВЕЋИ НЕГО ПРЕ!

ШЕФЕ!

ШЕФЕ!

АХ, ТО СУ МОЈЕ СКРОМНЕ МОГУЋНОСТИ!

ЗАНИМЉИВО, ЗАР НЕ? ПУБЛИКА СЕ ОБИЧНО СМЕЈЕ!

ЈЕ Л' ДА?

БАНДИТИ НИСУ ИМАЛИ НАМЕРУ ДА СЕ ДАЉЕ ШАЛЕ. КАВГА ЈЕ БИЛА НЕИЗБЕЖНА...

ВИДЕЋЕТЕ ВИ КО СМО МИ!

СТРАШНО СМО ОПАСНИ!

13

ЧАРЕ И АРТУР СУ ОДУШЕВЉЕНО ПРИХВАТИЛИ БОРБУ...

ЕВО ТИ, ДЕБЕЉКО!

НЕШТО ТИ ЈЕ КРАТКА РУКА!

ТРАС! БУМ! ТРЕС!

КВРЦ!

НЕДАЛЕКО ОДАТЛЕ, НА ДВА ПУШКОМЕТА...

ОВДЕ САМ ИХ ИЗГУБИО ИЗ ВИДА!

СИГУРНО СУ ТУ НЕГДЕ!

ВИДИТЕ ЛИ ОНО ШТО И ЈА?

АХА!

САЊАЈ ЈЕ ТИ МАЛО!

БУП!

УХ, КАД БИ РАЗЈАРЕНИ БИЗОН ОВО ВИДЕО!

И, ПОСЛЕДЊИ УДАРАЦ!

ДОБРА СТВАР!

УФ! НАШЛИ СМО ВЕЛИКОГ КАКТУСА, А ЈОШ НИЈЕ НОЋ! УСПЕЛИ СМО, АРТУРЕ!

ДА, САМО...

А, ТО СТЕ ВИ, ШЕРИФЕ! ДОБРО ЈЕ ШТО СТЕ ДОШЛИ!

УШТЕДЕЛИ СТЕ НАМ ВРЕМЕ! НЕ МОРАМО ДА ИХ ВОДИМО У ГРАД!

ИМАМО ДОКАЗЕ ДА ВЕЛИКИ КАКТУС НИЈЕ ИЗВРШИО ПЉАЧКУ! ВИДИТЕ ДА ЈЕ ВЕЗАН!

ДЕБЕЛИ ШЕФ ЈЕ СВЕ ТО СМИСЛИО!

ЕВО СЕФА!

ЧАК СМО НАШЛИ И ГРУМЕН ЗЛАТА КОЈИ СУ УЗЕЛИ СТАРОМ НУГАТУ! ВРАТИТЕ МУ ГА!

ВИ БЕТЕ ГА ЛАКШЕ НАЋИ!

ОХО-ХО!

САД НАС ИЗВИНИТЕ, ЖУРИМО ДА ВРАТИМО МАЛОГ! НАГРАДЕ ЗА БАНДИТЕ НЕКА ПОСЛУЖЕ КАО КАУЦИЈА!

ДО ВИЂЕЊА, ШЕРИФЕ! ПОЗДРАВИТЕ СУПРУГУ!

НЕВЕРОВАТНО!

ШЕРИФ И ПОМОЋНИЦИ ОСТАЛИ СУ ДА СТОЈЕ КАО СКАМЕЊЕНИ...

ШТА БИ?

НЕВИЂЕНО!

ПОВРАТИЛИ СУ МОЋ ГОВОРА ТЕК КАД СУ ЧАРЕ И АРТУР ВЕЋ БИЛИ ДАЛЕКО...

ПРИТИСНИ ГАС, ЧАРЕ, БЛИЖИ СЕ НОЋ!

ТРЕБА СТИЋИ У СЕЛО ПРЕ НЕГО ШТО МЕСЕЦ ИЗИЂЕ, ИНАЧЕ...

ОВУДА ЈЕ БЛИЖЕ!

БЛИЖЕ, АЛИ И ОПАСНИЈЕ!

ЈОШ САМО МАЛО!

АПАЧКА ТЕРИТОРИЈА ПЛЕМЕ СА ЛОШОМ РЕПУТАЦИЈОМ

ХИХАН НЕ МОЖЕ ДАЉЕ!

У СЕЛУ РАТНИЦИ СУ ЧЕКАЛИ ПОГЛАВИЧИНО НАРЕЂЕЊЕ...

ХРК!

ТО САМ БАШ ХТЕО ДА КАЖЕМ!

МЕСЕЦ ИЗИЋИ! БЛЕДОЛИКИ ЛАГАТИ, НЕ ДОВЕСТИ ВЕЛИКИ КАКТУС!

УДАРАЈТЕ У ТАМ-ТАМ!

ИЗ КОГ ДУРА ДА КРЕНЕМ?

ЧЕКАЈТЕ! НЕКО ИДЕ!

ОНИ СУ!

СТИГАО СИ МИ, МОЈ МАЛИ ВЕЛИКИ КАКТУСЕ!

ЗАХВАЉУЈУЋИ ПРИЈАТЕЉИМА, ЛЕПО САМ СЕ ПРОВЕО У ЗЕМЉИ ПРЕДАКА!

ОДРЖАЛИ СТЕ РЕЧ! ПОГЛАВИЦА ВАС ЧЕКА!

БЕЛИ ЧОВЕЧЕ, ДА ПОПУШИМО ЛУЛУ МИРА?

РАЗЈАРЕНИ БИЗОНЕ, ОВО МИ ЈЕ ОСМА!

ЖИВЕО АРТУР! ЖИВЕО ЧАРЕ! СПАСЛИ СУ МЕ ОД ШЕРИФА И БАНДИТА!

БАШ СИ ЉУБАЗАН, ВЕЛИКИ КАКТУСЕ! АЛИ, ТО НАМ ЈЕ БИЛА ДУЖНОСТ!

И ТАКО, ЗАХВАЉУЈУЋИ АРТУРУ И ЧАРЕТУ ИЗБЕГНУТ ЈЕ "ВЕЛИКИ РАТ"...

КРАЈ

ГОПАЈ

By Bud Sagendorf

КУДА СТЕ СЕ ТО УПУТИЛИ ВАС ДВОЈИЦА?

НА ПЕЦАЊЕ! ДАНАС СМО РЕШИЛИ ДА СЕ САМИ ПРОВОДИМО!

АХА!

ШМРК! ШМРК! ОСТАВИЛИ СУ МЕ!

?

?

ЈА САМ САМА, САМЦИЈАТА...

ШМРК!

СТИЖЕ ВАМ ДРУШТВО, ГОСПО'ИЦЕ ОЛИВА!

!

НИГДЕ НИКОГ...

?

!

!

НЕМА!

КАКАВ УДАРАЦ! МЕНЕ ЉУДИ ОБИЧНО ВИДЕ... ПА ЗБРИШУ!

ШМРК!

САМА!

САМЦИЈАТА!

БЕЗ ИКОГ СВОГ!

ОСТАВЉЕНА!

5-2

© 1982 King Features Syndicate, Inc. World rights reserved.

BUD SAGENDORF

УДОВИЧКИ СТРИПТИЗ

Као и у целом свету, у енглеским колонијама у Северној Америци људи су се покаткад женили удовицама, али је то у та давна времена имало врло незгодне последице или по младожењу или по младу.

Од Нове Енглеске, преко Њујорка и Пенсилваније, па на југ све до Јужне Каролине, други муж је заједно са женом наслеђивао и дугове „драгог покојника". Обавезе да испашта туђе расипништво младожења је могао да се ослободи само под једним условом — уколико донедавно уцвељена дама пристане да кроз свадбену церемонију прође само у — доњем вешу!

Прописи су се незнатно разликовали од колоније до колоније, али су се мање више сводили на исто: удова је, уколико је желела да другог супруга поштеди незаслужених издатака, имала да се разголити... У неким колонијама удовички стриптиз ослобађао је женика и свих дугова које би млада могла да му натовари на врат.

Да незгода по даму буде већа, закон је налагао да се оваква венчања одржавају „искључиво насред главног пута Његовог Краљевског Величанства". Свашта! А шта онда рећи за крајеве где је млада, с мало или нимало одеће на себи, венчање морала да престоји затворена у орман из кога јој је провиривала само шака коју је требало прстеновати?

Да је до оваквих венчања заиста долазило, и то често, сведоче матичне књиге из 18. века. Извесни Виљем Хол, судија, срочио је и потписао записник церемоније венчања које је обавио на раскрсници три главна пута у Род Ајленду: „Једанаестог марта 1717. узе Филип Шерман удову Хану Кларк и обучену само у кошуљу преведе је преко краљевског друма као што закон и налаже у оваквим случајевима после чега сам их по закону венчао".

Под датумом од 22. фебруара 1719. сличан запис унео је у књигу венчаних и судија Џорџ Хезард из Саут Кингстона: „Томас Калвервел сједињен је пред законом са Ебигејл Калвервел... Венчање би обављено пошто је она одевена у веш, с траком у коси и без икакве друге одеће на себи, четири пута прешла пут".

Пет година после поменутог Томаса и његове Ебигејл, 20. априла 1724. „часном институцијом брака сједињише се" у Род Ајленду и неки Нетенијел Банди и удовица Мери Парментер. Венчање се, разуме се, одиграло на главном путу родног им Вестерлија, поменута Мери била је по прописима голишава.

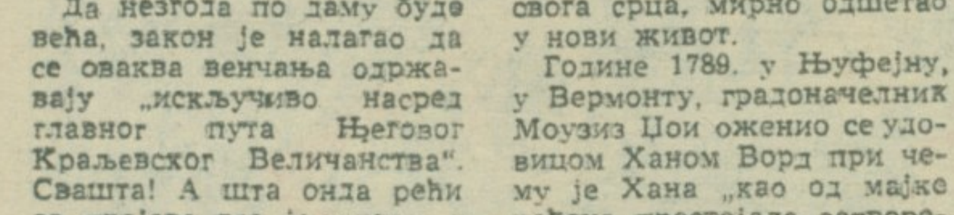
Шта су дугови наспрам главе? Године 1784. спремност једне њујоршке удовице да са себе збаци добар део одеће спасла је извесног злочинца да заврши на вешалима. Мора бити да се чуварима и представницима закона смелост поменуте младе чинила довољна надокнада за све грехе и недела њеног „будућег". Било како било, венчање је обављено на губилишту после чега је младожења, руку под руку с голишавом изабраницом свога срца, мирно одшетао у нови живот.

Године 1789. у Њуфејну, у Вермонту, градоначелник Моузиз Цои оженио се удовицом Ханом Ворд при чему је Хана „као од мајке рођена престајала затворена у орману протуривши руку кроз отвор у облику дијаманта на вратима". У Вестминстеру, у Вермонту, удова Лавцои упловила је у брачне воде с неким Ејсом Еверилом тек пошто је одслушала читање слова закона „нага и скривена иза завесе у камину".

Љубав не зна за годишње доба, па је тако неку удовицу из града Јорка у Мејну задесила зла срећа да јој друго по реду венчање падне у фебруару (1774. године). Овога пута церемонију је обавио свештеник мека срца који је, сажаливши се на младу која је у поткошуљи цвокотала од зиме, прекршио закон и огрнуо је — својим огртачем.

После свега што је речено, никакво чудо што су се оваква венчања углавном одвијала без званица, шапатом и ноћу.

М. И.

Ана и Салваторе су за педесетогодишњицу брака поручили специјална одела проткана златом.

СИРОМАШНИ, БОГАТИ, НАЈСИРОМАШ

КАСТРОФИЛИПО ЋЕ ТО УПАМТИТИ

Салваторе и Ана Аљбело били су сувише сиромашни када су се венчали па нису могли да оду ни на свадбени ручак, а камоли на медени месец. Али тада су се једно другом заклели да ће, када се обогате, свечано прославити педесетогодишњицу брака. И заиста, на своју златну свадбу позвали су читав град — на њиховој прослави били су сви до једног становници малог града Кастрофилипо на Сицилији. Шест хиљада људи играло је и певало до зоре. Многе од њих супружници Аљбело никада у животу нису ни видели! То славље коштало их је двеста милиона старих динара, читаву њихову дугогодишњу уштеђевину!

Како је почело

Салваторе и Ана венчали су се 1932. године у Кастрофилипу, обоје су тада имали по двадесет пет година. Обоје су потицали из сиромашних породица, па су њихове перспективе за будућност биле веома неизвесне. Готово да нису имали од чега да живе. Решење су морали да нађу. Као и многи Сицилијанци тада и Салваторе је донео одлуку да оде на рад у иностранство. Одабрао је Немачку. Тамо је нашао неки посао као физички радник, зарађивао је толико да је могао солидно да живи и да још шаље новац својој Ани. Али, живот у туђини није могао дуго да поднесе, посебно му је тешко палало што је тако далеко од Ане. Донео је одлуку — враћа се.

На Сицилији је Салваторе радио и по дванаест часова дневно само да заради пиће. Како нису имали деце, били су упућени само једно на друго. Током године готово са запрепашћењем су констатовали да имају пара и више него што могу да потроше. Почели су да штеде, за старе дане. За педесет година брака успели су да уштеде двеста милиона старих динара!

Или све, или ништа

Када се приближио дан њихове годишњице брака, Ана је почела да размишља о оном обећању које су Салваторе и она једно другом дали кад су се венчавали. Требало је, мада и под старе дане, прославити достојно медени месец!

— Сећаш ли се шта си ми обећао — упитала је Ана једног дана супруга.

— Рекао си да ћемо једног дана, када будемо имали пуно пара, направити такву прославу годишњице брака да ће је Кастрофилипо упамтити!

Салваторе је закључио:

Само један део гостију од шест хиљада људи колико је присуствовало слављу брачног пара Ауђело.

оно што је обећао требало је сада и испунити. Али, ако већ праве свечаност, нек буде царска! Позваће на своју прославу читав град!

Када је велики дан дошао, Кастрофилипо је освануо сав у сунцу. Музика је већ била спремна, људи у свечаним оделима хрлили су ка кући Ауђелових. Ту су биле чак мажореткиње које су ишле испред дугачке колоне на чијем су челу били Салваторе и Ана. Кретали су се ка главном градском тргу, ту је била приређена централна прослава с тонама јела и пића. У сумрак, организован је велики, незапамћен ватромет. Ана и Салваторе гледали су се срећно.

Супружници Ауђело сада су поново као на почетку, немају ни лире. Али, то им и није важно, срећни су! Њихов сан се испунио.

В. С.

НИЈИ!

Ауђелови пред вратима свог дома — поново су сиромашни, баш као кад су се венчали!

На челу колоне ишле су мажореткиње које су прослави дале посебан сјај.

ПСТ! МУВА СЛУША!

Она стара детективска прича о муви на зиду која има уграђен микрофон за прислушкивање разговора постаје стварност. Џејмс Јуинг, познати електроничар из америчке државе Калифорнија, недавно је успео да конструише радио-одашиљач тако малих димензија да може да се закачи на тело повеће муве. Минијатурни предајник је у ствари микрофон од игличастих кристала који може да прима разговор и на удаљености од 20 метара и да га шаље на даљину од преко километар и по.

А шпијунаже се не боје само суперсиле већ и велике фирме, чак и модни креатори. Они живе у вечитом страху да су у просторијама у којима се воде поверљиви разговори постављени прислушкивачи. Често, пре него што почне суперповерљив разговор, ангажују се екипе најбољих стручњака који детаљно прегледају сваки угао сале, од таванице до пода, не би ли открили „уљеза" који слуша. Али, сада ни суперекспертима неће бити лако да добију рат и то с ким — са обичном мувом. Могу пре седнице да прегледају сваки милиметар, шта им то вреди кад се овај инсект без икаквих проблема може накнадно да убаци у просторију кроз кључаоницу, прозор или систем за вентилацију.

Јуингов радио-одашиљач причврсти се специјалним лепком на леђа муве а њој се, пре него што је пусте, да неко средство од којег она угине убрзо пошто је пуштена у салу. Значи, зунзара ће неколико пута облетети просторију и пашће негде а одашиљач ће наставити да ради и да емитује. Тај разговор ће прихватити пријемник на одређеном сигурном месту.

Међутим, калифорнијски електроничар још није задовољан. Са својом екипом он и даље ради на усавршавању овог система: он покушава да направи телевизијски одашиљач који не само да ће моћи да „слуша" разговор већ ће бити у могућности и да снима просторију у којој се разговор одвија.

ШНИЦЛА ОД ДУВАНА!

БИТКА ЗА ХРАНУ

Људи га углавном пуше, мањи број ушмркава, неки га чак и жваћу. Међутим, нема особе која се не би најежила од саме помисли да мора да га пије или гута. Па ипак, према резултатима најновијих истраживања то је права будућност дувана: претвориће га у хранљиво и укусно пиће и праве шницле.

У Америци, где се стручњаци највише и баве овим проблемом, већ је прорадило прво постројење за издвајање хранљивих протеина из дувана. Одговорна установа за контролу хране и лекова дала је одобрење за његову употребу у индустрији лекова тако да ће још ове године многи оболели моћи да се лече раствором концентрованог протеина добијеног из дувана.

Међутим, и у Европи је у том правцу већ доста учињено. У Француској се, на пример, већ одавно експериментише са екстрактима дувана који се користе у припремању концентрата за исхрану домаћих животиња. А у Италији, једном од највећих произвођача дувана у Европи, постоји пројект под називом „Нови извори протеина" који је већ дао изванредне резултате.

— Дуван — каже један италијански стручњак за храну — садржи протеине који су по квалитету далеко бољи од својих или оних добијених из млека и јаја. Већ смо израчунали да дуван као храна може да утоли глад близу седамдесет милиона људи.

Почетак нове историје дувана везан је за 1972. годину. Тада је у Сједињеним Америчким Државама, у жељи да се добије што слабија цигарета, примењена једна сасвим нова технологија, такозвана хомогенизована обрада листа дувана, која је омогућила издвајање протеина тако драгоцених за исхрану. У ствари, била је права мала технолошка револуција у пољопривреди. Док је у производњи дувана за цигарете неопходно да биљка потпуно сазри и да се тек онда користе њени листови, у употреби дувана за исхрану далеко су важније младе стабљике. Због тога је могућа десет пута већа производња, а у областима с повољним климатским условима убиру се три, па и четири жетве годишње!

Младе стабљике дувана прво се посеку и иситне, а онда се из њих цеди сок из кога се сложеном технолошком обрадом издвајају протеини. Крајњи резултат је био прах сличан брашну који може да се користи за исхрану људи (као замена за млеко, безалкохолна пића и све производе на бази житарица), животиња (као концентрат) или за производњу лекова.

Занимљива је и примена дувана у фармацеутској индустрији јер су протеини добијени из биљке чисти и могу да се користе као течност што је веома погодно за специјалне дијете намењене онима који пате од желуца или имају проблеме с бубрезима. У њима нема натријума ни калијума, па је отуд врло смањена потреба за хемодијализом (поступак чишћења крви кад бубрег затаји).

Ова технологија осим што претвара дуван у храну изврсног квалитета користи се и за производњу цигарета које ће „неизлечивим пушачима" стварати мање проблема. Мирис им је остао непромењен, а садрже упола мање опасног никотина и ништа мање непријатног катрана. Страствени пушачи засад једино замерају што је боја овако обрађеног дувана нешто другачија и цигарете се лако ломе. Индустрија дувана ће се сигурно и за то побринути, утолико пре кад се зна да тренутно најслабије и најквалитетније цигарете имају само смањену количину катрана али не и никотина.

С. И.

Протеини су беланчевине, тј. сложена органска једињења и најважнији и најкарактеристичнији састојак живог организма. Без њих нема живота. Код човека и животиње налазе се у протоплазми и једрима свих ћелија, у крви и лимфи, ферментима, многим хормонима итд. Неопходан су састојак хране, па човек дневно треба да унесе у организам 120 грама протеина, од чега бар 1/3 животињских беланчевина из меса и млека.

ХОКЕЈ ПОРЕД ПИРАМИДА

Најновија истраживања археолога и историчара показала су да је, по свој прилици, хокеј на трави најстарија спортска дисциплина. Наиме, у Египту, у долини Нила, недавно је пронађен барељеф на којем су приказана два мушкарца са палицама које фантастично личе на хокејске, и округлим предметом који је очигледно представљао лопту. Археолози су установили да је барељеф стар око четири хиљаде година и да су хокеј на трави највероватније играли пастири. О старости овог спорта сведочи и други сличан барељеф који је пронађен на другој страни Средоземног мора у близини данашњег турског града Афиуна. Занимљиво је да на њему хокеј на трави играју — жене!

Ако окренемо енциклопедије, приметићемо да званична спортска историографија тврди да је хокеј на трави настао у Енглеској средином прошлог века, а Међународни олимпијски комитет је тек 1980. одлучио да на олимпијадама у овој спортској дисциплини могу да учествују и женске екипе.

ЗАШТО СУ МАСАИ ДВОМЕТРАШИ

Припадници америчког племена Масаи одликују се натпросечном висином. Многи научници покушавали су да објасне узроке њиховог високог раста. Неки су разлоге тражили у клими, други у исхрани. Ипак, сва досадашња објашњења нису задовољила. Одговор се и даље тражи.

Сада је један стигао од америчког истраживача Томаса Ландауера. Он тврди да разлоге раста изван стандарда треба тражити у — тетовирању! У племену Масаи обичај је да се веома мала деца ритуално шарају. Тај бол који се јавља при тетовирању ствара реакцију у организму па кости брже расту и развијају се.

ПОТПУНО НОВОМ ТЕХНОЛОГИЈОМ ИЗ ДУВАНА СЕ ИЗДВАЈАЈУ ПРОТЕИНИ КОЈИ ПО КВАЛИТЕТУ НАДМАШУЈУ ПРОТЕИНЕ ДОБИЈЕНЕ ИЗ МЛЕКА, СОЈЕ ИЛИ ЈАЈА.

На цртежу су представљене различите фазе обраде дувана и његова нова примена.

Класично гајење дувана (прорећена стабљика)

зрели листови

нов начин узгајања (гушће сађене младе стабљике)

сецкање и цеђење

чврсти талог

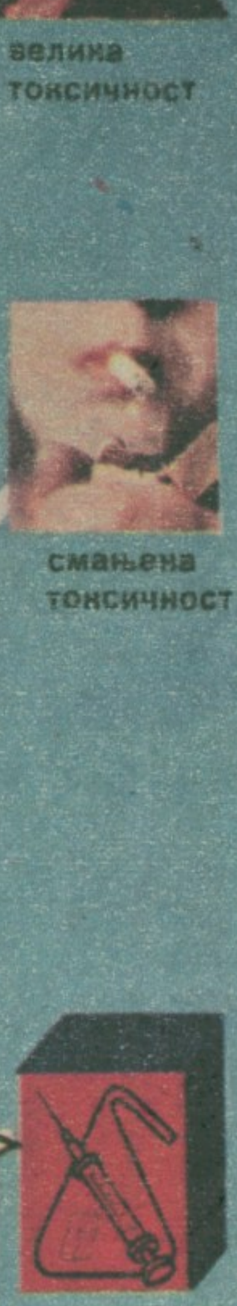
протеинска течност

екстракт

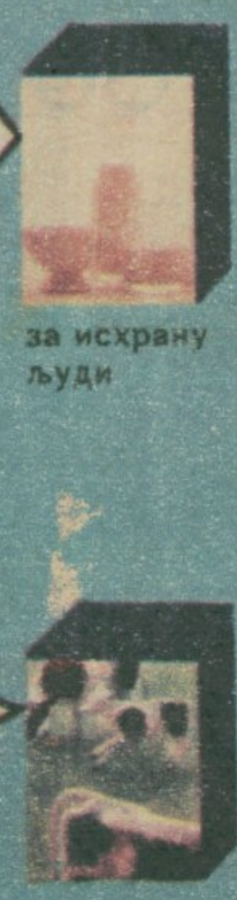
стварање протеинског талога

високо чист протеин

коришћење у медицини

протеински концентрат за исхрану људи

протеински концентрат за исхрану животиња

Мишаоци јављају

ИЗ СТОЈАКОВА

У Стојакову је пре три месеца основан састав „Ново време“. Групу је основао Томе Капсаров, бивши соло гитариста састава „Брзи“. Иначе, група „Ново време“ је брзо освојила симпатије житеља многих места у општини Ђевђелија. Група планира наступе и ван своје општине. Углавном свирају песме групе AC/DC и „Whitesnake“. У свом репертоару имају и композиције групе „Рибља чорба“. Иначе, група „Ново време“ има и неколико својих песама које изводе на концертима и које су се публици веома допале.

Чланови састава су: Томе Капсаров — соло гитара и вокал, Стојан Вржалев — вокал, Мите Брљанов — бас гитара, Лазо Стамков — ритам гитара, Драги Гурецов — бубњеви.

Вест је послао:

Душко Сламков
Стојаково
91488 Ђевђелија

ПОГЛЕДАЈТЕ ОВЕ ОЧИ!

Ако је истина да су очи огледало лица, онда нећете имати много муке да дешифрујете загонетку: коме припадају ове очи? Десет познатих личности из света рок музике — и десет пари карактеристичних погледа!

ТАЧНИ ОДГОВОРИ:

1. Шејкин Стивенс 2. Сун (из групе Сун и Банџис) 3. Тери Хол (из групе Фан Бој Три) 4. Марк Алмонд (из групе Софт Сел) 5. Анабела Лу Бин (из групе Бај Бај Бај) 6. Дејвид Боуви 7. Сал Соло (некад групе Класик Нуво) 8. Шина Истон 9. Мит Лоуф 10. Пол Берер (група Џем)

БЕРЗА ПЛОЧА

За један албум групе AC/DC осим плоча »Back In Black« и »Highway« »To Hell« и за један албум групе Дорс осим »L. A. Woman« нудим два албума следећих група: »Arrival« групе ABBA, »Коо, Коо« Деборе Хари, »Flying Colours« групе Меч бокс, »Living Eyes« групе Би Џиз, „Дивље јагоде“ групе Дивље јагоде, „Диско хитови 4“, »Voulez-Vous« групе ABBA, »Fannu Adams« групе Свит, »Making Movies« групе Dear Streits и дупли албум „Рецепт за рокенрол“ групе Ватрени пољубац. Плоче шаљем поузећем.

Саша Јовановић
Немеикуће
11450 Сопот

Купујем слиједеће плоче: »Dirty Deeds Done Dirt Cheaps«, »High Voltage« и »Let There Be Rock« групе AC/DC

Бењадин Казић
Ђуре Салаја 34/5
71000 Сарајево

По цени од 50 динара продајем следеће добро очуване ЛП плоче: ЛП Драгана Лакозића, Звонка Богдана и Оркестра Шандора Лак таша. По цени од 70 динара „Вајта 3“ Сеида Мемића Вајте. По цени од 80 динара: „Мојој мами уместо матурске слике у излогу“ групе Рани мраз, „Ја сам један од многих са гитаром“ групе Сребрна крила, „Због тебе“ Здравка Чолића, а по цени од 100 динара три ЛП плоче групе АББА. По 120 динара продајем дупле албуме: »Grease« Оливије Њутн Џон и Џона Траволте и »Here At Last Be Gees — Live« групе Би Џиз. Продајем и разне сингл плоче по 10 динара комад.

Милена Илић
Дуваньска 25
11050 Београд

Купујем потпуно очуван ЛП „Жир, жир, жир“ Јосипе Лисац. У обзир долази и замена за потпуно нову касету „Жир, жир, жир“.

Дејан Врбанчић
Борска 13
11193 Београд

Купујем слиједеће ЛП плоче: ZZ Top, AC/DC »If You Want Blood« и Секс Пистолс »Never Mind The . . .«. Цијена по договору.

Саша Галић
Ул. Маријана П-39
79450 Љубушки

Мијењам касету Лене Лович за неку другу, према договору.

Ирена Водишек
Братства и јединства 110
59000 Шибеник

Купујем други део касете „Сунчана страна улице“ групе Азра. Плаћам поузећем.

Јасминка Матица
Милана Светицког 9
41310 Иванић-град

Продајем добро очуване ЛП плоче: »Night Flight To Venus« групе Бони М, »Voulez-Vous« групе Аба, »Golden Records Vol.1« Елвиса Присли ја, »In The Begining« Битлса и Тони Шеридана, »Grease« Оливије Њутн Џон и Џона Траволте, »Classic Hits« Варнера Милера и ЛП „Кад бих био биело дугме“ групе Биело дугме. Цијена по договору.

Сузана Благус
Сипковица 11
Д. Врапче
41000 Загреб

Продајем касете „Битанга и принцеза“ групе Биело дугме и »Live At Last«, концертна верзија, по цени од 100 динара.

Дејан Миловановић
Лењинова 52
34300 Аранђеловац
тел. 034 711-764

ПРЕДВОДНИЦИ ФУТУРИСТИЧКОГ ТРЕНДА

ВИСАЖ (VISAGE)

Крајем 1980. у енглеским продавницама плоча појавио се први албум тада потпуно непознате групе Висаж (Visage), али није прошло много времена па је рокерска публика широм света сазнала за овај бенд који на пријатељској бази окупља познате звезде. Наиме, певач и вођа састава Висаж је Стив Стреинц, човек који је дуго радио као диск-џокеј по разним екстравагантним лондонским клубовима, где је упознао многе светске рок величине. Желећи да сними модеран, електронски албум, са много плесног ритма, музику која ће подстаћи и нове модне тенденције — Стреинц је на снимање прве ЛП плоче групе Висаж позвао Мица Ура, певача групе Алтравокс, Би-

лија Кјурија из исте групе, гитаристу Дејва Формулу из састава Магазин, и Растија Игана, члана групе Скидс.

Наравно, оваква екипа звезда није могла да не успе: први албум састава Висаж постао је за кратко време у целом свету бестселер, а занимљиво је да је објављен чак у 42 земље, укључујући и Југославију.

Пре неколико месеци Стреинц и његови пријатељи обрадовали су своје обожаваоце новом ЛП плочом: овога пута ради се о албуму „Анвил" који је још једном показао да футуристичка оријентација има милионе својих присталица и да оваква музика не само да је прихваћена и модерна већ и да показује струјања у року који више није једносмеран и монотон.

Хит сингл „Ноћни воз" (»Night Train«) тренутно се убрзано пење на свим топ-листама, што је још један доказ да су Висаж успели да нађу своју публику и погоде њен укус.

ПЕСМА НЕДЕЉЕ

NIGHT TRAIN

Пева: група Висаж (Visage)

Речи и музика: С. Стреинц — М. Ур — Б. Кјури — Р. Еган — Д. Формула

Night train, night train
(The message) in a faded envelope
In a vice-like grip
(The message) in a faded envelope
dark

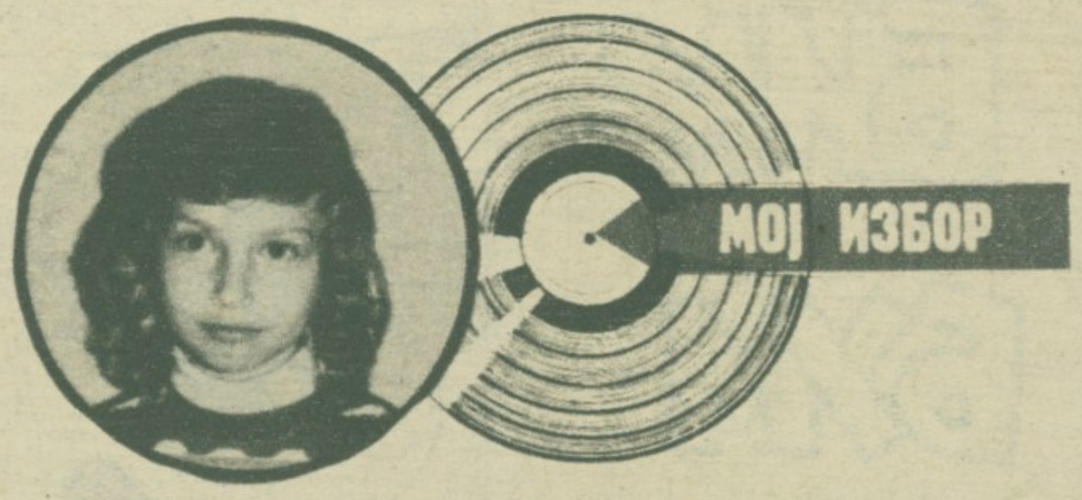
On a foreign trip
(The image) of a figure in the trees
In the evening rain
(The knowledge) of a stranger in
your midst

On a speeding train (again)
Night train, night train
Night train, night train
Night train, night train

(He senses) pefrume lingers in
the night
Smell of French cologne
(He watches) as the hand turns
down the light

Leaves him all alone (again)
(He listens) in a dim lit empty
room
But it's all in vain
(He laughs) when he reads the
note he finds

On the midnight train (again)
Night train, night train
Night train, night train,
Night train, journey on the
night train,
Night train, night train...

Зовем се Јасмина Јелисавчић, имам 13 година и идем у седми разред, живим у Београду. Пошто сам редован читалац „Политикиног забавника" одлучила сам да и ја, попут многих мојих вршњака, пошаљем свој избор најслушанијих плоча.

ДОМАЋЕ:

1. САША — Нови фосили
2. НА ЗАПАДУ НИШТА НОВО — Рибља чорба
3. ША-ЛА-ЛА — Сребрна крила
4. АДАМ И ЕВА — Здравко Чолић
5. ОТИШЛА ЈЕ ЈЕЛЕНА — Изазов

СТРАНЕ:

1. NIGHT FEVER — Bee Gees
2. DARLIN — Frankie Miller
3. ROCK BRIGADE — Def Leppard
4. EGO — Elton John
5. CHIC — Le Freak

ХИТ ГАЛЕРИЈА

5. Пол Макартни

2. Иги Поп

1. Предраг Вранешевић
аутор: Саша Димитријевић
Браће Тасковић 73
18000 Ниш

Драга редакцијо,

„Забавник" је мој омиљени лист и читам га од дана кад сам научила азбуку, то јест већ десетак година. Лист ми се веома допада. Волим музику, нарочито хард-рок. Слушам Дилана, Битлсе, Дорсе, Хендрикса, Џенис Џоплин, Ким Вајлд, Азру, Рибљу чорбу и многе друге. Нацртала сам певаче које углавном сарадници-цртачи нису слали редакцији. Уколико моји радови буду објављени, то ће ми бити подстрек за даљи рад а уједно и признање. Надам се да ће се наша сарадња наставити.

Данка Кркељић
Маркса и Енгелса 86
81000 Титоград

1. Том Пети

4. Стив Хилиџ

БИМ И БУМ

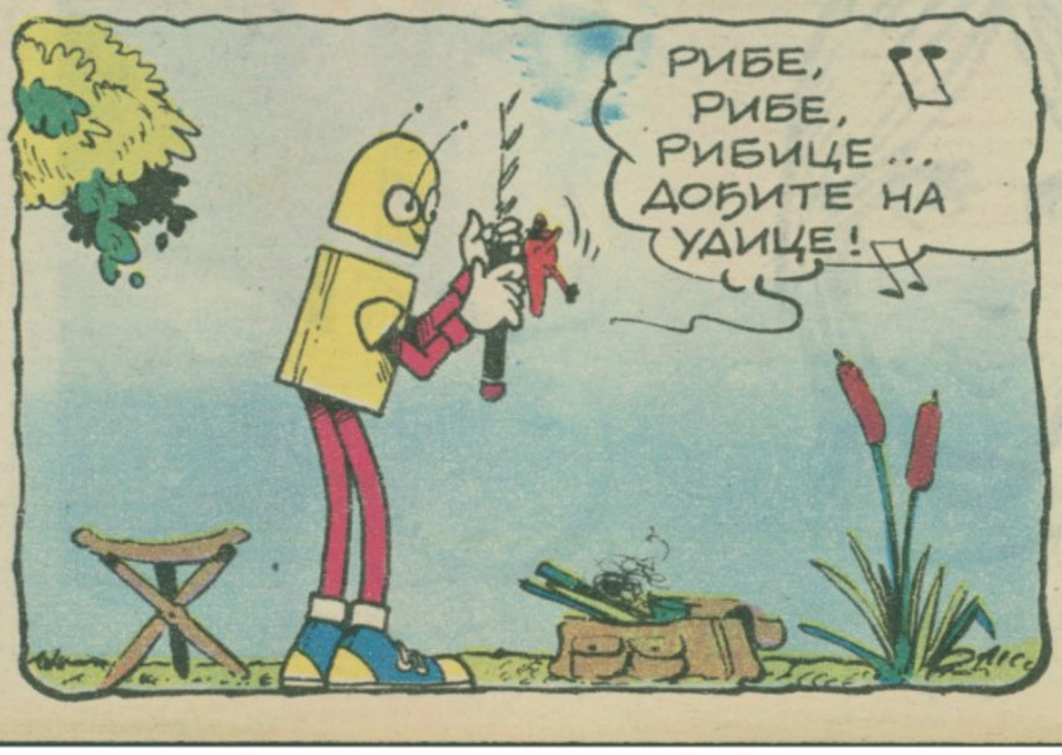

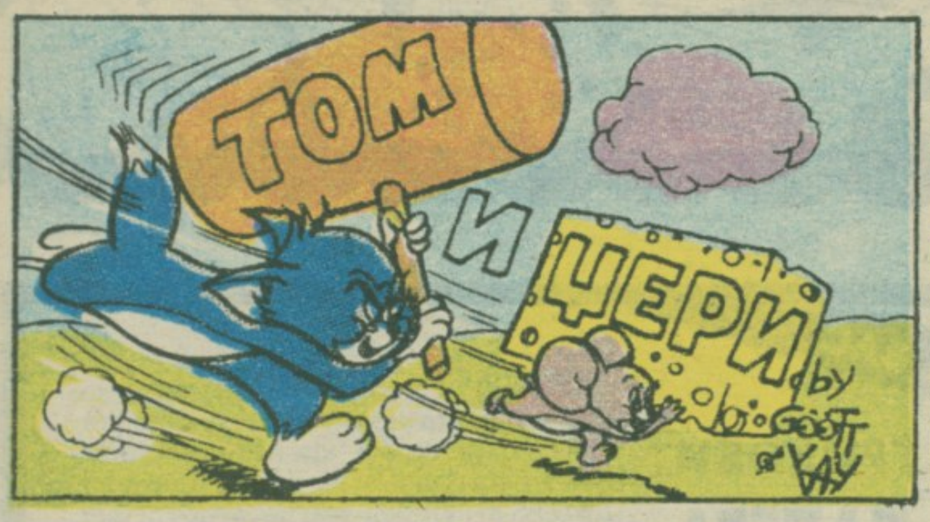

ШРАФКО

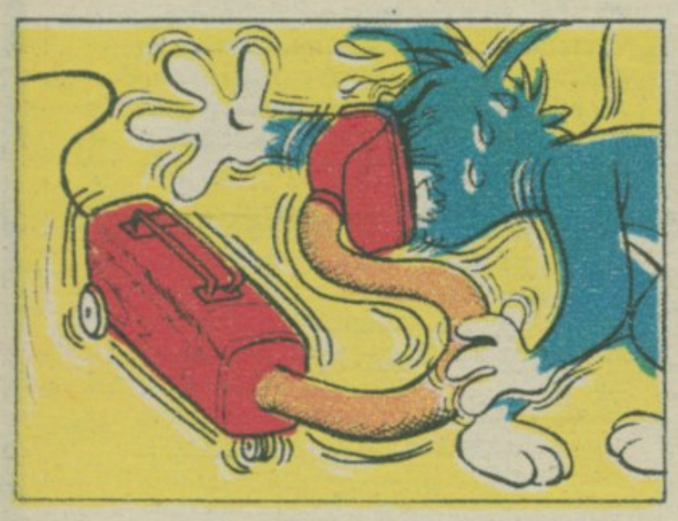

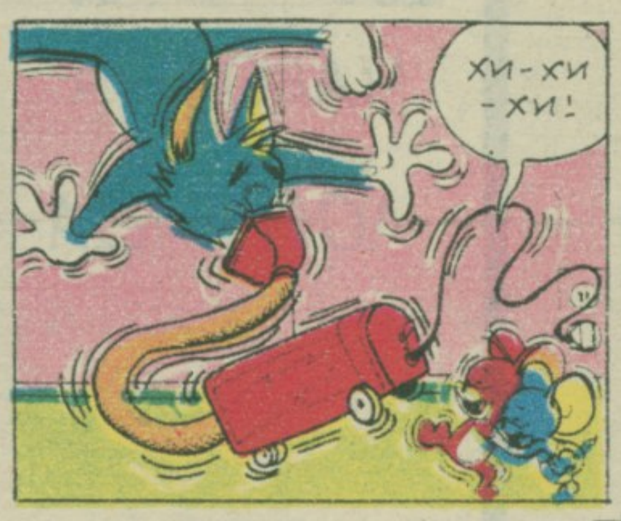

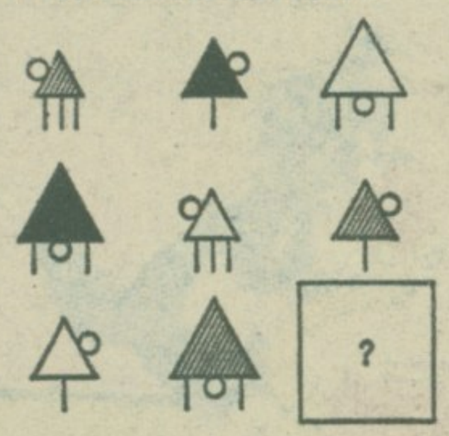
PEZ ФИГУРИЦЕ — ПРИЈАТЕЉИ У ИГРИ!
Pez фигурице Мики, Пата, Паја, Шиља и Плутон вас чекају у трговини.
Играјте се PEZ фигурама,
сладите се Pez бомбонама!

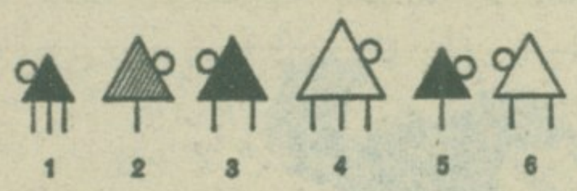

Хумор

? ПРОВЕРИТЕ КОЛИКО СТЕ ИНТЕЛИГЕНТНИ

1. Упишите број који недостаје:
   82 97 114 133?
2. Која фигура треба да стоји у квадрату са знаком питања?
3. Знате ли који број треба да стоји у заградама:
   16 (96) 12
   10 ( ) 15

РЕШЕЊЕ:

1. Недостаје број 154 — бројевима се редом додају 15, 17, 19, 21;

2. Фигура под бројем 1 — у сваком реду троуглови су различити, као и засенчења, различити положаји кружића, све фигуре имају различит број „ногу“;
3. Број 75 — бројеви ван заграда се множе и деле са 2.

ИСПРИЧАЈ МИ ВИЦ!

Шест месеци пре заказаног венчања мој вереник ме је први пут одвео кући да упознам његову породицу. Упознала сам маму, тату и деведесетогодишњу баку. Она се највише трудила да ми се допадне јер је била пресрећна што ће њен унук коначно да се „скраси“. Али, као и већина старијих људи, ни његова бака није добро чула, па је мислила да и ми остали имамо проблема са слухом. Морала сам да јој вичем да би ме чула, а ни она ништа мање није говорила гласно. У једном тренутку, док сам гледала породичне фотографије, она је одвела мог вереника у страну и „шапатом“ му саопштила:

— Ништа не брини, склонила сам све фотографије са оном твојом бившом!

★

Знала сам да сам се угојила неколико килограма, али сматрала сам да се то не примећује баш толико све до једног дана. Чистила сам фрижидер када је у кухињу ушао мој шестогодишњи син и упитао ме:

— Мама, шта то радиш? Ручаш?

БЕЗ РЕЧИ

— Ово је задњи пут да осуђенику као последњу жељу дамо Рубикову коцку...

— На картону пише: „После забаве опрати и вратити родитељима“.

САМО ЗА ВАС

ТРИКОВИ

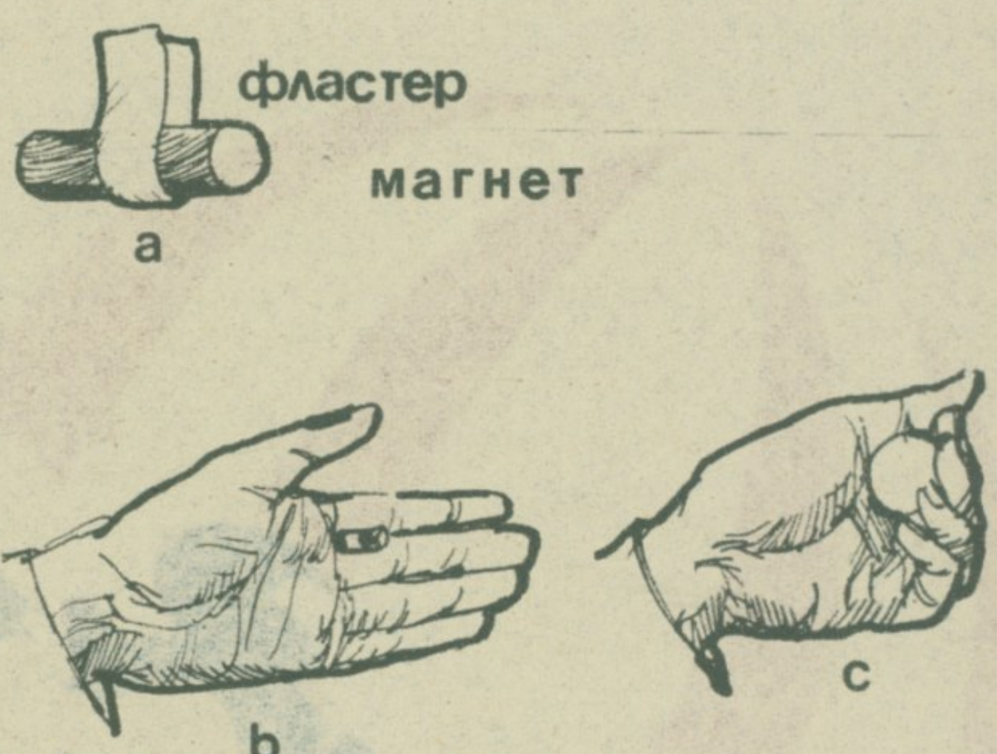
БИГ ЛАЛЕТА

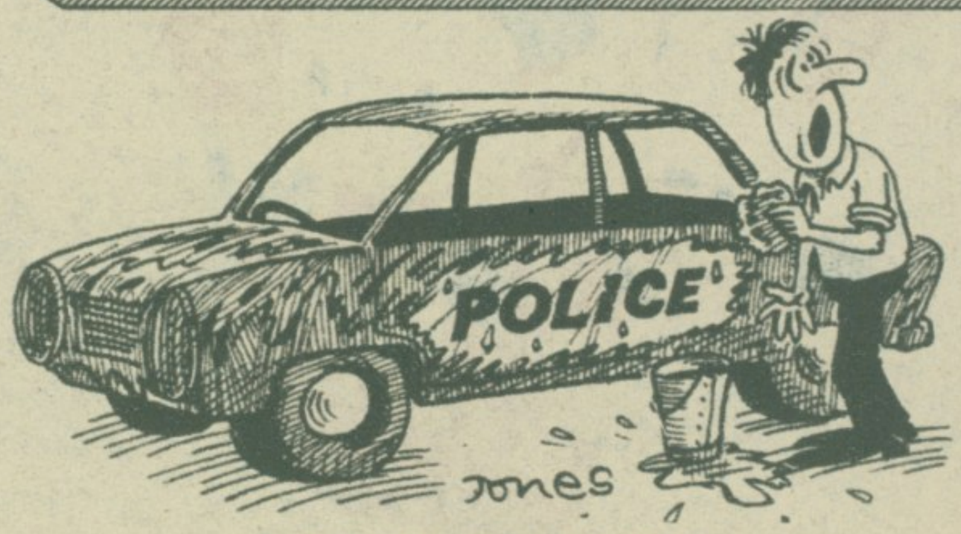

ЧАРОБНА ЛОПТИЦА

За овај трик потребан вам је што мањи магнет, толико танак да може фластером да се прилепи између прстију а да се не примети (цртеж а). Поред магнета потребна вам је и једна пинг-понг лоптица и једна челична куглица извађена на пример из куглагера. Ту челичну куглицу треба да убаците у пинг-понг лоптицу, пазећи да при том направите што мању рупицу на њој. Све ово треба да вам је спремно пре него што почнете са извођењем трика.

Сачекаћете згодну прилику да се окупи веће друштво у вашој кући. Једном по једном другу и другарици даћете лоптицу у руке да је „промућка“. Сви ће јасно чути да се у њој налази метална куглица која ће се померати. Кад су се сви уверили да пинг-понг лоптица није празна, на сцену ступате ви. Узећете лоптицу добро пазећи да нико не примети магнет који вам се налази залепљен између прстију (цртеж b). Кад ви узмете лоптицу, куглица се више неће померати јер ће се прильубити уз магнет у вашој руци (цртеж с). Наравно, свима из друштва биће потпуно невероватно како сте то успели кад су они јасно видели да је у лоптицу убачена куглица. Направићете се важни и рећи да имате чаробне руке!

— Драга, чини ми се да си довезла погрешна кола!

ОБУЦИТЕ БЕТИ БУП

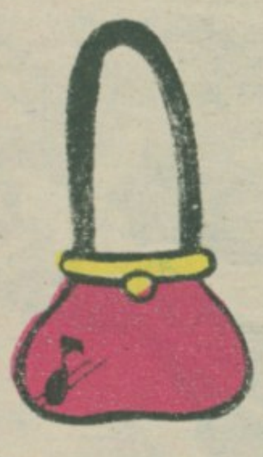
БЕТИ БУП ЗАЛЕПИТЕ НА КАРТОН И ИСЕЦИТЕ. ХАЉИНЕ НЕ ЛЕПИТЕ НА КАРТОН.

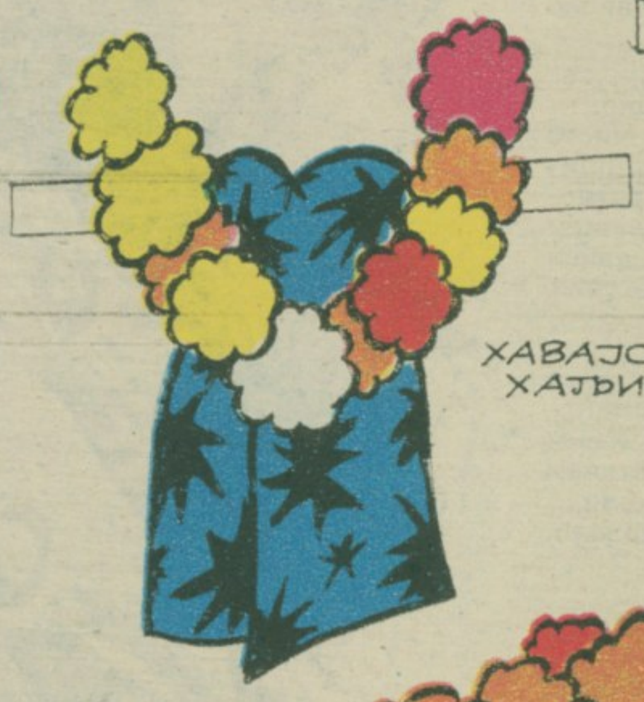

ОВО ИСЕЦИТЕ ДА БИ СЕ ВИДЕЛО БЕТИНО ЛИЦЕ.

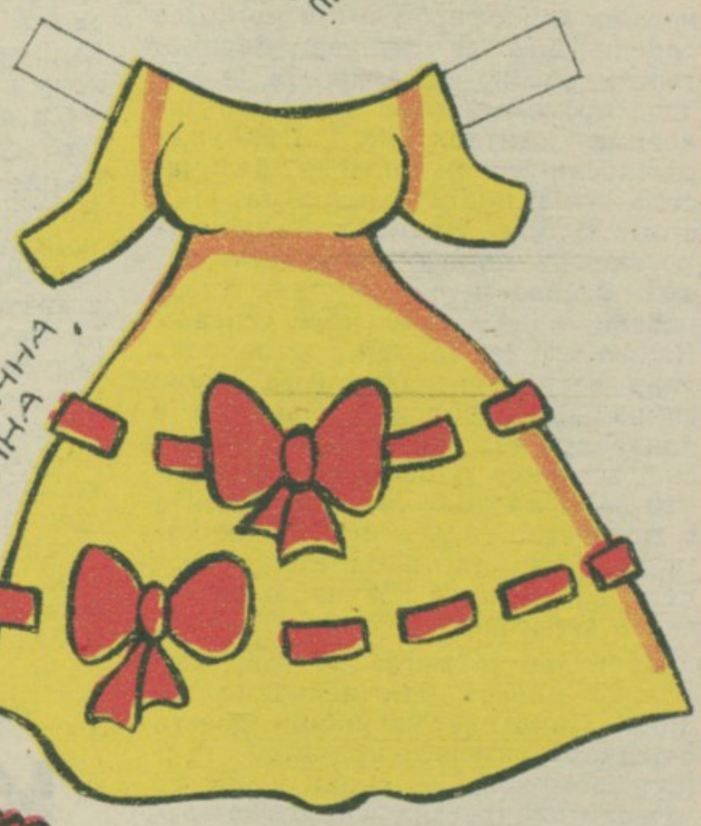
ЗИМСКИ КАПУТ СА ШУБАРОМ

ЗАЛЕПИТЕ СА ЗАДЊЕ СТРАНЕ ШЕШИРА НА МЕСТУ ГДЕ СУ ЦРТИЦЕ.

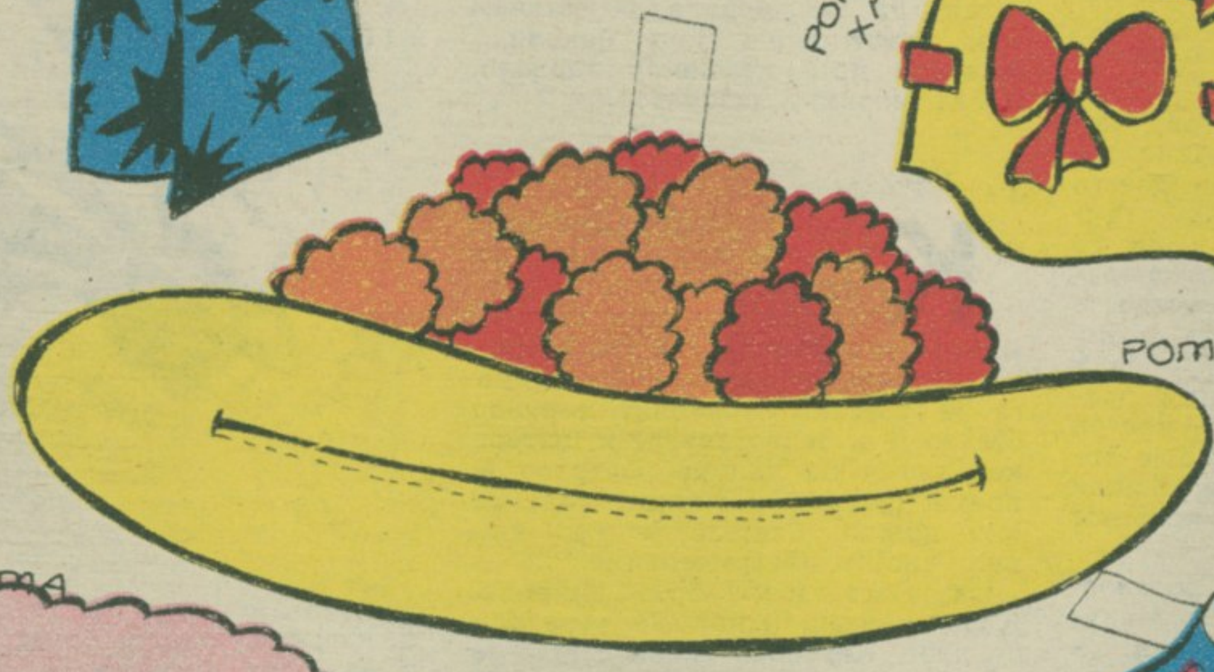
ХАВАЈСКА ХАЉИНА

РОМАНТИЧНА ХАЉИНА

ИНДИЈСКА ХАЉИНА

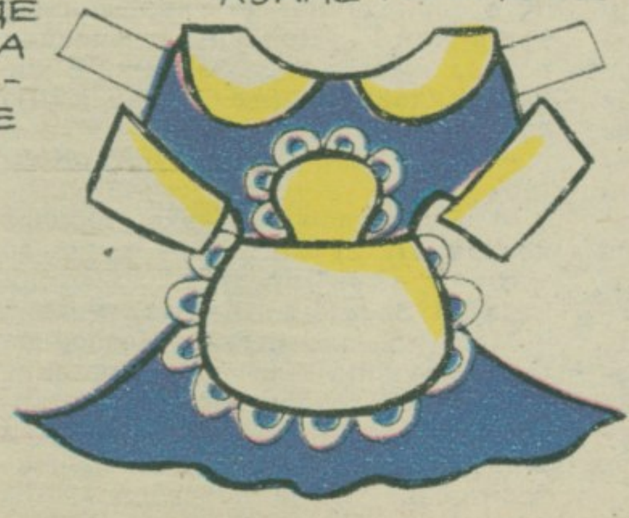

РОМАНТИЧНИ ШЕШИР

ПРОСЕЦИТЕ ПО ИСПРЕКИДАНОЈ ЛИНИЈИ

БАЛЕТСКА ХАЉИНА

КРАГНА ИДЕ ИЗА ГЛАВЕ

ХАЉИНА ЗА КУЋНЕ ПОСЛОВЕ

СПАВАЋИЦА

ВАЛИКАРТ 1982

ФАНТАСТИЧНА ПРИЧА

НОН-СТОП ДО МАРСА

— ВИ... ВИ СТЕ ДР ГЕЈЛ КОЈА ЈЕ НАПРАВИЛА СЕНЗАЦИОНАЛНО ОТКРИЋЕ ЗВЕЗДАНЕ ШКОЉКЕ? — ЗАЧУДИО СЕ ЛИ КАРТЕР ГЛЕДАЈУЋИ ЖЕНУ УМОРНОГ ПОГЛЕДА. — АЛИ, ШТА РАДИТЕ ОВДЕ?

ХЈУБЕРТ ЛИМБЕЛ

Двогодишњи пробни пилот надзвучних млазњака у стара времена, а затим васионских летелица разних типова Ли Картер схватио је да нешто није у реду, али не са „Фениксом", најбољим бродом његове приватне транспортне флоте, него са атмосфером. Није могао да одреди шта се дешава: барометарски висиномер вукао га је надоле према леденим, шиљатим врховима Антарктика. Пурпурни светлосни точак, праћен беличастом измаглицом, следио га је у стопу и брзо сустизао. Такву атмосферску појаву дотад није видео. Осећао је да од точка треба побећи, али у томе није успевао. Најзад га је захватио страховит удар ветра усисивајући га према спиралном ковитлацу. Изгубио је контролу над летелицом. Несвесно, а можда и из искуства, Картер је искључио све инструменте и препустио се стихији. Ризик који је могао да га одведе у пропаст, али и да га извуче из разбеснеле непогоде.

Ковитлац је могао да траје неколико минута или неколико година. Пилот је на ивици свести одједном угледао крајичак тамноплавог неба и схватио да се мућевито окретање укруг успорава. Последњом снагом укључио је опет контроле и упутио позив S.O.S. Ко ли ће га чути у овим ненадлетаним, ненастањеним пределима? Нико. Ипак, људи као он тешко се предају. Летелица је била озбиљно оштећена, али је ипак успео да је задржи од пребрзог пада у воде Антарктика.

Запањио се када је чуо одговор: „Летелици Феникс станица Манумоту, Гејл фондација. Др Гејл говори: спустите се по мојим упутствима..." Женски глас дао му је тачне координате слетања.

Тресну је о тло малог острва. Жена озбиљних, уморних очију пришла је Картеру. Изишао је из кабине.

— Ви... ви сте др Гејл која је направила сензационално откриће Звездане Шкољке, је ли тако? — рекао је борећи се да поврати дах.

— Да. Мој отац и ја. Он је основао Фондацију, а ја покушавам да наставим његов рад. Показаћу вам шаторе. Можете нешто појести јер сте вероватно изнурени и гладни, а онда спавајте. Ја немам времена... Морам да завршим посао.

— Какав посао?

— Прво — бесно га је погледала — то није ваша ствар. Друго, сваки посао који радимо ја и чланови ове фондације је за добробит човечанства, људског рода... живота на Земљи.

— Извините, нисам хтео да вређам — одврати Ли збуњено. — Желео бих још само да ми кажете да ли знате какав је то био тајфун у који сам упао. Тако нешто нисам досад никад видео нити доживео.

— Све чешће се појављују, све чешће — рече др Гејл уморно. — На томе и радим... Постоји много мојих противника међу научницима, они не признају моју претпоставку. Зато МОРАМ да докажем да сам у праву. Од тога зависи будућност, не само моја него свих нас.

— А зар сте сами овде?

— Да. Мој пилот одлетео је са колегом др Симсоном у Вашингтон да поднесе последње извештаје. Ја сам морала да останем због испитивања још неколико фактора који изазивају торнада. А сад, морам у лабораторију.

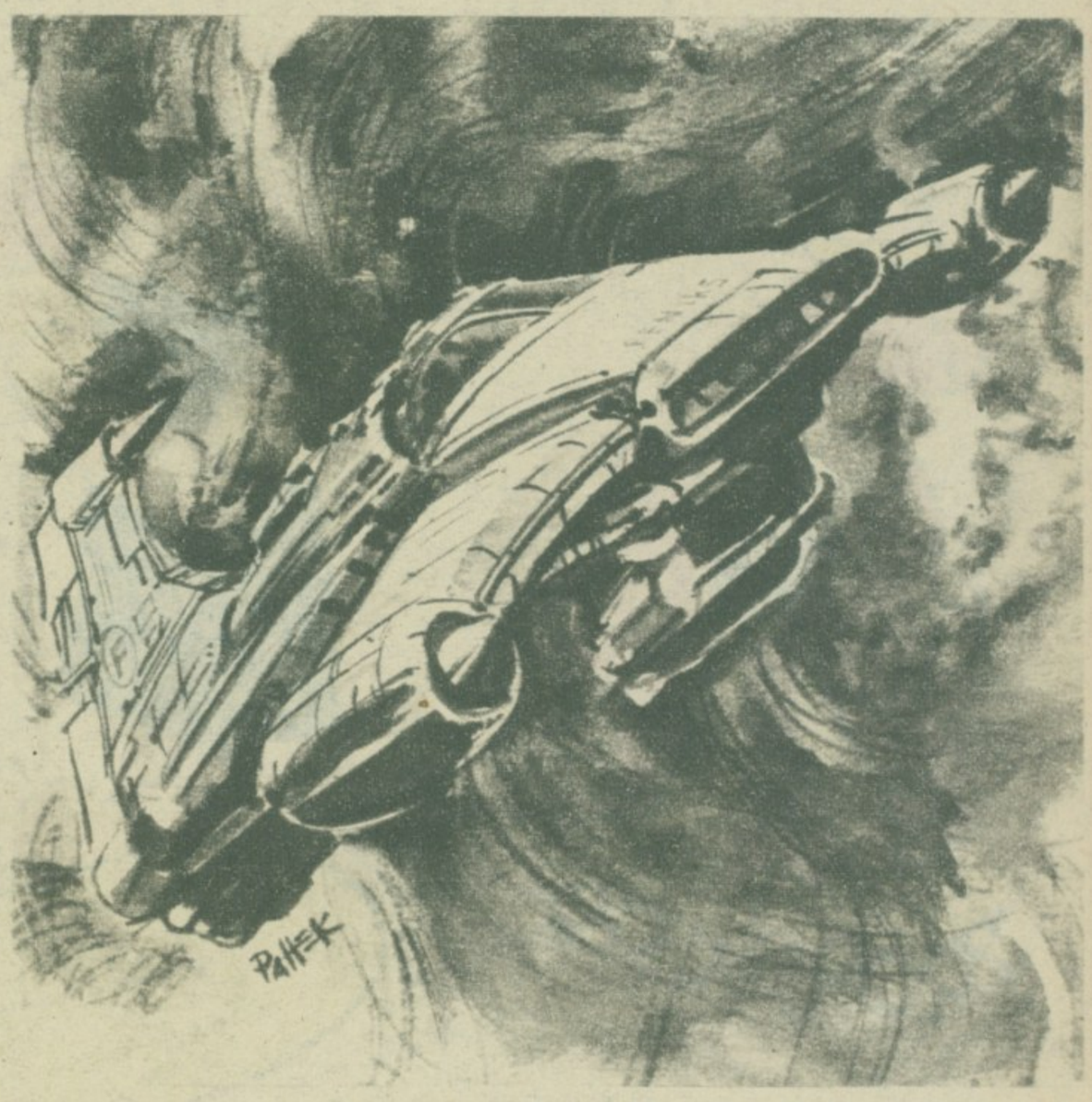
Картер слеже раменима. Ћутке је пратио жену до шатора. Она му показа један где је нашао кухињу и пољски кревет, а она уђе у други. Одмах је заспао. Пробудио га је тресак. Страховит торнадо беснео је и бацао дрвеће и шаторе као да су од папира. Потрчао је према шатору научнице који се још држао. Стајала је као кип међу својим инструментима.

Олуја се доста брзо смирила. Када су изашли напоље, угледали су хаос. Картеров авион стајао је накривљен на једну страну, али читав.

— Морате га поправити — рече др Гејл мирно. — Срећом, овога пута торнадо нас је ухватио само крајичком. Ноћашњи подаци потврдили су моју теорију. Више нема никакве сумње. Морам хитно да јавим Вашингтону.

— Коју теорију? — упита Картер.

— Посматрањем левка торнада координате су ме одвеле тачно до места где је предмет који сам назвала Звездана Шкољка ударио у Марс пре два месеца. Необорива је чињеница да је Звездана Шкољка у ствари интерпланетарни брод који је довео однекуд жива бића на Марс. Да би преживели, била им је потребна гушћа атмосфера. Преко пута, на Земљи, угледали су атмосферу која им је одговарала. Васионски путници су у односу на нас на невероватном научном степену развоја. Истом технологијом која им је омогућила изградњу таквог брода као што је Звездана Шкољка да их доведе до Марса, они сада узимају оно што им је потребно са Земље: наш ваздух, кисеоник.

— Зашто се онда нису одмах населили на Земљи?

— А зашто би? Кад могу по вољи да стигну са једног света на други и узму све што им треба? Можда им Марс са упола мање Сунчеве светлости него што је има на Земљи и једном трећином теже више одговара.

— Они, значи, КРАДУ наш ваздух! Како је то могуће?

— Велики торнадо који хара Земљом у последње време није ништа друго него нека врста усисивача који се простире 50 милиона миља кроз свемир, од њих до нас. Ми не можемо да схватимо како то постижу, као што, рецимо, мрави разумеју наше могућности.

— И шта ћемо сад? Зна ли Влада..?

— Влада се боји панике. Јер, ако би се моја теорија објавила, а пошто се показала тачна, нама не остаје много времена... врло мало, можемо га бројати данима. Човечанство би могло изумрети... угушити се.

— Говорите о свему врло смирено, др Гејл?

— Јер сам сувише уморна. Немам снаге да се узбудим, нисам спавала скоро осам дана. Сутра ујутро стиже мој пилот Томсон да ме одвезе у Вашингтон на подношење завршних доказа и прорачуна...

— Има ли излаза? Можда бих ја...

— Гради се специјална ракета, која би, надамо се, била способна за пут на Марс. Али, проблем је у томе што не верујем да ће бити готова на време. Земаљске снаге су се удружиле: сви научници и техничари света раде на њеној конструкцији. Требало је да човечанству запрети комплетно уништење, па да се блокови удруже! Томсон је обучен да њоме управља... Не, ви ту не можете ништа помоћи. Останите овде, оправите свој авион и нестаните одавде што пре можете. Ово је предео најчешћих торнада.

Сутрадан ујутру укрцала се у авион који је дошао по њу. Картер је остао да оправи свој авион. Снабдели су га храном и свим потребним деловима.

— Ја не могу ништа? — мрмљао је Картер гледајући „Феникс". — А, стара моја птицо? Што да не? Ако не због нас, онда за клинце, сву ону децу која пљескају рукама и надају се будућности, је ли тако? Па да, знао сам да ћеш пристати. Полетећемо ми, само да сачекамо тај фуриозни торнадо и увалимо се у њега. Имаћемо кисеоника и ваздуха напретек јер то је оно што он преноси, а ти можеш летети на обичан бензин када си у обичном земаљском ваздуху. А ми смо навикли на џомбасте путеве. Ех, шта смо све нас двоје прошли. Преживећемо и ово. Уједно ћемо доказати да се може летети нон-стоп до Марса.

После два дана авион је био оправљен. Картер уђе у њега, помилова команде и рече:

— Хајдемо, лепотице. Ако они не стигну да заврше своју ракету, можда ћемо ми успети нешто да учинимо. А ако и стигну тамо, можемо им приредити свечани дочек. Идемо!

Полетели су и кружили простором изнад Антарктика цео дан. Најзад, Картер испред себе угледа левак чудовишног торнада. Приближавао му се у облику бескрајно дугачког сребрног конопца. Требало је да се убаци у његову унутрашњост. Успео је после неколико покушаја. Страшни удари потресали су „Феникс", а комешање боја и светлости заслепљивали Картера. Нешто касније, одједном, све се смирило. Није више осећао брзину, а знао је да се креће таквом да је то било непојмљиво за људски ум. Искључио је све моторе.

Шта ће га чекати на другом крају левка? Ко зна. Засад, препустио се уживању у сребрноплавим маглинама које су фијукале поред њега. Обузимао га је сан. Интерпланетарни левак незадрживо га је носио својим током. Заспао је. Пробудио га је трзај: на екрану је угледао Марс. „Феникс" је јурио према зеленкастој планети огромном брзином. Погледао је на сат: прошло је 50 часова. Значи, милион миља на сат! Сувише дуг лет, огромно сазнање и немирење са тим да сад дозволи да погине треснувши о тло! Не, то никако! Треба да се ишчупа из левка и лагано спусти. На самој ивици сребрног обруча, уз коју је успео да доведе брод, почело је страховито трзање, исто као приликом уласка. Свака полуга „Феникса" је шкрипала.

Ишчупао се. Брзину је смањила слаба сила теже. Ипак, брод се није спустио, већ тресну о црвенкасто блато. Изгубио је свест. Када се повратио, једва је успео да се ишчупа из разбијеног брода. Све га је болело, али ништа није сломио. Направио је неколико корака и пао. Посматрао је џунглу око себе. Једино што је запамтио кад се сурвавао према тлу била је танка линија друма која је пресецала црвено тло. Мора наћи тај пут јер он вероватно води до тачке одакле полази торнадо.

Заглушујуће тутњање од кога му је поигравала утроба непрестано се орило са неба. Пронашао је пут оивичен црвеном џунглом, дрвећем великим као палме на некој срећној земаљској плажи. Кренуо је њиме вукући канту с бензином коју је узео са „Феникса". Одједном: заустави га снажно зујање. Скочио је у грмље да се склони испред чудне конструкције која се брзо кретала друмом. Била је натоварена неким зеленкастим кристалом, можда извађеним из тла Марса. Покушао је да види ко седи за управљачем: једно жуто око и провидна, светлуцава рука указали су се на часак. То је све што је Ли икада угледао од освајача, док ће њихова култура, мотив освајања, степен науке, биолошки развој, и утицај на Сунчев систем остати засад непознати људском роду.

Спуштала се кратка, хладна ноћ. Једва се кретао од умора. Испред себе је угледао снажну светлост. Приближио се платоу на коме су, изгледа, стајали остаци Звездане Школске — огромног пројектила чији се нос дубоко зарио у тло планете и вероватно служио као рудник зеленог метала. У близини, постављен на три масивна постоља, стајао је трозуби рачвасти левак џиновских димензија окренут у правцу невидљиве Земље. То је то! Четвороношке је отпузао до ње. Нико му није препречио пут. Дошао је до „усисивача" земаљског кисеоника, отворио своју канту са бензином, одврнуо један од вентила контејнера постављеног поред левка и пустио млаз беличасте згуснуте паре напоље. Тиме је на брзину направио праву „ваздушну бомбу" која је, како су научници доказали, имала петоструку експлозивну снагу старог нитроглицерина. Затим је отпузао иза масивног зида Звездане Школске и извадивши револвер почео да пуца у контејнер. Последње што је чуо била је снажна експлозија која га је бацила на тло и онесвестила. Космички пројектил заштитио га је прилично ефикасно од разарачког ударца јер када је дошао к свести, осим неколико мањих рана, био је цео!

Бацио је поглед према месту где се налазио рачвасти левак претворен у прах! Задатак је извршен.

А он? Он је остао на Марсу, рањен и преморен са још неколико конзерви хране на „Феникс" и без могућности да се врати на родну планету. Ето! Савршен крај за храброг пробног пилота Лија Картера, помислио је и кренуо према свом броду.

Нахерен и рањен као и његов пилот, „Феникс" је стајао где га је и оставио. Увукао се у кабину тешком муком и узео мали магнетофон:

„ПОРУКА ЗЕМЉИ СА ПЛАНЕТЕ МАРС: ПРОБНИ ПИЛОТ ЛИЈУЧЕ СЕ СПУСТИО НА ОВУ ПЛАНЕТУ. УНИШТИО ОСВАЈАЧЕ ВАЗДУШНОМ БОМБОМ. ПРЕТПОСТАВЉА ДА ЈЕ ОПАСНОСТ ОД ДАЉЕГ ГУБЉЕЊА ЗЕМАЉСКОГ КИСЕОНИКА ОДСТРАЊЕНА. НОН-СТОП ПРОБНИ ЛЕТ ДО МАРСА УСПЕО. САМОИНИЦИЈАТИВНА МИСИЈА ПРОБНОГ ПИЛОТА ЗАВРШЕНА УСПЕШНО".

Појео је једну конзерву и спремио се да сачека ледену ноћ. Кад се пробудио био је скоро смрзнут. Није могао да се покрене. Гледао је љубичасте обрисе марсовског пределаза и задовољно се осмехнуо. Да ли ће др Дејл стићи на Марс на време да га спасе. Сигурно неће. Ипак, исплатило се.

У том часу зачу се тутњава снажних млазова. Ракета се спуштала на Марс. Витка прилика научнице указала се у замагљеном видокругу пилота Лија.

— Честитам — рекла је са осмехом. — Завршили смо ракету раније... дошли по вас. Знала сам да сте ви... Цео људски род вам шаље поруке захвалности.

— За све клинце света... рече Картер Ли и изгуби свест.

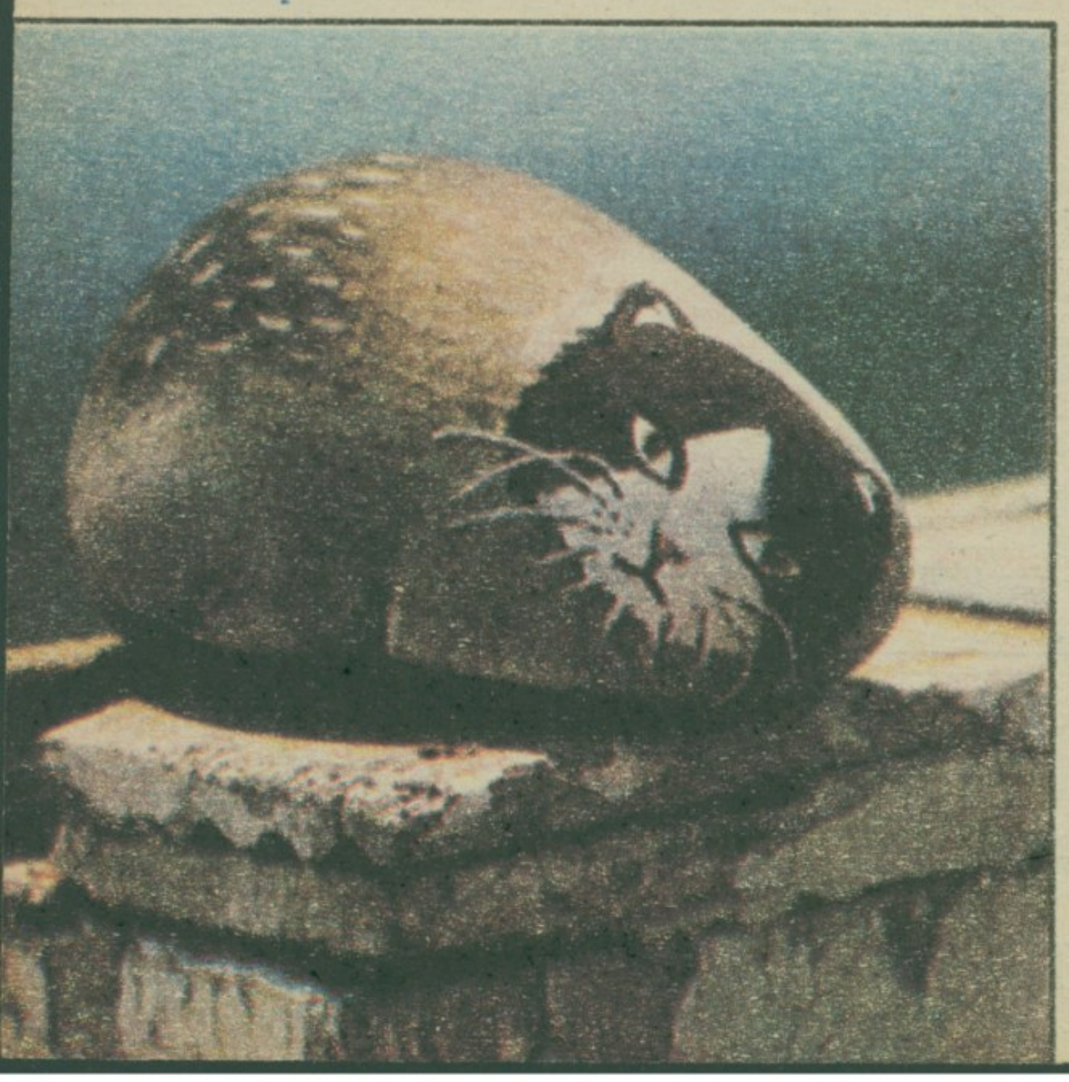

аутор BeMak									
	МЕСТО КОД РИЈЕКЕ	ИСКУСАН ЧОВЕК (тн.)	СТАБИЛНОСТ СТАБИЛИТЕТ	ВЕРОВАЊЕ ПРИПИТИВНИХ НАРОДА	ПРЕШКА (ТАТ.) / ДВОБОЈ РЕВИЈА		ШПАНС, РЕВОЛУЦИОНАРКА ДОЛОРЕС	ХЕМИЈСКИ ЕЛЕМ. (Т.)	НАСЕЉЕ У БОСНИ КОД САРАЈЕВА
ПУСТАТИ ТОРЕТ БЕЗ СПРЕЧЕНОГ ЦИЉА									
ПРЕВОЗНО СРЕДСТВО									
БИТИ СТАТИСТ									
АУТОНОМНА ОБЛАСТ У ОКВИРУ КИНЕ						ТРЕЋИ ДЕО „БОЖАНСТВЕНЕ КОМЕДИЈЕ"			
ДУШЕВНО РАСПОЛОЖЕЊЕ (СТР.)						ПРИТОКА САРЕ / СТИПСКА ФИГУРА			
ИСТОЧНОРИМСКИ ВОЈСКОВОЂА								ВЛАСТИТРАНИНА	
ИТАЛИЈАНСКИ КОМПОЗИТОР ОПЕРА	ПОСЕБНО ИСТАКНУТИ ДЕО ЗГРАДЕ								ЈЕЗЕРО У ЈУЖ. АМЕРИЦИ
ГРАД У ИТАЛИЈИ, (КРИВИ ТОРАЊ)					УЧЕЊЕ О АНАЛИЗИ		ИВАН ТОПЛАК / УЗВИК		
ПРВО СЛОВО АЗБУКЕ		НЕПРОФЕСИОНАЛЦИ / ВРСТА ДРВЕТА							
СПРОВОДНИК ТИЦЕ НА ОПАСНИМ ЛИВАДАМА				НЕПАР НЕБРИЈА					
НЕПАЧ. МАТЕМАТИЧАР НЕТЕР				100 m² / НОВОСАДСКА ПЕСНИКИЊА КАТАЛИН			НЕКАД" / УЗИМАТИ ВАЗДУХ		
ВРСТА РАСА				ЗУЛУ-ПЛЕМЕ ЈУЖНО-ЈОВЕ-НАК					
ПРЕДАЈА-ТЕ									
ЗНАК ЗА РИЈЕКУ			СПРАВ / КОЈЕ ВИ-ВАСИ ПИТАЊЕ						
ОСТРВО У ГРЧКОЈ								ЕРАТ ИСТРАЖИВАЊЕ	
БРОДОЛОМ НАЈЧЕШЋИ НА ПЛИЧАК									МАТЕРИЈА КОЈА СТВАРА АНТИТЕЛО
Р		ГРАД НА КАМЧАТКИ / ИГРЕ ТОС-КАНИНИЈА				ПОЗАДИ / ГОЗБА			
ПОТВРДНА РЕЧ	"АРКУС" / ЗНАК ЗА ПУЉУ				ЗНАК ЗА "ПИКО" / ОЗЛЕДА		ПУЉ НЕЛ / РЕКА У ИТАЛИЈИ		
ПРВЕНСТВЕНО ПРАВО									
СМЕСТИТИ У КОЛА									
„УЈЕДИЊЕНИ НАРОДИ"	ЗЛАКИ КОНАЧНИК (СТУР.)					ЈЕСТО У БОСНИ / ВИРОВИТИЦА			
ЗАГЊУРИВАЊЕ									
ДОЊИ ДЕО ТЕЛА (тн.)					ЧАСАК, МАХ				

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: Напустити, Аристотел, расковати, Алма, ила, околина, ваналијум, азот, Сас, Вишњ, ТК, и, Ија, мекан, Ла, ЗЕ, Ант, Ђ, Сато, ер, направити, графолог, бродоломи, ревири, Ир, иметак, ја, Саси, окат, ТНТ, о, и, о, истина, Ал, Таково, неболер, оригинали, страћара.

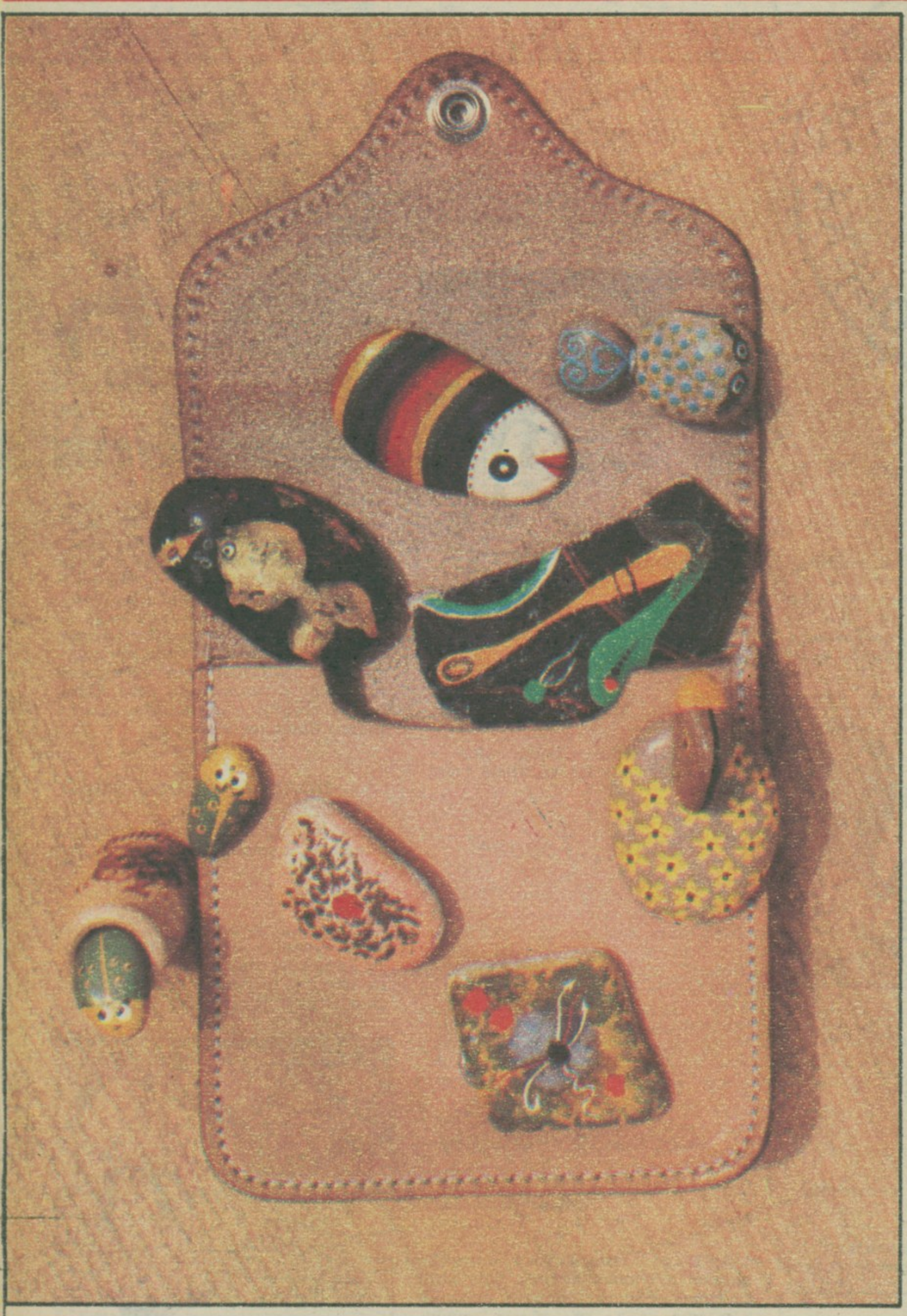
ЧЕТКИЦА И БОЈЕ, МАЛО ВЕШТИНЕ И МАШТЕ, ПА И ВИ МОЖЕТЕ ДА НАПРАВИТЕ НЕКУ ФИГУРИЦУ ОД КАМЕЊА САКУПЉЕНОГ НА ПЛАЖИ.

У сликарству више нема строгих правила. Свако већ има неки свој стил, своју технику, материјал на коме слика, средства којима ради. Само боје остају увек исте. Осим што се слика на платну, на дрвету, на стаклу, по зидовима, „шара“ се чак и по људском телу. Није онда чудо што су облуци са неке плаже пробудили машту купача који је под сунцем убијао време, односно уметника који је све то уздигао до свог нивоа — да плени лепотом и оригиналношћу. Да је то тачно сведоче и наше фотографије. Па ипак, готово да и нема разлике између заиста прелепих примерака сликаног камена који су дело италијанске уметнице немачког порекла Ирене Ландри и камичака из колекције неких наших читалаца које су они сами обрадили.

Ирена живи и ради у једном сеоцету на обали Тиренског мора где, осим камичака, проналази инспирацију — у свакодневном животу мештана, њиховим навикама и обичајима, ношњи и сличном. Али, она се не ограничава на то, уради све што се као идеја роди у њеној очигледно машговитој глави. Тако је и са читаоцима чија вам дела такође представљамо. То важи и за вас. Ако није довољан само један камичак, могу два, три или више — уз мало лепка и боје, или без ње, ако је само фигура успела.

Овог лета Иренину купу опседали су туристи. Свако је желео да купи бар једну камену фигурицу. Али, иако јој продаја одговара, она упорно понавља: „Покушајте сами!“

Д. В.

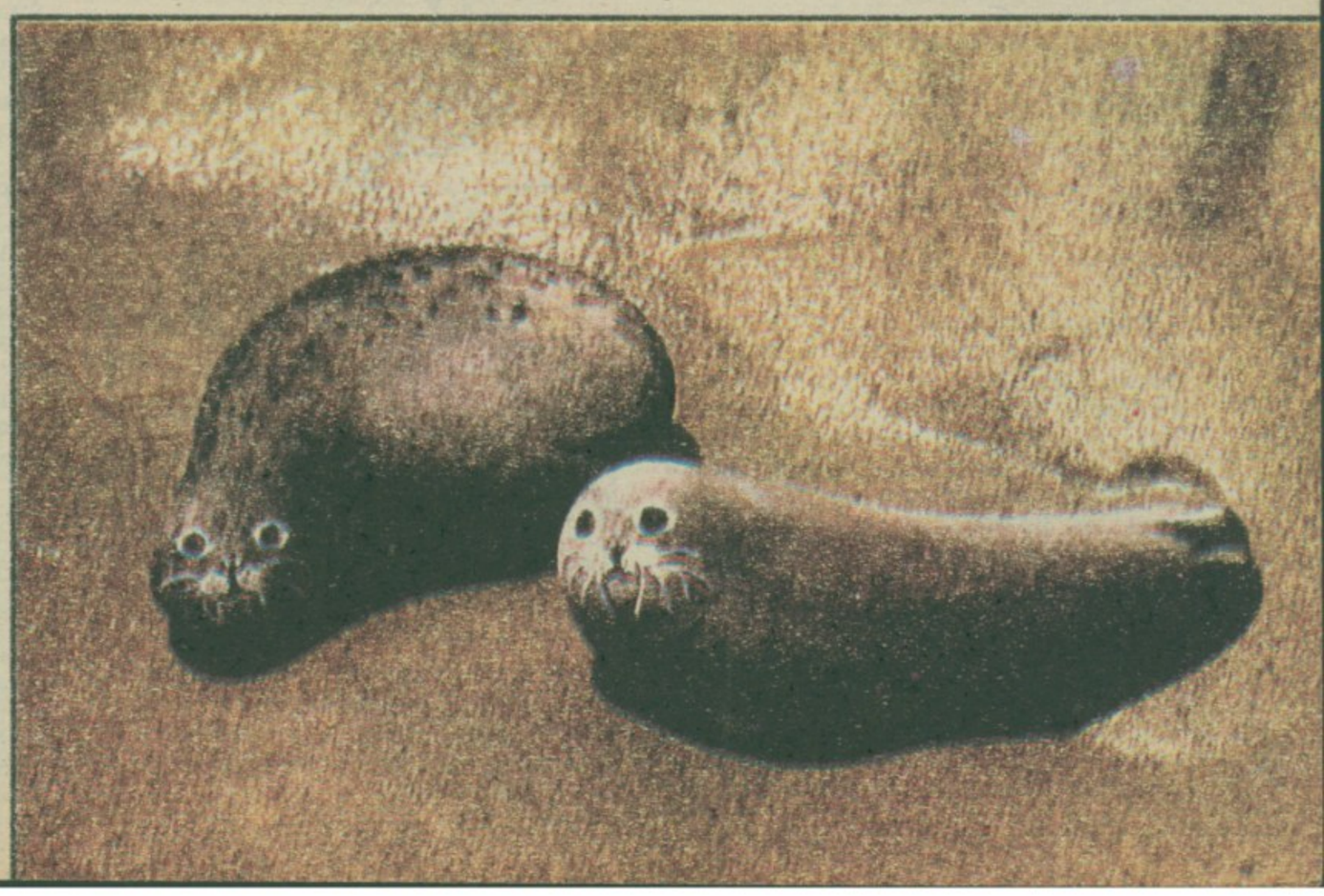

ЧИТАОЦИ СУ НАЦРТАЛИ

Облутке са Мљета.. овако је оживела Ана Сократес, студенткиња из Београда, Тадеуша Кошћушка 66. Пошаљите и ви своје радове, најинтересантније ћемо објавити, наградити и — вратити!

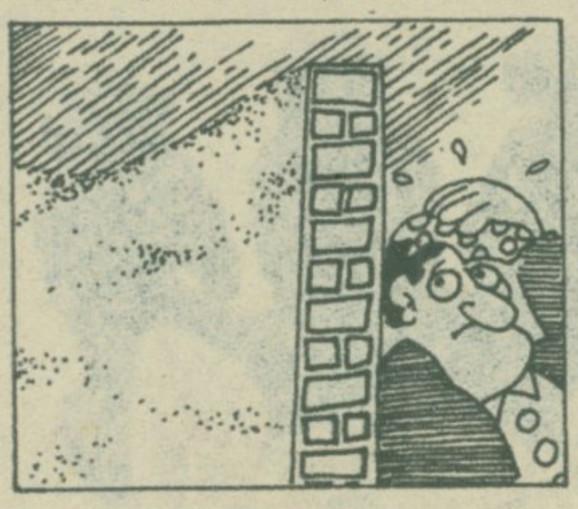

Кад ūесак ожиūи

Како настаје „живи песак“ и да ли га има у нашој земљи?

Викторија Боћић,
Београд

Пешчани спрудови и таласасти наноси песка, познати и као дине, настају на копну деловањем ветра, а на морској обали под утицајем таласа и морских струја. У пешчаним крајевима, као што су пустиње, где ветар дува дуже време у истом смеру, дине се помичу, по чему је овакав песак и назван „живи“. Код нас га има

између Молва и Ђурђевца у Подравини и у Делибатској пешчари у Банату. Помицање песка спречава се вегетацијом и подизањем зидова који умањују снагу ветра.

Посласūице за ūеūерице

Ускоро ћу добити малу веверицу, али не знам чиме да је храним и где да је држим. Молим те да ми помогнеш.

Нина,
Нови Београд

Вероватно знаш да су за веверицу ораси, лешници и жиреви права посластица. Међутим, она не једе искључиво ове плодове. Тај симпатични, несташни глодар исто тако ужива једући и разне врсте воћа, као јабуке или крушке, на пример. Што се смештаја тиче, веверица не захтева неки нарочити „комфор“: за њено пребивалиште у стану довољна је већа дрвена или картонска кутија. Међутим, најбољи је кавез од жице, јер, не заборавимо, веверица оштрим зубима може да прогризе и дрво и картон и да — побегне. Када се припитоми, што није тешко постићи, ова животиња је бескрајно симпатична и велика радост за све укућане. Али, њено стрпљење у игри лако је изда и тада опасно употребљава своје зубе и шапе. Дакле, буди опрезна!

37 ūодина Парūизана

Навијам за „Партизан“, па ме занима које године је основан овај клуб.

Слађана Кнежевић,
Панчево

Фудбалски клуб „Партизан“, један од 22 клуба истоименог београдског спортског друштва, основан је 1945. године. Исте године формирана је и „Црвена звезда“ па су, према томе, велики ривали и — вршњаци.

Кojoūи са Сиријуса

У Скопљу је основано друштво љубитеља астрономије и научне фантастике „Којоти са Сиријуса“.

Читаоце Забавника његови чланови позивају на сарадњу, а заинтересовани могу да се јаве на адресу:

Ацо Таневски, Ђорђи Поп — Христов 5, улаз III/12, 91000 Скопље.

Горане, Горане!

Желим да ми се јави Горан из Пачира кога сам упознала у Дервенти на сусретима збратимљених школа. Иде у школу „Моша Пијаде“, у седми или осми разред. Средњег је раста, има смеђу косу, носи тамније наочаре и добро свира хармонику.

Сузана Јовановић,
Петра Велебита 7
Ниш

Сūекūар на небу

Како настаје дуга?

Дејан Тасевски,
Скопје

Дуга је атмосферска оптичка појава, лук спектралних боја који се понекад види у облаку водених капљица кад га обасја сунце. Сунчеви зраци, који падају под одређеним углом, најпре се ломе улазећи у капљице, затим се у унутрашњости једном или двапут одбијају и излазећи поново ломе. Због различитог индекса преламања за разне боје, бела светлост се разлаже на своје компоненте и посматрач види дугу у облаку. То је такозвана главна дуга.

Међутим, ако се светлосни зраци рефлектују два пута у унутрашњости капљице, настаје и друга, тзв. секундарна дуга, са спољне стране главне. У главној дуги боје се нижу од црвене на спољној ивици до плаво-љубичасте на унутрашњој, док у секундарној иду обрнутим редом. Средина лука дуге налази се насупрот Сунцу. Видни угао за спољни полупречник главне дуге износи увек 42,5 степени, а за унутрашњи секундарне 51,5 степени. Прво научно тумачење дуге покушао је да пружи Де Доминис 1611. године, Декарт и Њутн објаснили су појаву дуге преламањем и одбијањем светлости у капљицама воде. Потпунија теорија о дуги развијена је крајем прошлог века.

Врлеū у Беоїраду

Како је настало име београдске општине Чукарица и када?

Тања,
Београд

Чукарица је деминутив од именице чукар(а) што значи врлет или камењар. Ова реч, опет, потиче од чука у значењу брдо или брдашце које је с једне стране са-

свим стрмо, а с друге благо нагнуто. Претпоставља се да су сви ови називи пореклом из турског или персијског језика, па се, према томе, може закључити да је име за овај крај Београда још из времена турске владавине у нашим крајевима.

Наочаре или сочива?

Кратковида сам, па те молим да ми кажеш да ли су сочива боља од наочара. Такође бих желела да

РЕШЕЊЕ ДЕТЕКТИВСКЕ ПРИЧЕ

Кад се инспектор Јањић сагнуо да подигне клупчад са пода, приметио је да је једно, мада мање, теже. То га је навело на идеју да је Јосип Перић можда у њему сакрио украдени новац што се и показало као тачно.

ТРАЖИМО ПРИЈАТЕЉЕ

● **Александра Јовин, Маршала Тита 130, 21400 Бачка Паланка** — 10 година, жели да се дописује са вршњакињама.

● **Татјана Ђурица, Которска 4, 11000 Београд** — 15 година, воли добру музику и све што воле млади.

● **Данијела Филиповић, Ул. Старца Вујадина 10, 11080 Земун** — жели да јој пишу деца из целе наше земље.

● **Сања Марковић, Емила Золе 15, 11136 Церак — Београд** — 15 година, слуша рок и одговара на свако писмо.

● **Рожа Беата, Ивана Милутиновића 105/21,, 24000 Суботица** — 13 година, жели да се дописује са младима из наше земље, воли спорт и забавну музику.

● **William Danel Hayford, P. O. Box 1071, Cape Coast, Ghana, West African** — желео би да стекне пријатеље из наше земље, старе између 20 и 30 година, и дописује се с њима на енглеском. Воли фудбал, тенис и карте.

● **Татјана Маринић, СССР, Украјина, 244000 Суми, ул. Советскаја бр. 4, кв. 29** — 20 година, желела би да се дописује са младина из Југославије, воли литературу, поп музику, спорт, сакупља марке, разгледнице, значке. Језици дописивања: српскохрватски, руски, енглески.

● **Светлана Суша, С. Колашац, 59305 Кистање** — 15 година, жели да се дописује са младима широм Југославије.

● **Снежана Пајовић, насеље АВНОЈ-а Б-6 1/11, 19000 Зајечар** — 12 година, сакупља значке, марке и разгледнице и жели да се дописује са вршњацима.

● **Слађана Јованов, Маршала Тита 15, 26229 Плочица** — 13 година, жели да се дописује са младима из Сплита, Сарајева и иностранства.

● **Ирена Марушић, Гаженичка 16, 57000 Задар** — 15 година, воли диско музику и жели да се дописује са вршњацима.

знам каквих врста сочива има и где могу да их набавим.

Цуни,
Косово Поље

Да ли су сочива боља од наочара може да утврди само лекар — специјалиста за очи. Он ће ти такође рећи да ли мораш да носиш наочаре или постоји могућност да се оне замене сочивима, што зависи од степена кратковидости. Наш савет је да одеш у Приштину код очног лекара који ће ти после прегледа објаснити како се и где набављају сочива.

Пажљиво с фото-апаратом

Интересује ме да ли могу сам да очистим свој фото-апарат и како?

Раде Смољан,
Мостар

Иако на први поглед не изгледа компликовано, очистити фото-апарат, сложену и прецизну справу, веома је тешко. Чак се ни фото-репортери, који познају много врста апарата у детаље, не усуђују да их сами оправљају и чисте, него их носе на поправку код специјалних мајстора. Ако такве радионице нема у твом граду, замоли за помоћ неког фотографа или особље у продавници фото-апарата.

За браћу Вујовић

Молим те да објавиш адресу Златка и Зорана Вујовића, фудбалера „Хајдука" и државне репрезентације.

Ристе,
Охрид

Златку и Зорану можеш да пишеш на адресу: Ногометни клуб „Хајдук", Стадион Пољуд, 58000 Сплит. Наравно, назначи да је писмо за браћу Вујовић.

»Макаби« у Европи

Зашто у Купу шампиона Европе у кошарци већ годинама учествује израелски првак „Макаби" кад се ова земља налази у Азији?

Драган,
Крагујевац

Израел је члан Европске кошаркашке федерације (ФИБА) па, према томе, има право да се такмичи у европским куповима иако се, географски, налази на другом континенту. Некада је и Египат такође био учлањен у ову федерацију, али је касније иступио.

НАЈУСПЕШНИЈИ НАЧИН ЗА РАЗВОЈ ТЕЛА!

Аутор Петар Челик, шампион Југославије и Европе у обликовању тела (на слици). Написао је три брошуре:
1. РАЗВОЈ МИШИЋА РУКУ
2. РАЗВОЈ МИШИЋА ГРУДИ
3. РАЗВОЈ ЛЕЂНИХ МИШИЋА

Цена по комаду износи 100 динара, а цена за све три брошуре износи 250 динара. Плаћа се поштару приликом преузимања. Брошуре су обима 36 страна, илустровано са 6 колор и тридесетак црно-белих фотографија.
Наручите на адресу:
ПЕТАР ЧЕЛИК, фах 97/II,
21400 БАЧКА ПАЛАНКА

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

директор НО „ПОЛИТИКА"
Драган Марковић

Први број Политикиног забавника изашао је 28. фебруара 1939. године

Главни и одговорни уредник
Раде Шошкић

Одговорни уредник
Вера Смиљанић

Ликовно-графички уредник
Александар Мартиновић

Издавачки савет:

Владимир Антић, Добривоје Арсић, Ариф Бозаџи, др Радослав Ђокић (заменик председника), др Радомир Животић, Зорица Ивановић, Љубисав Лилић, Каћа Милетић, Бранислава Митровић, Мирјана Моравчевић, Раденко Павловић, Ружица Петровић, Радомир Ристић, Снежана Стаменковић, Јелисавета Сурудић (председник), Зорица Ћеран, Светлана Шухартовић. Чланови савета из редакције: Владимир Гајтовић, Светлана Ивановић, Александар Мартиновић, Вера Смиљанић, Раде Шошкић.

Редакција:
Диего Варагић, Радана Весовић, Олга Вукадиновић, Душан Глушац, Бојана Дожић-Стојовић, Светлана Ивановић, Мина Илић, Соња Јашовић, Мирјана Крстуловић, Иван Лончар, Мирјана Маринковић (уредник стрипа), Петар Милатовић, Весна Минић, Ненад Мирковић, Зора Меденица, Нада Невајдић, Вито Недељковић, Биљана Орловић, Љубомир Патрногић, Зоран Петканић, Радоје Савић, Весна Софреновић, Недељка Сташић, Миленко Тодоровић и Милош Томић.

Секретаријат:
Јованка Војводић, Олгица Стаменић, Даринка Тодоровић и Зорица Филиповић.

Издаје и штампа НО „ПОЛИТИКА" — ООУР Издања за младе „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК", Македонска 29, 11001 Београд. Поштански фах 124. Телефони: 324-471, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/1, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

Цена једног примерка 20 динара.

ПРЕТПЛАТА ЗА НАШУ ЗЕМЉУ:
Тромесечна 220,00 динара, полугодишња 440,00 динара и годишња 880,00 динара.

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО:
Тромесечна 440,00 динара, полугодишња 880,00 динара и годишња 1.760,00 динара.

Претплата се врши на жиро-рачун број 60801-601-29728 уз обавезну назнаку НО „Политика" ООУР „Продаја" — претплата на лист „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК".

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО У СТРАНОЈ ВАЛУТИ ГОДИШЊА:

САД	$	65.—
СР НЕМАЧКА	DM	115.—
ШВАЈЦАРСКА	Šfr.	107.—
ФРАНЦУСКА	Ffr.	267.—
ШВЕДСКА	Škr.	271.—

Уплате из иностранства слати на девизни рачун НО „Политика" код „ИНВЕСТ БАНКЕ" — Београд, број 60811-620-63-257300-00054, уз обавезну назнаку ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК".

WALT DISNEY

МИКИ

КИЛОМЕТАР ПУТА У ОШТРОМ ТЕМПУ...

КИЛОМЕТАР ЗА ТЕБЕ ЈЕ ДВА ЗА МЕНЕ...

... ЈЕР СУ МОЈИ КОРАЦИ УПОЛА МАЊИ!

ЈАДАН ШИЉА... КАКО ЈЕ ТУЖНО КАД СИ ЗАБОРАВЉЕН ОД СВИХ!

Copyright © 1982
Walt Disney Productions
World Rights Reserved

ШИЉО...

ИЗВИНИ, МИКИ...

ЗВРРР

О, ЗДРАВО БЕЛКА! НАРАВНО ДА ЋУ ДОЋИ НА РУЧАК!

НЕМОЈ ДА ЗАБОРАВИШ НА СУТРАШЊИ ДОГОВОР, ШИЉО!

НЕ БРИНИ, ХОРАЦИЈЕ!

ЗНАШ, ХТЕО САМ ДА ...

ЧЕК, ЧЕК, МАЛО!

ЗВРРР

Distributed by King Features Syndicate.

У НЕДЕЉУ УВЕЧЕ? ЖАО МИ ЈЕ, ОЛИВА, АЛИ ИДЕМ КОД БАКА КАТЕ!

А САД МИ РЕЦИ ШТА ЈЕ НОВО, МИКИ!

ПА ... ОВАЈ, НИШТА!

МИСЛИМ ДА ЈЕ ТРЕБАЛО ДА МУ СЕ ПРИДРУЖИМО!

4-18